

**Paqalaiwaqann
ta'n Apostale'wijig
tla'taqatipnig
Gegnugwataqan ugjit ula
wi'gatign**

Pemapegsig ula wi'gatign ta'n goqwei Lu'g amgwesewei ewi'gas'g Tiopolus. (Na amgwesewei wi'gatign teluisig, Lu'g.) Lu'g getu gnua'latl Tiopolusal ta'n Westaulg unaqapemg se'sa'gnutmua'tiliji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu. Weja'tegemg Jutiae'gati aq Samaliae'gati aq glapis ta'n telgi'g ugs'tqamu mimajuinu'g pogji gtlams'tua'titl Westaulgl.

Lu'g getu gegnualatl Tiopolusal na ta'nig melgi gtlams'tua'titl Westaulgl mo getana'tigul Lo'mewaqaq pas'g getu se'sa'tu'tij na gelu'lg glusuaqan Se'sus na negm Westaulg ta'n Gjinisgam Gisiteget petgimapnn ugjit iga'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumgwi'tigul. Pa na wijeji aq iganigjitegewinu'g igan tlua'tipnig.

Nigtua'tegl "Paqalaiwaqan" nesisgl:

1. Amgwesewei ta'n Lesui'paq pogji gtlams'tuanew Selusalemg gis Westaulg minunsip aq eliepnaq wa'so'q.
2. Toqo glusuaqan pem se'sa's'g me' gneg Lesui'pe'gati.
3. Na tujiw awiw Lesui'pe'gati aq na Mesgi'g 'Gta'n aq glapis Lo'mg.

Ta'n goqwei mawi ms'gi'g ula wi'gatignigtug

Ula wi'gatign ewi'gas'g ta'n Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq poqji tl ilgwenaji mimajuinu'g ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl.

Ignmuaji mesgi'g ml'gigno'ti ugjit tla'taqatiliji ta'n Nisgam tel puatg. Siawi ilgwenaji aq mel-gigna'laji a'sutmewinu'g.

Ewi'gas'g ta'n Westaulg unaqapemg pestunmatmi'tij Gelu'lg Agnutmaqan ugjit Westaulgl aq ta'n ne'po't'p ugjit gtlue'utinal aq ugtejgewei we-naqalsip wa'so'q. Musga's'g ula wi'gatignigtug na ml'gigno'ti ta'n a'sutme'winu'g ignmujig ugjit gegnu pmita'new aq ta'n teli apoqonmatultinew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gesgmnaq wenagiet wa'so'q Westaulg melgimaji unaqapemg aq teplutg ignmuanew ml'gigno'ti (1.1-14)

Ta'n wen megnut ugjit wesua'tun Suta ugt'pung (1.15-26)

Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq unaqapemg pestunmua'tiji na mimajuinu'g Selusalemg (2.1-8.3)

Na gelu'lg aqnutmaqan pem se'sa's'g Jutiae'gati aq Samaliae'gati (8.4-12.25)

Amgwesewei ta'n Poligap maw Pnnal me' gneg ela'tijig ugjit pestunmuanew (13.1-14.28)

Na mawio'mi Selusalemg (15.1-35)

Na ta'puewei ta'n Poligap maw Silas ela'tijig ugjit pestunmanew (15.36-18.22)

Na si'stewei ta'n Poligap gneg eliet ugjit pestunmn aq ajipjulan mimajuinu'g (18.23-21.16)

Poligap wesua'lut Selusalemg aq ta'n goqwei tliaq negmeg na gjigan Sesalia aq maw glapis

Lo'mg (21.17–28.31)

¹ Nige' ni'n Lu'g epa'si nitap, Tiopilus, aq ap ewi'gmul wi'gatign. Ta'n tujiw ewi'gmulaneg, telimulap ta'n Se'sus poqji lugwatgeg ugtlgo-waqan aq 'ms't ta'n te's'g goqwei tela'tegep aq ta'n tel gina'muasni. Telimulap ta'n tel ne'po'teg aq ta'n tel minunsiteg aq wenagieteg wa'so'q. ²⁻³ Gesgmnaq wenagieteg ne'wisgegiguna'qas al se'si nemu't. Na apostale'wijig ta'n Se'sus gisi mgnapni gaqaisg nemia'tipnn. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l tela'tegetl ugjit musga'tuan ta'n tel min-unsit. Wesgutg'pnn ta'n goqwe'l tleiawigl Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. Igan gnu'a'tuapni ta'n tel pualapni tla'taqatinew aq Wejuli Nisgam apoqonmuaji gisi ns'tmnew. ⁴ Ta'n tujiw mawo'lateg melgimaji, “Mut 'nqatmnew Selusalemg, gatu esgmalug Wejuli Nisgam ta'n Nujj teplumugsioqop. Migwite'tmoq ta'n telimuloqop ugjit negm. ⁵ Sa'n sign'tuapni e'w'g'p samqwan gatu ma 'pgije'nug, Gjinisgam sign'tugsitoqs'p e'watal Wejuli Nisgamal.”

Se'sus wenagiet aq eliet wa'so'q

⁶ Ta'n tujiw apostale'wijig aq maw Se'sus weltesgatulti'titeg pipanima'titl Se'susal, “Gjisaqamaw, nige' apaji ignmuates ml'gigno'ti Lesui'paq?”

⁷ Se'sus telimaji, “Nujj gis gissutg'p na na'gweg ta'n tujiw na tliatew. Mu na teltenug gilew 'gji'tunew. ⁸ Gatu gilew ugjua'lugsitoqs'p Wejuli Nisgam aq ml'gigno'ti i'tt'tew 'gtinnewaq. Na tujiw mimajuinu'g tlimatoqs'p ta'n goqwei geituoq ugjit ni'n. Tlimatoqs'p mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg, Jutiaewa'gig, Samaliaewa'gig, aq ta'n

telgi'g ugs'tqamug.” ⁹ Na ula gis thuej, Se'sus poqji unagiet. Apostale'wijing tetpaqi angama'titl. Ge's elapulti'tij eliet wa'so'q. Eli gs'ga'sitaq alugwig tug.

¹⁰ Na ge's elapulti'tij musigisg'tug, telapa'sultijig tapusijig ji'nmug gaqamijig gmetug wape'gna'qig.

¹¹ Ula ji'nmug teluejig, “Gilew, ta'n tleiaultioq Galaliewa'gig, goqwei tet gaqamultioq aq elapul-tioq musigisg'tug? Ula Se'sus ta'n wenagiepnaq aq eliepnaq wa'so'q na negm tli apaja'sitew nige' ta'n tel nemioqop wenagiet.” Na teluepnig ula ji'nmug.

Apostale'wijing apaita'jig Selusalemg

¹² Na togo tujiw apostale'wijing nisita'jig gm'tnigtug teluisit Olipet aq apaita'jig Selusalemg. Mo piami amasenug, na'tami aqataig loqtn. ¹³ Na pisgwita'jig wen'ji'guomg aq toqjuita'jig ge'gwe'g ta'n siawqatmu'tijig. Etna na ula mimajuinu'g eimu'tijig: Pie'l, Sa'n, Ji'mej, Antle', Pilip, Tuma, Paltolomiw, Matiw, aq Ji'mej na Alpius uggwisl, aq Simon ta'n tleiawit “na mimajuinu'g ta'n pajiji gsatmi'tij umutgig,” aq Suta na wijigati'titl Ji'mejal. ¹⁴ Maw e'pijig eig'snig aq Mali, Se'sus uggwitl ap maw Se'sus ugjignamg. Te'sigisg'g 'ms't ta'n te'sijig mawalsultijig aq gaqaisg mawi a'sutma'tijig.

Ta'n wen ugt'pun wesua'tuaj Sutaal ta'n ne'pa'sipnaq

¹⁵ Newgtejgeg na'gweg etna na na'te'l pugwelgig mawita'pnig, na'tami gasgiptnnaqanijig jel tapuisgegsijig. Etna na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet, ¹⁶ “Nigmatut, amujpa na Gjinisgam ugtwi'gatign wet tliaq. Wejuli Nisgam

e'wapnn Ta'pital ugjit ta'n tel glusipnaq aq iganigijiapna Sutao'q. ¹⁷ Migwite'tmug! Sutao'q mawo'ltieg'pnaq. Se'sus gisi mgnapnn i' maw lugutieg'pnaq. Gatu gisita'sipnaq ta'n tli ntuisgetutal Se'susal. Ela'lapni alt ji'n mug gegnua'tuapni ta'n tegen Se'susal, negla ji'n mug ta'n tli ugsua'lataq Se'susal.”

[Na tujiw Suta gawasgita'sip aq apaja'toq suliewei patlia'sewigtug. Tewieteg etli espeteg eliet aq gestunepilsip. Gesipgetesing a'papi.]

¹⁸ (Suta pasgine'tesing aq uligsi'l getaqqaitesgl. Na tujiw pegwatelmi'tij maqamigew ta'n teli apangitus'p ta'n gisi ntuisgelateg Se'susal. ¹⁹ 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultijig Selusalemg gaq nutma'tijig. Ta'n teli'sultijig telui'tmi'tij na iga'taqan “A'qeltama.” Na telueg, “Iga'taqan ta'n weji pgwatel's'g e'wmi'tij nepatua'gnei suliewei.”)

²⁰ “Gis wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n teluisig “Gtapegiaqann A'sutmaqane'l' asugomtesisga'q jel pesgunategewei ta'n pemapegsit tapuisga'q jel na'n aq elg gasgiptnnaqan jel pesgunategewei ta'n pemapegsit ugumuljin: ‘Na negm 'np'tew aq 'ms't goqwei negmewei naqt'tew’ (nmitu 69.25). Ap na tel wi'gas'g, ‘Na ta'n wen piluei wesua'tuaj ugt'pun ta'n negm i' tl lugwep’ (nmitu 109.8).

²¹⁻²² “Etna na ugjit igtig ji'nm megnut ta'n apostale'witewitew. Amujpa na ji'nm gis wijitgweiugsi'gw ta'n tujiw Sa'n sign'tuateg Se'susal aq ta'n tujiw Se'sus wijitgweiugsi'gweg ta'n tel mili al'ta'igweg aq glapis Se'sus wenagieteg wa'so'q. Ula ji'nm gnua'tegetew ta'n minunsipnaq Se'sus.”

23 Telimtultijig, “Gatu nige', tegenig 'mgnatesnu? Ula ji'nm teluisit So'sep Palsapas Justus gisna Mattaias?” 24 Na tel tawaqtmua'titl Nisgaml teluejig, “Gjisaqamaw, gi'l geitajig ta'n telgwitgl mimajuinu'g uggamlamunual. Musga'tuin ta'n tegen wegla tapusijig gisi mgnt. 25 Negm wesua'tuatew Sutaal ugt'pung aq apostale'witewitew, muta Suta'o'q eliepnaq ta'n tleiwij.” 26 Elaqatijig aq elapugua'titl Mattaiasal. Maw negm nige' mawgimut newgtisgegsijig jel newgt apostale'wijing.

2

Na Wejuli Nisgaml pitu'gwi'titl ta'nig getlams'tasultijig

1 Na na'gweg teluisig Pentigast iga'q, 'ms't ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'susal na etl mawiejig. 2 Jiniw nutmi'tij sespena'q wejiaq musigisg'tug. Pa na wije'i aq melgignaq ugju'sn putueg. Na we'gwi ginta'q lamguomg ta'n epulti'tij aq maw gujm. 3 Na tujiw nemitu'titl teli angamgug 'st'ge' pugte'tl. Se'sita'qal 'ms't ta'n te'sijig aq sama'lugwi'titl. Wejuli Nisgaml na. 4 'Ms't ta'n te'sijig pitu'gwi'titl Wejuli Nisgaml aq mestatesgagwi'titl. Poqji pil-tui'sultijig. Wejuli Nisgam gisa'laji na tli'sultinew.

5 Etna na na'te'l Lesui'paq eimu'tijig Selusalemg ta'n gepmitelma'titl Nisgaml. Weita'jig ta'n telgi'g ugs'tqamu. 6 Ta'n tujiw nutmi'titeg ula sespena'l, na pugwelgig mawita'jig. Na tujiw ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig tewita'jig. Na mimajuinu'g paqalaiultijig, muta ingute'jit nutua'titl newgte'jilitl teli'silij ta'n negmow teli'sulti'tij. 7 Na

'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaiultijig aq telimtultijig, “Wegla mimajuinu'g ta'n piltui'sultijig tleiaultijig Galaliewa'gig. ⁸ Tal gis tliaq teli'sultijig 'st'ge' ginu? ⁹ Ginu tleiaulti'gw na maqamigal Paltia, Mitia, Mesopotamia, Jutia, Gappatosia, Pontus, E'sia, ¹⁰ Pligia, Pampilia, we'gaw Ijpt aq ta'n telgi'g Lipia, aq gig'iw Sailin. Alt tleiaultijig Lo'm, na mnigu teluisig Gelit, aq Alapia. ¹¹ Ginu na Lesui'peulti'gw aq ta'nig gawasgita'jig ugjit Lesui'peultinew, gatu 'ms't ginu nutuggwig negmow teli'sultijig ta'n ginu teli'sulti'gw. Wesgutmi'tij ta'n goqwe'l telgi'gl Gjinisgam gis tla'tegetl.” ¹² Na paqalaiultijig aq mo nestmi'ti'gw. Pipanimtultijig, “Tal gis tliaq? Ula talueg?”

¹³ Pas'g igtigig maligima'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal aq teluejig, “Ula mimajuinu'g getgia'tijig!”

Pie'l ugtagnutmaqanm ta'n tel gina'muep

¹⁴ Na tujiw Pie'l gaqama'sit maw igtigig newgtis-gegsijig jel newgt apostale'wijig. Toqo poqji gsigawet ta'n tel glulaj pugwelgig mimajuinu'g, “Nigmatut, aq ta'n te'sioq eimu'tioq Selusalemg, jigs'tuig ni'n. Agnutmaqan geggunm ta'n getu tlimuloq. ¹⁵ Tel'ta'sultioq ninen getgia'tieg, pas'g na mo telianug. Mo ninen getgia'tiweg. Atejoqoq pesgunateg ajiet egsitpu'g. Ma wen gisi gtigiegw na tetuji egsitpu'g. ¹⁶ Gatu awna, etna na ula ta'n iganigjitegewinuaq Joelo'q wesgutg'pneg aq ewi'gig'pneg ¹⁷ ta'n Gjinisgam gis tluep. Telimapni, 'Etna na ula ni'n Gjinisgam tla'tega's enmigiaspiaqal na'gwegl.

Elgitmultoqs'p Wejuli Nisgam
 aq ilgwenata 'ms't 'ntmimajuinumg.
 I'ttew 'gtinnewaq.

Ggwisuaq aq 'gtusuaq iganigjitaqatitaq.
 Maljewe'jg aq gisigu'g pugwelgl
 ta'n milaptaqatitaq Nisgamewe'l.

¹⁸ Na tliatew wegla na'gwegl,
 elgitmua's Wejuli Nisgam 'ntlugowinumg,
 gitg ji'n mug aq maw e'pijig.
 Negmow iganigjitaqatitaq.

¹⁹ Tla'tega's paqalaiwaqan musigis'g tug
 aq ugs'tqamug ugjit musga'tua's mimajuinu'g
 'ntml'gigno'tim.

Na tuijw nmitutoqs'p mal'tew, pugtew, aq ntlutew.

²⁰ Na na'gu'set 'mgatawa'sitew
 aq tepgun'set 'mgwe'tew st'ge' mal'tew.
 Etna na ula tliatal
 ge'sg menaq mujgajewei na'gweg iga'nug
 ta'n Gjisaqamaw 'pgisintew.

²¹ Gatu 'ms't wen ta'n etamatl Nisgaml ugs'tan,
 na negm ugs'tatew.' Na.

²² “Nigmatut, ta'n tleiaultioq Isle'lewa'gig,
 jigs'tuigw! Amuj na geituoq Se'susal na
 Nasaletgewa'j gisi mgnapnn Gjnisgam ugjit
 tla'tegelipnn ta'n tel puatg. Gjnisgam na
 tel musga'tugsioqop ta'n pugwelgl goqwe'l
 tla'tegepnn paqalaiuti'l aq ta'n teli 'npitegej.

²³ Gjnisgam gis gisite'tg'p ugjit Se'sus
 ignmugsinew. Negm gissutg'p aq geitoqop ge'sg
 menaq telianugweg. Gilew ne'po'qopnaq aq
 tela'taqatioq muta ignmuoqopnig ne'pa'new.

²⁴ Ta'n tuijw Se'sus gisi np'geg, Gjnisgam
 apaji minua'lapnn muta mu telgita'sigup

utqutaqane'gatis tllaqann. ²⁵ Ta'pito'q teli agnimapnaq ugjit Se'susal, 'Ni'n geitu iapjiw ni'neg Gjinisgam eig. Geji'g ni'n 'ntinaqaneg eig aq apoqonmuitew. ²⁶ Etna na ugjit 'ngamlamun welgwig aq miwatmaq Gjinisgam. Ni'n ta'n tel mimajuinui elita'si ta'n teli tplumi't'p. ²⁷ Ma 'nqalagul ni'n 'njijaqamij utqutaqane'gatis aq ma ignmuawt ni'n na'qi tllaqann. ²⁸ Ne'gaw musga'tuip ni'n ula awgti ta'n elgwenig iapjiwewei mimajuaqan. Ta'n tel gigje'win welgwig 'ngamlamun.' Na teluep Ta'pito'q.

²⁹ “Nigmatut, amujpa na giasgiwewei gegnuatuloq ugjit gujjinuaq Ta'pito'q. Nepg'pnaq aq utqutalut'pnaq. Utqutaqanm eteg aq nemitu'g me' nige' gisgug. ³⁰ Ta'pito'q iganigjitegewinuaq aq geitoqopneg Nisgaml ta'n teli tplumt'pnn. Teplumapnn, 'Newgte'jit ta'n wetapegsitew gi'leg elege'witewitew 'st'ge' gi'l.' Amujpa na na teliaq muta Gjinisgam teli tplumt'pnn. ³¹ Ta'pito'q iganigji'toqopneg ta'n Gjinisgam getu tla'tegetew aq wesgutg'p ugjit ta'n tli minunsilital na Nujiugs'tawi'welitl ta'n petgimatal ugjit ilgwenan ugtmimajuinung. Telueteg, 'Negm mo 'nqatmug utqutaqane'gati, aq mo wa'qi etl gaqalaqanugupnig.' ³² Gjinisgam minua'lapnn ula Se'sus gisi npliteg aq ninen 'ms't nemitueg'p ta'n gis tliaqap. ³³ Gjinisgam gisa'latl Se'susal mawi espe'lin wa'so'q aq pa'silin ugtinaqaneg. Se'sus ignmut'pnn Wejuli Nisgaml ta'n teli tplumt'pnn ujjl aq nige' Se'sus ignmugsi'gul Wejuli Nisgaml. Etna na ula ta'n nige' nemugsioq aq nutuoq. ³⁴ Ta'pito'q nepg'pnaq aq utqutalut'pnaq.

Pas'g ugjijaqamitl wa'so'q eliepnaq mo wa'qiwal.
 Gatu agnimapnn Se'susal ta'n teluepnaq,
 'Gjisaqamaw, na Wegwisit Nisgam,
 telimatl ni'n Gjisaqamaw:
 Pa'si tet 'ntinaqanmg ta'n gepmitelmulg.

³⁵ Glapis pegwatesg't ta'n getan'sg
 aq na tujiw gi'l iganpugutuates.' Na teluep
 Ta'pito'q.

³⁶ "Etna na ugjit nige' ni'n Pie'l telimuloq 'ms't
 ta'n te'sioq tleiaultioq Isle'lewa'gig. Gjinisgam
 apaji minua'latl Se'susal aq gisa'latl Gjisaqamaw-
 ilin aq iganpugutuan ta'n te'silitl wen. Etna na ula
 tel pualuloq gji'tunew tlian, ula na wijej Se'sus ta'n
 gilew gujjiewto'qopnaq."

³⁷ Na mimajuinu'g nutmi'titeg na mes-
 gata'sultijig aq welmaita'-sultijig. Telima'titl
 Pie'lal aq igtigig apostale'wiliji, "Tala'taqatitesnen
 nige?"

³⁸ Pie'l telimaji, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw
 elue'utigtug. 'Gtlams'tasultigw Se'susewig tug,
 aq Gjinisgam apigsigtugsitoqs'p 'gtlue'utiwal
 aq ignmugsitoqs'p Wejuli Nisgaml. Na tujiw
 sign'tasultigw Se'suguli ugwisunmg. ³⁹ Etna
 na ula Gjinisgam teli tplumugsioqop gilew aq
 gn'januaq aq maw ta'nig gneg eimu'tijig ugjit
 'ms't ta'n te'siliji ta'n Gjisaqamaw Gnisgaminu
 wigumaji ugjit negm."

⁴⁰ Pie'l ap angu tlimaji aq munsaiwaji,
 "Wa'so'q 'gtu 'lta'ioq, amujpa na ignmuoq
 Gjinisgam ugs'tawugsinew glaman ma 'lta'woq
 mn'tua'gig ta'n negla elue'ultijig mimajuinu'g
 i'ttaq." ⁴¹ Pugwelgig negmow getlams'tmu'tijig
 gelu'lg agnutmaqan aq sign'tasultijig. Na

na'gweg si'st pituipnnaqanijig mimajuinu'g angua'lutpni maw negmow. ⁴² Te'sigisg'g, 'ms't ta'nig getlams'tasultijig weltesgatultijig aq wej agnutmasultijig wegla apostale'wijig. Mawi emtoqwala'titl Nisgamal aq mawi a'sutma'tijig aq mawatalultijig Gjisaqamaw ugwela'gewe'm.

Ta'n telo'ttijig ta'nig getlams'tasultijig

⁴³ Gjinisgam ignmuaji apostale'wijig ml'gigno'ti ugjit lugwatmnew paqalaiuti'l aq gnugwaqann. Etna na ugjit 'ms't wen gtlamitelma'titl Nisgaml. ⁴⁴ 'Ms't ta'nig getlams'tmu'tijig gigjiatultijig aq tepi'sultijig ta'n goqwei geggunmi'tij. ⁴⁵ Ta'n tel nuta'ma'tij netuisgetu'titl ugmaqamigemual gisna nat goqwei ta'n ugtaligam aq ignmujig suliewei ta'n teli ugtmite'tmi'tij. ⁴⁶ Na te'sigisg'g weltesgatultijig 'gja'sutuo'guomg aq mawatalultijig alt wiguowaq. Miwatmua'tij Nisgaml ta'n telatalulti'tij aq uggamlamunual welgwitgl. ⁴⁷ 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig miwatmua'titl Nisgamal. Esgwia'tijig wel'te'lmatiji. Te'sigisg'g Gjisaqamaw angua'laji mimajuinu'g ta'n westa'tiji. Na pem pugwelieji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal.

3

Na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup

¹ Newgtejgeg na'gweg Pie'l aq Sa'n ela'tijig 'gja'sutuo'guomg assma si'st ajiet gis mewlia'gweg. Na tele'g Lesui'paq a'sutma'tijig. ² Gmetug na ga'qana'tas'g teluisig "Weliangamgug Ga'qana'tas'g" eig'p na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup weja'tegemgeg ugs'tqamuiteg. Te'sigisg'g elapilut

aq epa'lut gmetug ula ga'qana'tas'g. Suliewei etawaqtmuaji mimajuinu'g ta'nig el'taliji 'gja'sutuo'guomg. ³ Ta'n tujiw nemiateg Pie'lal aq Sa'nal pem pisgwa'tilij, etawaqtmuaji nat goqwei ignmugsin. ⁴ Tegpaqiw angama'titl ugsisgug aq Pie'l teluet, “Ge' angamin ninen!” ⁵ Toqo negm angamaji. Etlitelmajl nat goqwei ignmugsin. ⁶ Pie'l telimatl, “Lpa mo suliewei geggunmu pe'gaj! Gatu ignmultes ta'n goqwei geggunm. El sapu tl lugwei ugwisunmg Se'suguli tleiwit Nasaletg. Ugml'gigno'timg melgimul pmia!” ⁷ Na tujiw wesua'latl inaqaneg uppitng aq apoqonmuatl unaqa'silin. Smtug na ji'nm uggwatl aq ugtatga'lamg melgignewa'tiliji. ⁸ Na weji unaqa'siet aq gaqama'sit. Na smtug poqji ala'sit, pisgwa't 'gja'sutuo'guomg maw negmow. Pemi ala'sit aq pemi unaqiet, miwatmuatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁹ Pugwelgig mimajuinu'g migwama'tipnn pemielitl, pem miwatmuatl Nisgamal aq pemi emtoqwalatl. ¹⁰ Sapama'titeg na nuttawaqtmalipnn i' pmgopilipnn 'gja'sutuo'guomg gmetug ga'qana'tas'g teluisig, “Weliangamgug.” Na 'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaiultijig ta'n tel gis ula'tigl uggwatl.

Pie'l ugtagnutmaqan

¹¹ Ge's ula ji'nm gennaji Pie'lal aq Sa'nal 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g el'tugultijig na'tel Salamano'q ugtusatimg. We'gaw gaq paqalaiultijig ta'n nemitu'tij. ¹² Pie'l nemiateg mimajuinu'g telimaji, “Nigmatut, Isle'leultioq, tal gis tel paqalaiultioq nige' ugjit ula, aq tal gis 'gsigawi angamieg? Etug tel'ta'sultioq ninen na

gis tla'tegeieg e'wmeg ninen 'ntml'gigno'timinen gisna ta'n tel sape'wieg gisa'l'g'tt ula ji'nm pmien.

¹³ Gjinisgam Gisiteget ta'n Aplamo'q Isaqo'q aq Je'gopo'q emtoqwala'tipnn maw 'ms't gujjinaqi'g na Gjinisgam ignmuapnn 'gjigepmitelgaqanm uggwisl Se'susal ta'n ne'gaw i' lugowtl. Gilew ugpitnuaq iga'loqop ta'nig assusultijig aq gilew mo menuaqalawoqop Pilot ugsisgug. We'gaw Pilot gisita'siteg assumtilin. ¹⁴ Na negm sape'wit aq welm'toq pas'g gilew mo menuaqalawoqop awna gilew etamoqop Pilot ugjit iga'lan nut ne'pa'tegelitl. ¹⁵ Gilew ne'po'qopnaq na newgte'jit ta'n gis sa'q gisitoqop mimajuaqan, pas'g Gjinisgam weji unaqa'lapnn utqutaqane'gatig aq gis minua'latl. Getloqo ninen na tel nemitueg'p. ¹⁶ Etna na ml'gigno'ti Se'sus ugwisunmg eig aq ula ml'gigno'ti gisa'lapnn ula ji'nm uggwatl melgignewa'tuapnn. Ta'n goqwei nemituoq aq geituoq gis tliaq ta'n teli gtlams'tasij Se'sus ugwisunmg. Getlams'tasiteg Se'susal gisa'lapnn ji'nmul ila'silitl.

¹⁷ “Nigmatut, geitu ta'n goqwei gilew aq iganpugultijig gis tla'la'tipnn Se'susal, wet tla'taqatipnig muta mo gejiawoqop ta'n wen Se'sus.

¹⁸ Gjinisgam sa'q telimapni iganigjitegewinugi'g aq negmow telima'tipni mimajuinu'g. Ulmaje'tew na ula Nujiugs'tawi'wet. Na tujiw Nisgam teli iga'toqs'p na tlian.

¹⁹ Na nige' gawasgita'sultigw aq jiglita'qw lue'utigtug. 'Lta'gw Nisgamewigtug aq siaw majul'gwalug Gjinisgam glaman negm gasa'tugsitoqs'p 'gtlue'utiwal.

²⁰ Etna na tujiw Gjinisgam Gjisaqamaw apoqonmugsitesnu

tla'taqatinenu ta'n tel tetapua'latesnu. Gjinisgam gaqaisg minua'lugsitesnu ugml'gigno'timg aq ml'gignewa'lugsitesnu ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq apatgimatal Se'susal na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi mgnutg ugjit gilew. ²¹ Amujpa siawqatg negm wa'so'q glapis tetaputesg iga'q ta'n tujiw 'ms't goqwei pilei gis minui'tas'g. Gjinisgam sa'q gegnua'tuapni sape'winu'g iganigjitegewinugi'g aq na telima'tipni mimajuinu'g. ²² Mowiso'q teluepnaq, 'Na Gjisaqamaw, Gnismemuoq petgimugsitoqs'p iganigjitegewinu 'st'ge' ni'n, ugjietew ta'n gilew wettaqia'tioq. Amujpa na jigs'tuoq ta'n te's'g goqwei telimugsioq. ²³ Ta'n wen mu jigs'tuagul ta'n teluelij negla iganigjitegewinul tepgisa'laten Gjinisgam ugtmimajuinumg aq 'gsega'tew, iapjiw ulmaje'tew mn'tua'gig.' ²⁴ Weja'tegemgeg Samuel aq igtigig iganigjitegewinugi'g glapis nige, 'ms't ta'n te'sijig wesgutmi'tipnn wegla na'gwegl. ²⁵ Gjinisgam teplumugsioqopnn ta'n goqwe'l ewi'gas'g ugtwi'gatignigtug ta'n tujiw gelulateg negmewe'g iganigjitegewinugi'g ugjit gilew. Gjinisgam mawa'lugsioq ta'n teli tplumapni gujjinaqi'g. Telimapna, Aplamo'q, 'Gi'l ta'n wettaqien, ni'n ignmua's ulapetmnew ta'n te'sijig mimajuinu'g ugs'tqamug.' ²⁶ Na Gjinisgam megnapnn uglugowinuml Se'susal aq gilew tmg elgitmugsioqol. Gjinisgam wel'telmugsioq. Gisa'lugsioq 'ms't ta'n te'sioq gawasgita'sultinew aq jiglita'new 'gtlue'utiwal."

Pie'l aq Sa'n ela'lujig ta'nig iganpugultijig

¹ Pie'l aq Sa'n me' etl agnutma'tijig mimajuinu'g ta'n tujiw patlia'sg, nuje'waji 'g'jia'sutuo'guomei sma'gnisg, aq Satusiaq peita'jig. ² Pem siwa'l'ji aq taqala'l'ji muta ula tapusilijig apostale'wiliji etl gina'magwi'tiji mimajuinu'g aq telueliji, “Se'sus nepg'pnaq aq apaji mimaju'ep. Ula musga'tugsi'gw ta'n nepu'tijig apaji unagita'taq aq apaji mimajua'titaq.” Na tel gina'mueliji. ³ Na tujiw wesua'lujig Pie'lo'q aq Sa'no'q aq pija'lujig laplusang glapis ap igtig na'gweg, muta gis wel piluamugwiaq. ⁴ Gatu na pugwelgig ta'n nutmi'titeg ula gelu'lg agnutmaqan getlams'tmi'tij. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal nige' eimu'tijig na'tami na'n pituipntnaqanijig ji'n mug aq maw e'p'ijig aq mijua'ji'g.

⁵ Na wapg iganpugultijig Lesui'paq, natawo'ltijig ji'n mug, aq nujigina'mua'tijig ugt'tplutaqanmuow mawagnutma'tijig Selusalemg. ⁶ Weltesgatultijig maw espe'litl patlia'sl Annasl, Gaiapasal, Sa'nal, Alegsantelal, aq igtigig ta'n tleiaultijig espe'litl patlia'sl wigumaq ugjit ilsumanew. ⁷ Pie'l aq Sa'n getaqa'lujig laplusang aq ela'lujig ta'nig iganpugultijig. Pipanima'tiji, “Ta'n gis tla'tegeioq na, talamu'g ml'gigno'ti geggunmoq aq wen ugwisunm e'wmuoqs'p?”

⁸ Pie'l ilgwentl Wejuli Nisgaml asitemaji, “Saqa-mawtut, gilew ta'n iganpugutuoq mimajuinu'g aq gilew ta'n natawo'ltioq. ⁹ Ge's piam mil pipanimieg gisgug ta'n tel goqwei gis tliaq ulagu ugjit ta'n tel ula'l'qat na ji'n m mo gis pmiegup aq ta'n

tel gisi ila'sip. ¹⁰ Na nige' nat goqwei telimuloq 'ms't gilew aq 'ms't ta'n te'sijig 'ntmimajuinung Isle'laq. Ula ji'nm gaqamit ta'n nemioq 'lpa gaqi ila'sit. Na gis tliaq wet sapu tl lugweg ml'gigno'ti ta'n eig ugwisunmg Se'sus Nasaletgewa'j. Gujjiewto'qopnaq aq nepg'pnaq, gatu Gjinisgam wej minua'lapnn utqutaqane'gatig.

¹¹ “Etna na negm Se'sus ta'n gelu'lg wi'gatign wesgumj pa na wijej aq gelu'lg gun'tew. Telueg, ‘Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo puatmi'tigup. Etna na ula maw gelu'lg gun'tew gejigiaqewei aq 'ms't goqwei mawn'g.’

¹² Pas'g negm na Se'sus gisi ugs'tawiaji mima-juinu'g. Mo wen eimug ugs'tqamug ta'n gisi ugs'taultew, pas'g negm. Gjinisgam gisite'tg'p ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'sus na tli ugs'ta'titesnu.”

¹³ Ta'n te'sijig iganpugultijig gaq paqalaiultijig ta'n tel melgitalij Pie'lal aq Sa'nal. Gisi gji'jia'titeg maqatawe'gig ula ji'nmug aq mo gina'masuti geggunmi'tigw. Etna na tujiw migwite'tmi'titeg ta'n teli wijitgweiwa'tipnn Se'susal. ¹⁴ Na tujiw 'lpa mo gis talua'ti'gw muta nemia'titl ji'nmul gisi npisilitl gaqamilitl na'te'l maw Pie'l aq Sa'n. ¹⁵ Na tujiw telima'tiji, “Jigla'tigw ta'n i' tl mawaganutma'timg.” Aq poqji il agnutma'tijig pas'g negmow. ¹⁶ Pipanimtultijig, “Tala'latesnug wegla ji'nmug? 'Ms't ta'n te'sijig wigultijig Selusalemg geitu'tij paqalaiuti'l gis tla'tegetij wejiaq Gjinisgamewigtug aq ginu iganpugua'ti'gw mo gisi megtmu'tigw. ¹⁷ Pas'g mo puatmi'ti'gw ta'n gis tliaq piam se'sa's'gtn mimajuinuigtug. Ge' gnuatuanej mut nugu usgutmu'tij Se'susal ugwisunm mimajuinuigtug.”

18 Apaji wiguma'tiji Pie'lal aq Sa'nal aq telima'tiji, "Ta'n getu tliaq, mut wen wi'tmuanew gisna mut tal gina'muenew ula ji'nm teluisit Se'sus." 19 Pas'g Pie'l aq Sa'n asita'puguejig, "Gilew telimieg, ta'n goqwei Gjinisgam wel'te'tg awna gilew jigs'tuleg gisna Gjinisgam jigs'taqatt? 20 Ma gis punajo'tmueg ta'n goqwei ninen gis nemitueg aq ta'n tel nutmeg." 21 Iganpugua'tijig melgi gnuat'ua'tiji, na tujiw iga'la'tiji ugjit assumsinew. Mo goqwei we'jitu'ti'gw ta'n tli ugtapulataq. Ta'n te'sijig mimajuinu'g miwatmua'titl aq emtoqwala'titl Nisgaml ta'n goqwei gis tliaq. 22 Ula ji'nm ta'n gisi npilut'p me' aq ne'wisgegipuna't.

Pie'l maw igtigig a'sutma'tijig ugjit ulgwijimugsinew

23 Ta'n teli nqase'g iga'luteg Pie'l aq Sa'n apaja'tijig ta'n wigumaq eimu'tilij aq telima'tiji ta'n telimgwi'tij iganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug. 24 Nutmi'titeg smtug mawasultijig newgte' teli angita'sultijig aq eli a'sutma'titl Nisgaml na, "Gjisaqamaw, Gisiteget. Gis sa'q gisitoqop wa'so'q ugs'tqamu, 'gta'n, aq ta'n te's'g goqwei eig. 25 Gjinisgam gi'l elsaputi glusint'p uglugowinumaq, nujjinenaq, Ta'pito'q. Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ewi'gmlipnn, 'Tal gis mimajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw tel melgita'jig aq getana'titl Nisgaml? Mo tali ula'lugwi'ti'gw ta'n teli igani ilsutaqati'tij aq gisite'tmi'tij na mimajuinu'g.

26 Na elege'wijig ugs'tqamug

gisgaja'sultijig ugjit matnaqqewaqaan.
 Ilsutaqatijig mawtesgatultijig 'gtananew Nisgaml
 aq na ji'nmul ta'n petgimapnn
 ugjit ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinumg.'

²⁷ 'Lpa we'gaw Elot aq Pons Pilot mawita'jig
 'gjigang maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw, aq
 Lesui'paq na mimajuinu'g ta'n teluisultijig
 Isle'laq. Ilsutaqatiji 'gtananew Se'susal na
 gi'l sape'wit 'gtlugowinum. Etna na negm
 Nujiugs'tawi'wet ta'n gi'l gisi mgnt'p ugjit
 ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinumg.

²⁸ Na gis mawasulti'titeg tla'taqatinew
 'ms't goqwei ta'n gis igan ilsutmu't'p na
 tlian. 'Gml'gigno'ting gis tliaq ta'n teli
 ul'te'tmu't'p. ²⁹ Gjisaqamaw, nemi't'pni
 negla ta'nig getu getanugsieg, nuta't'pnig ta'n
 telimugsieg'pnig aq ta'n getu tla'lugsieg. Etamuleg
 ignmuieg 'gtlugowinumg ml'gito'ltinen ta'n tel
 pestunmu'tieg. ³⁰ Jugwasga'tu 'gpitn aq gisa'tuten
 paqalaiuti'l aq mili npitaqatinen 'lsaputas'gtn
 ugwisunmg sape'wit ugtlugowinum Se'sus. Na
 tliaj."

³¹ Ta'n tujiw gaqi a'sutma'titeg ta'n
 wesgowita'pnig mattesg'p. 'Ms't ilgwengwi'titl
 Wejuli Nisgaml, aq poqji wesgutmi'tij Nisgaml
 ugtagnutmaqanm, melgito'ltijig ta'n teli
 usgutmi'tij.

*A'sutme'winu'g tepi'sultijig
 ta'n te's'g goqwei geggunmi'tij*

³² Ta'nig getlams'tmu'tipnig Se'susal, newgte'
 teli angita'sultijig. Mo wen teluegw ta'n
 goqwei ugtaligam negmewei pas'g 'ms't

tepi'sultijig ta'n te'sg goqwei geggunmi'tij.
³³ Wejuli Nisgam gisa'laji 'ntawewistu'tinew
 aq tlimanew mimajuinu'g ta'n tel nemitu'tip
 Gjisaqamawl Se'susal ta'n tel minunsiliteg.
 Gjinisgam gisa'laji welgwigl uggamlamunual
 ignmuaji ulapetmnew 'ms't goqwei. ³⁴⁻³⁵ Ta'nig
 assutmi'titl ugtiga'taqanual gisna wen'ji'guoml
 netuisgetu'titl aq pegisitu'tij suliewei. Aq
 ignmua'tij apostale'wiliji ugjit se'si ignmuetunew
 te's ingute'jit ta'n tel nuta'maj. Glaman mo wen
 eimu'gup je newgte'jit ta'n nuta'map.

³⁶ Na gis tliaq So'sep na Li'paiewa'j ta'n
 ugs'tqamuip Saipulus, apostale'wijig telui'ta'titl
 Pnnal, ('Nnuigtug Pnnal na tel glusuaqanig "ta'n
 wen nuji ulim'sg.") ³⁷ Ula ji'nm gisi ntuisgetoq
 newgte' ugtiga'taqan aq pegisitoq suliewei aq
 ignmuaj apostale'wiliji ugjit se'si ignmuetunew.

5

Ananias aq ugte'piteml Sapilaal

¹ Gatu ap igtig ji'nm teluisit Ananias,
 ugte'piteml teluisitl Sapila, netuisgetu'tij
 ta'n goqwei negmow assutmi'tij. ² Gmetug
 iga'toq ta'sg suliewei ugjit negm, aq ugte'piteml
 geitulij. Na tujiw ignmua'tij esgwiaq suliewei
 apostale'wiliji 'st'ge' na 'ms't ignmuaj. ³ Pie'l
 pipanimatl, "Ananias, goqwei ugjit wet tliamj
 Gjimm'tu ilgwenmulin 'ggamlamun aq gisa'l'sg gi'l
 egs'pugua'lan Wejuli Nisgam ta'n tujiw gmetug
 iga'tun ta'sg na suliewei mesnmu't'p ugjit ta'n
 goqwe'l assutmu't'p? ⁴ Ge's mo netuisgetuneg ta'n
 goqwei assutmn, gi'lewe't'p aq gisi 'ntuisgetuneg.

Na suliewei gi'lewe't'p. Talgwig's 'ggamlamun ugjit na tla'tegen? Mo egs'pugua'lawt ji'nm awna egs'pugua'l't Gjinisgam.”⁵ Ta'n teli nqase'g Ananias nutgeg etli msaqaniet aq nepgaq. 'Ms't ta'n te'sijig nutmi'titeg, jipaqita'jig.⁶ Maljewe'jg ji'nmug eig'pnig, oqonisgwa'tua'tij wa'qi aq tewa'la'titl aq nutqutala'titl.

⁷ Panaemg nesisgl ajietl, ugte'piteml pisgwa'litl aq mo geitug ta'n goqwei gis tliaq. ⁸ Pie'l pipanimatl, “Tlimi, ula na 'ms't suliewei gi'l aq 'gji'nmum mesnmoqop ta'n tujiw netuisgetuoq ta'n goqwei gilew assutmoqop?” Teli asitematl, “E'e 'lpa 'ms't waju'aq.”

⁹ Pie'l telimatl, “Goqwei gi'l aq 'gji'nmum gisita'sioq iga'loq Wejuli Nisgam ugtnu'gwalanew? Ula ji'nmug ta'nig gisi utqutala'titl 'gji'nmuml eimu'tijig ga'qanigtug nige' aq negmow tewapilultaq gi'l.”¹⁰ Smtug eli msaqanielitl Pie'l uggwatg aq neplitaq. Ula maljewe'jg ji'nmug pisgwita'jig, nemia'titl e'pilitl neplitl. Na oqonisgwa'tua'tij wa'qi, tewapila'titl aq nutqutala'titl gmetug ugji'nmuml. ¹¹ 'Ms't ta'n te'sijig nutmi'titeg a'sutme'winu'g aq maw igtigig ma'mun we'gwata'sultijig.

Pugwelgig mimajuinu'g mili npilujig

¹² Na apostale'wijig mili npitaqatijig mima-juinu'g aq tela'taqatijig paqalaiwaqan. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig Se'suseg i' weltesgatul-tijig Salaman ugtusatimg. ¹³ Ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo tetujitolti'gw ugjit wijitgwei-wanew, gatu weli usguma'tiji. ¹⁴ Aq pem pugweliejjig na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig

Se'suseg. Pugwelgig ji'nmug aq maw e'pijig getlams'tasultijig aq wit toqwa'la'tiji. ¹⁵ Na apostale'wijig mili npitaqatijig aq pugwelgl wejiaqal Nisgamewigtug tela'taqatijig paqalaiwaqan. Na glaman gesnugu'tiliji mimajuinu'g tewapila'tiji awgtigtug aq iga'la'tiji a'su'niqtug, glaman ta'n tujiw Pie'l pmiej je tlia pas'g pmi ugjijaqamiju'ej na, na gisi npisultitaq, na tel melgi gtlams'tasultijig. ¹⁶ Na pugwelgig mimajuinu'g weita'jig gutanji'g ta'n telgi'g Selusalemg. Petapila'tiji ugsnugowinu'g aq ela'la'tiji ta'nig mn'tu'g wesgweiagwi'tiji aq 'ms't gisi npila'tiji.

*Iganpugultijig Lesui'paq gitnme'wa'tiji
apostale'wiliji*

¹⁷ Na espe'g patlia's aq 'ms't unaqapemg maw na Satusiaq, ma'muniw wisgua'la'tiji apostale'wiliji. Na gisita'sultijig na tala'lanew. ¹⁸ Na wesua'la'tiji apostale'wiliji aq pijo'la'tiji laplusang. ¹⁹ Gatu na wela'gw Gjinisgam ugtansale'witeml pegisinnitl aq panta'toq laplusanei ga'qana'tas'g. Tewa'laji apostale'wiliji aq telimaji, ²⁰ “Lta'gw 'gjia'sutuo'guomg, pisgwita'gw aq tlimug mimajuinu'g, ‘Ta'n tujiw getlams'tasin Nisgamewigtug gawasga's'gt'tew ta'n tele'n. Na tujiw gegnu mimajites.’” ²¹ Apostale'wijig jigs'tgig aq ta'n tujiw wejgwapniaq, pisgwita'jig 'gjia'sutuo'guomg aq poqji gina'mua'tijig. Na espe'g patlia's aq unaqapemg wigumaji 'ms't Lesui'paq natawo'ltijig ji'nmug mawagnutma'tinew. Elgima'tiji ji'nmug laplusang ugjit ugjo'lanew apostale'wiliji. ²² Ta'n tujiw ji'nmug iga'titeg,

mo we'jia'tigwi apostale'wiliji laplusang. Smtug apaita'jig iganpugultiliji aq gegnua'taqatijig. ²³ Teluejig, "Ta'n tujiw iga'ieg laplusang we'jitueg seggiapt'sga's'g aq ta'nig nujo'tmi'tij laplusang ango'tmi'tij ga'qana'tas'gl melgi pijo'qas'gl. Gatu ta'n tujiw pana'tue'g ga'qana'tas'gl mo tami we'jia'tigwi apostale'wiliji." ²⁴ Ta'n tujiw nuje'waji 'gjia'sutuo'guomei sma'gnisg aq iganpugultijig patlia'sg nutmi'titeg paqalaiultijig ta'n imu'tigunig apostale'witgi'g. ²⁵ Na tujiw ji'nm pegising aq pisgwa't, telimaji, "Jigs'tuig! Wegla ji'nmug gilew pija'loqopnig laplusang eimu'tijig nige' 'gjia'sutuo'guomg. Etl gina'mua'tiji mimajuinu'g." ²⁶ Na ji'nm ta'n nuje'waji sma'gnisg aq ugsma'gnismg maita'jig aq apaja'la'tiji apostale'wiliji. Mo gi'gaji ugsua'la'tigwi muta am jipasultijig ugjit mimajuinu'g jijuaqa gun'teugte'gutaq.

²⁷ Pegisula'tiji apostale'wiliji ta'n iganpugultijig eimi'tij aq espe'g patlia's mil pipanimaji. ²⁸ Na tujiw telimaji, "Ninen melgimuleg'p mo nugu al gina'mua'tinew ula ji'nm teluisit Se'sus. Nemitun nige' ta'n gis tla'taqatioq. Gilew se'sa'tuoq ta'n tel gina'mua'tioq ta'n telgi'g Selusalem, aq gilew pualieg ninen getu su'tmuieg ta'n tel ne'po't'pnaq."

²⁹ Pie'l aq igtigig apostale'wijig asitema'tiji, "Ma gis jigs'tuaqatijig ji'nmug. Amujpa na jigs'taqatt Gjinisgam. ³⁰ Nujjinaqi'g emtoqwala'tipnn Gjinisgaml Gisitegelitl. Nige' negm wenaqa'lapnn Se'susal gisi npliteg. Gilew na tel ne'po'qopnaq na gujjiewto'teg. ³¹ Ula Se'susal epa'lapnn ugtinaqanmg Gjinisgam ta'n mawi espe'g

Gjielege'witewilin aq Nujiugs'tawi'welin, glaman mimajuinu'g Isle'lewaq gis gawasgita'sultitaq aq gis jiglita'taq elue'utigtug aq Gjinisgam apigsigtuataq ugtlue'utiwal. ³² Ninen tel nemitueg'p ta'n teliaqap aq ta'n nige' telimuleg'p goqwe'l Gjinisgam gis tla'tegetl, aq Wejuli Nisgam gegnu'tmugsioq ta'n goqwei Nisgamewei. Ta'n wen Nisgaml jigs'tuatl Gjinisgam petgimatl Wejuli Nisgaml apoqomagun.”

³³ Ta'n tujiw iganpugultijig nutmi'titeg tetuji uggwaiultijig, smtug gisita'sultijig apostale'wiliji ne'po'qsinew. ³⁴ Pas'g na newgte'jit na Palasi teluisit Gamaliel nujigina'muet 'tplutaqan, aq espite'tasit, gaqama'sit. Telimaji sma'gnisg ugjit tua'lanew apostale'wiliji. ³⁵ Na tujiw telimaji igtigig iganpugultiliji, “Wijigatultioq, Isle'leultioq, ango'tmug ta'n getu tla'loq wegla ji'nmug. ³⁶ Te'sipunqe'g Teutas neia'sip. Tel'ta'sit negm nat wen mesgilg. Na na'tami ne'w gasgiptnnaqaniji ji'nmug peji wije'wapni. Pas'g na ne'po'teg, ta'n te'siliji majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. Etl gaqiaq na'te'l ta'n tel lugutipnig. ³⁷ Ap na Suta ta'n tleiwit Galali neia'sip ta'n tujiw al mawi'giget. Negm elt pugwenniji mimajuinu'g majulgwalt'pni. Negm elt ne'po't'pnaq aq ta'nig majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. ³⁸ Pa na nige' wijej wegla ji'nmug, telimuloq mut tala'lanew! Punaje'wg! Pa na ula ji'nmug gisite'tmi'tij, ugs'ga'sgt'tew. ³⁹ Gatu ugjiaq Nisgamewigtug ma gis tla'taqatiwoq. Weji'sultitoqs'p Gjinisgam etl matnoq!”

Na iganpugultijig jigs'tua'titl Gamaliel ta'n

teluelij. ⁴⁰ Apat gima'tiji apostale'wiliji, telima'tiji sma'gnisg ugjit matta'new. Na tujiw melgima'tiji, “Mut nugu usgumanew Se'sus.” Na tujiw iga'la'tiji. ⁴¹ Apostale'wijig naqtmi'tij ta'n iganpugultijig eimi'tij. Welgwijultijig muta Gjinisgam tetapuitelmaji 'ntaqo'qona'lugsinew ugjit Se'susal. ⁴² Te'sigisg'g 'gjia'sutuo'guomg aq mimajuinu'g wiguaq siaw gina'mua'tiji aq siaw pestunmua'tiji gelu'lg agnutmaqan ugjit Nujiugs'tawi'welitl, na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung.

6

Lluigneg te'sijig apoqonmua'tiji

¹ Ta'sijig tepgun'set'pnig me' pem pugwelietiteg unaqapemg. Gi'gaita'jig ta'pu nemigsijig Lesui'paq. Newgte' ugtli'sutiwow Lesui'peweiei gatu igtigig tapu'gl ugtli'sutiwal Lesui'peweiei aq Gli'gewei. Lesui'paq ta'nig Gli'gewisultijig teluejig, “Gli'gewi'sgwaq sigu'sgwaq mo mesnmi'tigw suliewei ta'nig te'sigisg'g ignmuetu'tij.” ² Na tujiw newgtisgegsijig je ta'pu apostale'wijig wiguma'tiji ta'nig getlams'tasultiji. Telima'tiji, “Mo weltenug ugjit ninen liaptmenen ta'n tel pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqanm ugjit nujo'tmnen suliewei ugjit sigu'sgwaq. ³ Glaman, wijigatulti'gw, 'mgnug lluigneg te'sijig ji'nmug te'sioq ta'n wen gilew gejioq ilgwengwi'titl Wejuli Nisgaml aq ta'nig natawo'ltijig. Negmow ignmuatesnu 'lgowaqan nuje'wanew sigu'sgwaq. ⁴ Gatu ninen,

gisi igalsultitesnen 'ms't 'ntlgowaqanminen a'sutmaqañigtug aq pestunmuaqañigtug.”

⁵ Na 'ms't ta'n te'sijig wel'ta'sultijig ta'n apostale'wiliji teluelij. Na megna'tiji: Stipen (E'gia'n) ta'n melgi gtlams'tasit aq ilgwentl Wejuli Nisgaml, maw Pilip, Ploqolus, Niganal, Timon, Palmenas, aq Nigulas ta'n tleiawit Antioq, mo Lesui'pewigw, gatu majulgwatg Lesui'peweiei. ⁶ Na mimajuinu'g telima'tiji apostale'wiliji, “Etna na wegla gisi mgng'tjig.” Na apostale'wijig a'sutmessewa'tiji aq ge'gwa'tua'tij ugpitnual te's ingute'jit. Na tel tepgisa'la'tiji ugjit ula lugowaqan.

⁷ Na te'sigis'g pem pugweliejig ta'n tel nutmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm aq getlams'tmi'tij Selusalemg. We'gaw maw pugwelgig patlia'sg getlams'tasultijig gelu'lg glusuaqan.

Stipen wesua'lut

⁸ Stipen melgi gtlams'tasit aq Gjinisgam e'watl. Ignmuaj ml'gigno'ti ugjit mesgi'gl tla'tegen aq mili npitegen mimajuinuigtug. ⁹ Na tujiw ta'sijig ji'nmug getana'titl. Naspultijig “Liptinewaqañ” ta'nig gisteju'ltipnig gatu nige' assumstijig. Negmow tleiaultijig Silisia, aq Alegsantlia. Negmow aq maw igtigig Lesui'paq tleiaultijig, Silisia aq E'sia poqji gi'gaja'suala'titl Stipenal. ¹⁰ Gatu Wejuli Nisgam ignmuatl Stipenal ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw gelusij, na mo gis tali asitema'tigul. ¹¹ We'gaw na Liptinewaqañ apangitua'tiji ta'siliji ji'nmug tluenew, “Ninen nutaqañ'ta' ta'n teli gtanaj Mowiso'q aq maw Nisgaml.” ¹² Gisa'la'tiji mimajuinu'g maw natawo'ltijig ji'nmug aq nujigina'mua'tijig

'tplutaqan 'gtananew Stipenal. Peita'jig ta'n Stipen eig wesua'la'titl aq ela'la'titl ta'n iganpugultijig eimi'tij. ¹³ Pegisula'tiji ji'n mug ugjit ta'n tli egsuelitaq. Teluejig, "Ula ji'nm getantoq ta'n teli usgutg ginu gepme'g 'gjia'sutuo'guom aq 'tplutaqann Mowisewe'l. ¹⁴ Ninen nutaqatt'p telueteg, 'Ula Se'sus Nasaletgewa'j seioqte'tew 'gjia'sutuo'guom aq gawasga'tutal ginu ta'n telo'lti'gw ta'n Mowiso'q tel gnu'tmuapni gujjinaqi'g.' " ¹⁵ 'Ms't ta'n te'sijig pemgopultijig iganpugultijig, gesi angama'titl Stipenal, teli angamgug ugsisgw 'st'ge' ansale'wit.

7

Stipen pestunmuaji

¹ Na espe'g patlia's pipanimatl Stipenal, "Teliaq na ula ta'n teluejig?"

² Stipen teluet, "Nigmatut, jigs'tuig! Gjinisgam ta'n gepme'g neialsiteg gujginu Aplam ge's eigeg na maqamigew Mesopotamia ge'sg menaq natgatmugweg 'gjigan Qallan. ³ Na telimapnn, "Nqal gigmaq aq gm'tgig aq lia na maqamigew ta'n ni'n musga'tultes.' ⁴ A' na naqt'g na maqamigew teluisig Jaltia aq eliet natgatg gutan Qallan. Ta'n tujiw Aplamo'q ujjl nepliteg Gjinisgam gisa'lapnn jigla'silin aq lielin ta'n nige' ginu eimu'g. ⁵ Gjinisgam na tujiw mo ignmuagup Aplamal je talgi'g assutmn. Mu ignmuamug'p je 'mtijin. Gatu Gjinisgam teplumapnn ignmuan aq na tujiw, assuttew negm aq ta'n wettaqia'tijig. Ta'n tujiw Gjinisgam teplumateg Aplamal aq ugte'piteml mo mijua'ji'g gegguna'tigupni.

⁶ Etna na ula Gjinisgam telimapnn Aplamal, 'Gi'l aq 'gte'pitem ta'n wettaqieioq, wigultitaq na maqamigew ta'nig piluei iganpugultitaq ne'w gasgiptnnaqanipunqeg. Na'te'l gistejuultitaq aq emegwo'tasultitaq.' ⁷ Gjinisgam teluep, 'Ugtapula's na mimajuinu'g ta'nig gistejue'galugsiog. Na tujiw apaja'la's ula maqamigew aq tet tli emtoqwalitaq.' ⁸ Na tujiw Gjinisgam, telimapnn Aplamal, 'Ta'n te'sijig ji'nmug lugwatasultinew ugjit gnugwaqan ta'n teplumg'pnig.' Elugwalapnn uggwisl Isaqal ugumuljinewei na'gweg gisi ugs'tqamuiliteg. Isaq elugwalapnn uggwisl Je'gopal aq Je'gop elugwalapni newgtisgegsiliji je ta'pu uggwisg. Na 'Nnu'g ta'nig gujjinaqi'g.

⁹ "Gujjinaqi'g wisgua'la'tipnn ugjignamual So'sepal aq netuisgela'tipnn tl gistejuilin Ijiptg. Gatu Gjinisgam ne'gaw wijitgweiwapnn, ¹⁰ aq saputa'lapnn 'nsano'qonigtug. Gjinisgam ne'gaw angweiwapnn we'gaw ta'n wen getu tala'laj. Ta'n tujiw So'sep neia'siteg Paloal, na elege'wilitl Ijiptg. Gjinisgam gisa'lapnn So'sepal nestuewistunin. We'gaw Paloal nemi'gun ta'n teli ns'tuowoqwej aq me'gitelmatl. Paloal ignmatl So'sep iganpuguin ta'n telgi'g Ijipt aq maw wiguow. ¹¹ Etna na tujiw iga'q pestmo'qon ta'n telgi'g Ijipt aq Genan ta'n So'sep ujjl wigilitl. Pugwelgig mimajuinu'g welmajo'ltijig. Gujjinaqi'g mo we'jitu'ti'gw tami mijipjewei. ¹² Toqo ta'n tujiw Je'gop nutmateg gulung eig Ijiptg gujjinaqi'g amgwesewei poqjigimaji. ¹³ Na ta'puewei peita'jig So'sep gegnualsit ta'n wenij newisgegsiliji ugsisg maw ugjignaml. Na tujiw Palo nenuaji So'sepal

wigumaq. ¹⁴ Na tujiw So'sep elgitmuaj glusuaqan ujjl Je'gopal telimatl, 'Tata't, gi'l aq 'ms't ta'n te'sijig gigmaq jugwita'gw Ijpt.' Etna na llaigneg te'sisgegsiliji je na'n. ¹⁵ Na tujiw Je'gop aq wi'gmaq el'ta'jig Ijpteg. Eigig na'te'l aq na'te'l etli npu'titgi'g. ¹⁶ 'Npuinu'g ajolujig Segem, na'te'l etl utquta'lujig na maqamigew ta'n Aplamo'q pegwatelmuap E'mmol uggwisg.

¹⁷ "Ta'n tujiw tetaputesg gigijw iga'q ta'n Gjinisgam genn'g'p ta'n teli tplumapnn Aplamal, na tujiw ta'n te'sijig mimajuinu'g gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g Ijpteg me' aji pugweliejig. ¹⁸ Na ugtejgewei, piluei elege'wit ta'n mu nenuagul So'sepal, poqji iganpuguit Ijptg. ¹⁹ Elue'wa'laji ginu gujjinaqi'g aq ewle'waji gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g. Gi'gaja'laji 'nqalanew gopisunn gujmug glaman 'npu'titaq. ²⁰ Assma na tujiw Mowis ugs'tqamuit. Maw gelu'sit mijua'ji'. Nesisiliji tepgunsejig teli pgiji iga'la'titl wiguaq. ²¹ Ta'n tujiw tewa'luteg wiguaq na Palo ugtusl wesua'lapnn aq gisigwenatl pa wije aq negm uggwisij. ²² Egnutmut 'ms't gelu'lg angita'suaqan aq 'ns'tuo'qon Ijptewei. Mesgi'g gina'masuti geggung. Melgignaqaq ugglusuaqanml aq ta'n tela'tegej. Gepmitelmut'p mimajuinuigtug.

²³ "Ta'n tujiw Mowis ne'wisgegipuna'teg, gisita'sit mittugwalan wigumaq Isle'laq. ²⁴ Negm nemiatl Ijptewa'jl ewle'watl newgte'jilitl Isle'lal. Mowis apoqonmuatl wi'gmal aq asita'latl Ijptewa'jl, ne'pa'tl. (²⁵ Tel'ta'sit negm, 'ugtmimajuinumg 'ns'tmu'titaq na Gjinisgam getu e'wapnn ta'n tli assumstlitaq gatu negmow

mo nestmi'ti'gw.) ²⁶ Na wapg, nemiaji tapusiliji Isle'laq etli ntinijig. Wejo'tg negm wantaqa'lan. Telimaji, 'Jigs'tuig ji'nmutut, gilew gitg Isle'lewioq, goqwei gilew weji ntioq.' ²⁷ Pas'g newgte'jit ta'n etl matnapnn igtigl gesemegetl Mowisal sitatug. Pipanimatl, 'Wen gi'l ignmasg ml'gigno'ti ilgweninen aq ilsuminen?' ²⁸ Getu' ne'pe'in ap ni'n 'st'ge' ta'n tel ne'pe't'pnaq Ijiptewa'jaq ulagu?' ²⁹ Ta'n tujiw Mowis nutgeg, ejigl smuqwat aq poqt'gatg maqamigew teluisig Mitian. Na na'te'l etl malie'wip aq tapusilipni uggwisg.

³⁰ "Ne'wisgegipunqeg gis pntesgeg ansale'wilitl neia'silitl Mowis etlamglegl nipispaqan paqtaqamigtug, gigjiw gm'tn Sainai. ³¹ Mowis paqalaiaj ta'n goqwei nemitoq gigja'sit ula nipispaqan aq gigjaptegl. Awna nutuatl Nisgaml etl ewistunitl. ³² Gjinisgam telimatl, 'Ni'n na Gjinisgam ta'n gujjuaqi'g emtoqwala'tipnn, na Gjinisgam ta'n Aplamo'q, Isaqo'q, aq Je'gopo'q emtoqwala'tipnn.' Mowis neng'tesing jipaqa'sit aq mo tetujitagw lapa'sin. ³³ Gjinisgam telimtl, 'Mna'l gmugsng, muta na'te'l ta'n gaqamin gepme'g maqamigew. ³⁴ Ni'n nemi'gig ta'n teli ulmajo'lti'tij 'ntmimajuinumg Ijipteg aq ni'n nutaqig metew petoqsultijig aq nige' wa'so'q wet nisa'si ugjit apoqonmuan. Nige' ni'n elgimul Ijiptg.' Gjinisgam na ula telimapnn Mowisal.

³⁵ "Etna na ula Mowiso'q mo puatasigup ugtmimajuinumg Isle'laq. Pipanima'tipnn, 'Wen gi'l ignmasg's ilgweninen aq ilsuminen?' Na negm newgte'jit ta'n Gjinisgam petgimapnn iganpuguilin aq ugs'tawi'welin. Na ansale'wilitl

Mowis nemiapnn nipispaqan etlamglegl apoqonmat'pnn na gis tla'tegen. ³⁶ Negm na Mowis tewa'lapni Ijptg. Milamu'gl paqalaiuti'l tela'tegepnn Ijptg na megwe'g 'gta'n aq ne'wisgegipunqeg eig'pnig paq-taqamigtug. ³⁷ Etna na negm Mowis ta'n telimapni mimajuinu'g Isle'laq, 'Gjinisgam petgitmugsitoqs'p iganigjitegewinu pa wije i aq ni'n ta'n tel petgimip.' ³⁸ Na negm newgte'jit ta'n wijitgweiwapni mimajuinu'g Isle'laq, mawo'ltipnig paqtaqamigtug. Na tujiw gm'tnigtug teluisit Sainai, ansale'wilitl gelult'pn, aq ignmut'pnn Gjinisgam iapjiwewe'l ugtagnutmaqanml ugjit ignmugsinen.

³⁹ "Pas'g na ninen gujjinaqi'g mo getu jigs'tmu'tigupnig awna mo menuege'tigupnn, aq gmetug eligsmala'tipnn je me' siawqatmugusn Ijptg. ⁴⁰ Toqo telima'titl A'lanal, "Ltuin 'nnuoqta'w ta'n igana'latesnen, muta mo geitueg ta'n tela'tegetaq negla Mowiso'q ta'n tewa'lugsieg'p Ijptg.' ⁴¹ Etna na tujiw elia'titl 'nnuoqta'wl teligilitl 'st'ge' wen'jitia'muj ugjit gepmitelmanew. Ne'pa'tiji wi'sisg aq nu'gwo'la'tiji ugjit na 'nnuoqta'w. Pestie'ultijig aq emtoqwalanew ta'n goqwei negmow gisitu'tij. ⁴² Pas'g na Gjinisgam ejiglapasualapni aq emtoqwala'tiji gloqowe'g musigisg'tug st'ge' ta'n iganigjitegewinu tel wi'gmi'tip wi'gatignigtug,

'Isle'leultioq! Mo ugjit ni'n gilew ne'po'qopnig aq nu'gwo'loqopnig wi'sisg ne'wisgegipunqeg paqtaqamigtug.

⁴³ Alapinmoqop aq nespnmooqop wiguom Moloq

ta'n emtoqwaloqopnig 'st'ge' Gjinisgam
 aq gloqowej 'nnuoqta'w gnisgamum teluisit Li-
 pan.

Gilew elioqopnig wegla 'nnuoqta'wg ugjit emto-
 qwalanew.

Glanan nige' elgimuloq gneg sitatug Papilan.'
 Etna na ula iganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnig."

⁴⁴ Stipen (E'gian) siaw tlimaji, "Gujjinaqi'g geg-
 guna'tipnn na wi'g ta'n emtoqwala'tipnn Nis-
 gaml paqtaqamigtug na wiguom na Gjinisgam ug-
 gnugwaqanm ugjit wijitgweiagunew. Telia'tipnn
 ta'n Gjinisgam musga'tuapnn Mowisal tli'an 'st'ge'
 ta'n tel gnu'tmuapnn. ⁴⁵ Gaqaisipunqeg gujji-
 naqi'g ta'n gisia'tipnn na wiguom Nisgamewei
 ignmua'tipnn un'januaq. Negmow nespna'tipnn
 ta'n tujiw wije'wa'titeg Ja'suaal. Wesua'tu'tip
 na maqamigew ta'n tujiw Gjinisgam getaqqates-
 guateg ala igtigig mimajuinu'g. Gis sa'q siawpul-
 tipnig na'tel glapis tetaputesg ta'n tujiw Ta'pit
 pegisingeg. ⁴⁶ Negm tetapua'lapnn Nisgaml aq
 pipanimapnn ignmugsin 'ltuan wi'g ugjit Gjin-
 isgam ta'n Je'gop gis emtoqwalapnn. ⁴⁷ Gatu
 awna na uggwisl teluisilitl Salaman el'tuap na
 'gjia'sutuo'guom ugjit Nisgaml.

⁴⁸ "Pas'g na Gjinisgam ta'n mawi espe'g mo
 wigigw 'gjia'sutuo'guom gisna ta'n pas'g goqwei
 ji'nm gisitoq 'st'ge' ta'n iganigjitegewinu teluep,

⁴⁹ 'Gjinisgam teluet: Wa'so'q ni'n 'ntupun
 aq ugs'tqamu ta'n weji ilsutegei.

Talamugt'tew nige' wen'ji'guom el'tuioq ugjit ni'n?
 Tami 'ntupun ugjit ni'n ta'n tli atlasmites?

⁵⁰ Muta ni'n 'ms't wegla ta'n te's'gl gisituapnn.'

Etna na ula Gjinisgam teluep.”

⁵¹ Stipen siaw tlimaji, “Melgasultioq gilew! Pa na wijeï aq ta'nig Nisgaml mo puala'tigul aq mo jigs'tmuoq ugglusuaqanml. Gilew pa na wijeï aq gujjuaqi'g, me' ne'gaw mo jigs'tuawoq Wejuli Nisgam. ⁵² Je mu newgte'jit iganigjitegewin-ugi'g gujjinaqi'g mo gitnme'wawoqopnig aq welmaje'wawoqopni'g. Ne'pa'tipni Gjinisgam ugtagnutmewinu'g ta'n sa'q wesgutmi'tip ta'n tl jugu'elitl negla getlamielitl uglugowinuml. Aq nige' gilew iga'loqop ugjit ne'po'qsin. ⁵³ Gilew na mimajuinu'g ta'n mesnmoqopnn Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Ansale'wijig wijitgweiwa'tipnn Nisgaml ta'n nisa'tugsioqop pas'g gilew ne'gaw mo jigs'tmu'tiwoqop.”

Stipen gun'tewto'teg

⁵⁴ Ta'nig iganpugultijig jigs'tua'titeg Stipenal, me' gatu asgaiagwi'titl ta'n goqwei teluelij. Na smtug we'gwi ugqwaiugtua'titl. ⁵⁵ Gatu Stipen ilgwentl Wejuli Nisgaml elapa'sit wa'so'q aq nemituaaj Gjinisgam aq uggepmite'lgaqanm paqtata's'g aq Se'susal gaqamilitl ugtinaqanmg Nisgaml. ⁵⁶ Teluet, “Angaptmug, nemitu wa'so'q pana's'g aq Se'sus ta'n Gjinisgam petgimapnn gaqamilitl ugtinaqanmg.”

⁵⁷ Sesgu'tijig aq gepsoqwa'tu'titl ugs'tuaqanual. Smtug el'tugultijig negmeg, ge's piam na newgte' tel'ta'sultipnig. ⁵⁸ Wesua'la'titl aq tewege'titl 'gjigan aq gun'tewta'titl. Ta'nig pisui egsua'tipnig naqtmua'tiji uggotmuaq ango'tmn maljewe'litl jinnmul teluisilitl Sol. ⁵⁹ Negmow siaw gun'tewta'titl Stipenal. Negm elgomigtuatl

Gjisaqamawul, “Gjisaqamaw Se'sus, ugsua'tui 'njijaqamij.” ⁶⁰ Nutgul'pa'sit aq sesgwet, “Se'sus mut migwite'-tmuaw ula ugtlue'utiwal.” Na gis tlueteg, nepgaq.

8

¹⁻² Sol wel'te'tg's ta'n tel ne'po'j Stipenal. Na ji'nmug ta'n Nisgaml emtoqwala'titl nutqutala'titl Stipenal mewima'titl aq atgitemugtua'titl.

Sol gitnme'waji ta'nig getlams'tasultijig

Na wije na'gweg ta'n getlams'tmu'tijig Se'suseg Selusalemg eigig poqji ma'muniw ulmajeiujig aq gitnme'ujig. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig Se'suseg se'sita'jig ta'n telgi'g Jutia aq Samalia, pas'g mo apostale'wijig tami el'ta'gwig.

³ Na Sol, ta'n tel we'gwi gisi pgwatoq, wejo'tg ugtmenan ta'ni getlams'tua'titl Se'susal. Elietl te's wen'ji'guoml aq getaqqatejimaji ji'nmug aq maw e'pijig, ta'nig getlams'tasultijig aq pijo'laji laplusang.

Gelu'lg agnutmaqan pestunmatmi'tij Samalia

⁴ Ta'nig getlams'tasultijig se'sita'jig aq peggwita'jig, pestunmi'tij gelu'lg agnutmaqan ta'n tel milita'tij. ⁵ Pilip eliet 'gjigan teluisig Samalia aq na'te'l telimaji mimajuinu'g ugjit Nujiugs'tawi'welitl. ⁶ Na pugwelgig mimajuinu'g melgi jigs'tua'titl ta'n Pilipal teluelij. 'Ms't nutua'titeg aq nemia'titeg ta'n tel mili npitegelij aq ta'n tela'tegelij paqalaiuti'l wejiaq Nisgamewigtug. ⁷ Mn'tu'g gesigawwita'jig ta'n tujiw getaqqita'titeg mimajuinuigtug. Pugwelgig gesnugu'tijig aq ta'nig mo gis maita'gwig aq

alt ta'n waqqaj al'ta'jig negla gaqi npisultijig.
⁸ Na tujiw mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Samalia wel'ta'sultijig.

⁹ Na 'gjigan wigiti ula ji'nm teluisit Simon. Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji Samaliaewaqa ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g. Telimapni mima-juinu'g, "Ni'n espei, mesgi'g ml'gigno'ti geggunm."

¹⁰ 'Ms't ta'n te'sijig na 'gjigang weja'tegemg mawi espe'g glapis ta'n mawi ewle'jit gigji jigs'tua'titl. Teluejig nisgamitelma'titl Simonal. Ml'gigno'ti gugunmilin.

¹¹ Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji mimajuinu'g ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g glaman negmow jigs'tua'titl. ¹² Gatu ta'n tujiw getlams'tmu'ti'titeg gelu'lg agnutmaqan ta'n Pilipal teluelij ugjit Gjinisgam ilgwenaji ugmimajuinumg aq Se'suguli negm na Nujiugs'tawi'wet, na tujiw mimajuinu'g sign'tujig, ji'nmug aq maw e'pijig.

¹³ Glapis Simon getlams'tasit, aq ta'n tujiw gis sign'tuteg gigje'watil Pilipal. Ta'n nemitoql telgi'gl tela'tegelitl aq ta'n tel mili npitegelij, me' gatu paqalaiatl. Na.

¹⁴ Na tujiw apostale'wijing Selusalemg nutma'titeg Samaliaewaqa getlams'tasultijig Gjinisgam ugglusuaqanm, na elgima'tiji Pie'lal aq Sa'nal na'te'l. ¹⁵ Ta'n tujiw iga'titeg a'sutmessewa'tiji ta'nig getlams'tasultijig glaman Wejuli Nisgaml 'msnataq.

¹⁶ Wejuli Nisgam me' menaq nisa'sigweg Samaliaewaqa pas'g alt ta'nig gis getlams'tasultijig sign'tutupnig e'w'g Gjisaqamaw Se'sus ugwisunm. ¹⁷ Pie'l aq Sa'n ge'gwa'tua'tij ugpitnual un'jig te's newgte'jilitl. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig mesna'titl Wejuli Nisgaml.

18 Simon nemiatl Wejuli Nisgaml ignmut'pnig ta'n tujiw apostale'wijig ge'gwa'tua'tij ugpitnual un'jiwaq. Na tujiw Pie'lal aq Sa'nal getu apangitu-aji ¹⁹ aq telimaji, “Ignmui ni'n ml'gigno'ti glaman ta'n tujiw 'npitnn gegupa'taq wen un'jig 'msnatal Wejuli Nisgaml.”

20 Smtug Pie'l asitematl, “Gi'l aq 'gsulieweim mn'tua'gig la'titoqs'p, tl'ta'sin gi'l gisi pgwateltes Gjinisgam ugtignmatingewe'm e'wmn suliewei.

²¹ Mo gi'l telgita'siwn maw lugutinenu muta Gjinisgam nemi'sg winjig ggamlamun. ²² Gawasgita'si aq jigla'si ta'n winjig gisite'tmn aq lia etawaqtmu Gjisaqamaw apigsigtulin ula ta'n teli angite'tmn.

²³ Geju'l gi'l tetuji wisguen aq elue'uti assum'sg. Mu gis jigla'siwn pa wije'i aq laplusang pisin.”

24 Simon telimaji Pie'lal aq Sa'nal, “Tetuji ulm'tuoq ge' a'sutemessewi glaman ta'n goqwe'l gis tlueioqop ma tlianugl ni'neg.”

25 Na Pie'l aq Sa'n gegnua'tua'tiji mimajuinu'g ta'n teli ul nenua'tipnn Se'susal aq pestunmuaji gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei. Na tujiw apaja'tijig Selusalemg. Ta'n tujiw pemi apsgwa'ti'titeg, nespi pestungig gelu'lg agnutmaqan pugwelgl gutanji'tl Samaliaewa'gig.

Pilip aq iganpugutuaji Itiopianewaq

26 Na Gjinisgam ugtansale'witeml gelulatl Pili-pal, “Ilaji aq lia 'tp'te'snug na awgti wejiaq Selusalem glapis Ge'sa.” (Ula awgti mo nugu e'wa's'gtnug.) ²⁷ Na smtug Pilip wenaqa'sit aq eliet. Na newgte'jit iganpugutuaji Itiopianewaq

pemi nmiet. Na ula ji'nm mawi espe'g iganpuguit. Nujo'tg Gantesi ugsulieweim aq ugmile-suaqanm. Gantesi na Itiopian elege'wi'sgw. Na ula ji'nm assma wejiet Selusalem api emtoqwalatl Nisgaml. ²⁸ Aq nige' pemi apaja'sit utepaqanigtug. Ge's pimatejimgwej, pem gitg Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'gig'p. ²⁹ Na Pilip, Wejuli Nisgaml telimtl, "Siaw pmia gmetug utepaqan, gigjiw lia aq gigja'si." ³⁰ Pilip el'tugwi'g smtug aq nutuatl etl gitmlij ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'gig'p. Na tujiw pipanimatl, "Nestasin ta'n goqwe'l etl gitmn?"

³¹ Na iganpuguit asita'puguet, "Tal gisi ns'tasites? Amujpa na nat wen gegnu'tmuit. Smtug tepa'si aq pa'si nutepaqan." ³² Na ta'n pem gitg'p Gjinisgam gelu'lg ugtwi'gatign etna na ula, "Ula ji'nm eliamsit pa na wije'i aq jijgluewj ta'n tujiw wesua'luj getu ne'po'j. Ula ji'nm mo goqwei teluegw je mu newgte' glusuaqan pa na wije'i aq jijgluewji'j pa mo me'tegw ta'n tujiw pesgwesuj.

³³ Ma'muni 'ntaqo'qona'lus aq mo getlami ilsumamug's. Mo wen gis taluegw ugjit un'jang muta nepg'pnaq aq mo geggunagupni'gw."

³⁴ Na iganpuguit pipanimatl Pilipal, "Tlimi, tegen ta wegla iganigjitegewinu wesgumatl, Aiseiao'q gisna nat wen pilue'l?" ³⁵ Na Pilip poqji gnu'tmuatl na wije'i ta'n pem gitmlipnn aq me' igtigl musga'tuatl Gjinisgam ugtwi'gatigng. Telimatl gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'susal. ³⁶ Ge's

pem nisatejimngwe'tij na awgti na iga'jig ta'n eteg samqwan. Na iganpuguit teluet, “Ula eteg samqwan. Goqwei nige' naqa'litew mo gis sign'tasin?” ³⁷ Pilip telimatl, “Gis sign'tasites 'gtlams'tmn ta'n telgi'g 'ggamlamun.” Iganpuguit asita'puguet, “Ni'n melgi gtlams'tm Se'suguli na Gjinisgam uggwisl.”

³⁸ Iganpuguit melgimatl ugtlugowinuml, “Naqa'si tet!” Na gitg Pilip aq iganpuguit gepta'tijig aq nisa'tijig samqwanigtug. Na tujiw Pilip sign'tuatl iganpuguilitl. ³⁹ Ta'n tujiw apaji gta'qasiteg samqwanigtug, na tujiw Wejuli Nisgam gneg ejigla'latl Pilipal. Na iganpuguit mo nemiagwaq nugu, gatu negm siawa'sit aq no'q welgwitg uggamlamun. ⁴⁰ Jensi Pilip eig na gutan teluisig Asotus aq gaqpeggwa'sit gutanji'tl. Pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan glapis iga'teg Sesaliaeg.

9

Sol poqji gtlams'tasitl Se'susal (Paqalawaiqaqann 22.6-16; 26.12-18)

¹ Me' negm Sol siaw tl lugwet ta'n tel gitnme'waji aq ewlumuaji ne'pa'new ta'nig getlams'tasultijig Gjisaqamaw Se'suseg. Espe'litl patlia'sl elietl aq ² glutmuaj wi'gatign ta'n wenij negm aq ta'n tel lugwej ugjit iganpugultijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg 'gjigan Tamasgus. Wet tla'tegep glaman ta'n tujiw na'te'l iga'j, we'jiaj weni ta'n majulgwatmli'tij ta'n Se'sus tel pmiep, na tujiw gisi ugsua'lataq aq apajo'lataq Selusalemg, ji'nmug aq maw e'pijig.

³ Ta'n tujiw gigjiw iga'teg 'gjigan Tamasgus jiniw paqtasa's'g ta'n negm eig. ⁴ Ugtue'ml weji pe-teja'litl. Nutuatl nat wenn telimtl, “Sol! Sol! Goqwei tel gitnme'win ni'n?”

⁵ Sol pipanimatl, “Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?” Na telimtl, “Ni'n na Se'sus ta'n gi'l getuant. ⁶ Gatu unaqa'si aq lia na 'gigang. Na na'te'l tlimulten ta'n tla'tegetes.”

⁷ Gatu na ji'nmug ta'n wije'wa'titl Solal naqa'tipnig aq mu telueti'gw goqwei. Nutua'titl ta'n wen metewistunitl pas'g mo nemia'tigul wenn. ⁸ Na Sol wenaqa'sit maqamigeg aq pana'toqol ugpugugul pas'g mo goqwei nemitug. El glisgna'titl Tamasgusg. ⁹ Nesuguna'gweg pa mo goqwei nemitugus aq ne'gaw mo mijigus, aq mo esamqawwagus pa goqwei.

¹⁰ Eig's na'te'l Tamasgus ji'nm teluisit Ananaias negm Se'sus unaqapeml. Nisgaml gelult'pnn ta'n teli milaplgigwa't, “Ananaias.” Teli asitematl, “Ula eim, Gjisaqamaw.”

¹¹ Gjisaqamaw telimatl, “Ilaji aq lia na awgti teluisig Tegpaqteg. Lia Suta wiguaq aq pipanigesi ula ji'nm teluisit Sol. Etli a'sutmat. ¹² Negm telaplgigwa'p. Tet nemiapnn ji'nmul teluisitl Ananaias pisgwa'litl aq ugpitnn gegupa'tuatl un'jig glaman ap nmitegelita.”

¹³ Ananaias teli asitematl, “Gjisaqamaw, pug-welgig mimajuinu'g gis tlimijig ugjit na ji'nm, ta'n tel ma'muna'tegej aq ta'n gis tla'tegej ta'n teli gtanaj gtmimajuinumg Selusalemg, ¹⁴ aq nige' pegising'p tet Tamasgusg. Wi'gatign weja'toq

iganpugultiliji patlia'sg ugsua'lan ta'n te'sit wen emtoqwal'sg.”

¹⁵ Gjisaqamaw telimtl, “Lia, muta ni'n gisi mgng lugowin ni'n. Usgumitew ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq elege'wiliji aq maw mimajuinu'g Isle'lewaq. ¹⁶ Aq ni'n musga'tua's 'ms't goqwei ta'n tli ulmaje'tew ugjit ni'n!”

¹⁷ Na tujiw Ananias eliet. Pisgwa't na wen'ji'guomg ta'n Sol wesgowa'sit aq gegupa'toqol ugpitn un'jig, teluet, “Njignam Sol, Gjinisgam petgimit. Negm Se'sus ta'n gi'l nemi'tp na awgtigtug ta'n tujiw wejgu'eneg ula tet. Petgimit ni'n glaman ap nmitegetes aq Wejuli Nisgaml ilgwenultew.” ¹⁸ Na smtug ta'n goqwei elaqteg Sol ugpugugw, weji nisiaqal aq jiniw apat nemiteget. Gaqama'sit aq smtug sign'tut'p. ¹⁹ Ugml'gigno'tim apaja's'g, ta'n tujiw g'satalgeg.

Sol etl pestung Tamasgusg

Sol siawqatg pe' tasuguna'q Tamasgusg maw ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg. ²⁰ Na smtug poqji al pestung't ta'n te's'gl a'sutuo'guoml ugjit Se'susal. Teluet, “Se'sus na Gjinisgam uggwisl.”

²¹ 'Ms't ta'n te'sijig nutua'titeg paqalaiultijig aq pipanigesultijig, “Mu na ula ji'nm ta'n Selusalemg eig'p, ne'pa'pni ta'nig emtoqwala'titl Se'susal? Weji pgising ula tet glaman gisi ugsua'lataq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal aq apaja'lan iganpugultijig patlia'sg?”

²² Me' Sol naji ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml ta'n tel pestunmuaji aq musga'tuaji Se'sus, na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, negm na Nuji-ugs'tawi'wet. Tel ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml

na Lesui'paq ta'n wigultijig Tamasgusg mo gis asitema'tigul.

²³ Gaqaisugunaq gis pemiaq, na Lesui'paq mawita'jig aq il agnutma'tijig ne'pa'new Solal.

²⁴ Pas'g na negm gegnua'tut ta'n getu tla'luj. Gun'teweiei gigto'qosegenas'g ula 'gjigan. Tepgig aq na'gweg esgmala'titl 'gjiganei ga'qana'tas'g glaman gis ne'pa'taq. ²⁵ Newgtejgeg wela'gweg Sol ta'n majulgwajji, wesua'laji aq nispila'titl ligpenignigtug. Wet saputa'la'titl tuoputigtug gun'teweiei ula gigtoqosegenas'g.

Sol apaja'sit Selusalemg

²⁶ Na nige' Sol apaja'sit Selusalemg aq wejo'tg wijitgweiwan Se'sus unaqapemg. Pas'g na mo negmow getlams'tua'tigul ugjit Solal 'gtlams'tasilin aq jipaqitelma'titl. ²⁷ Na tujiw Pnnal pegising aq apoqonmuatl. Ela'latl ta'n apostale'wiliji eimu'tilij. Negm gegnua'tuaji ta'n Sol awgtigtug tel nemiapnn Gjisaqamawul Se'susal, aq na Gjisaqamaw gelulasnn Solal. Siaw tlimaji ta'n tel melgita't Sol ta'n tujiw pestungeg ugjit Se'susal Tamasgusg. ²⁸ Na tujiw Sol siaw wijitgweiwaji aq peggwa'sit ta'n telgi'g Selusalemg. Wijei tel melgita't ta'n tel pestunmuaji ugjit Se'susal. ²⁹ We'gaw sespagnutma'tijig glapis gi'gaita'jig ta'nig Gli'gewi'sultijig Lesui'paq. Pas'g na negmow wejo'tmi'tij ne'pa'new. ³⁰ Ta'n tujiw igtigig ta'nig getlams'tasultijig geitu'tij wije'wa'titl Solal na 'gjigan Sesalia aq ejiglgima'titl na 'gjigan Talsus.

³¹ Na tujiw ta'nig getlams'tua'titl Se'susal wantaqo'ti mesnmi'tij ta'n telgi'g Jutia, Galali, aq

Samalia. Mu nugu jipasulti'gw. Elugutijig Nisgamewigtug aq Wejuli Nisgam apoqonmuateg. Na tujiw poqji pugweliejig aq ta'n tela'taqati'tij musga'tua'tij ta'n tel gepmitelma'tij Nisgaml.

Pie'l nepiteget na gutann Laita aq Joppa

³² Etna na tujiw Pie'l ala'sit 'ms't tami aq newgt eliet naji mittugwalaji Gjnisgam ugtmima-juinumg wigultijig na gutan Laita. ³³ Na'te'l weltesguatl ji'nmul teluisilitl Anias. Mo gis maja'sigw. Un'poqonising ugumuljin te'sipunqeg. ³⁴ Pie'l telimatl, "Anias, Se'suguli gisa'l'sg ila'sin. Un-aqa'si aq lugwaten gn'po'qon." Smtug Anias we-naqa'sit. ³⁵ 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g wigul-tiliji gutanji'tl Laita aq Salon nemia'titl. Smtug gawasgita'jig, ejiglita'jig elue'utigtug, aq getlams'tua'titl Gjisaqamawul Se'susal.

³⁶ Na eig's Joppa e'pit teluisit Ta'pita, ta'n getlams'tasit. (Ugwisunm Gli'gewigtug na Tolgas na tel glusuaqanig "Lentug.") Ne'gaw ta'n teli pgitawsij welm'toq aq apoqonmuaji ewle'juinu'g. ³⁷ Gatu na tujiw gesnugwat aq siawi np'gaq. Na mimajuinu'g gesispa'la'titl npuinu'l aq elsma'la'titl ge'gwe'g. ³⁸ Joppa mo piami amasenug weja'tegemg Laita. Na unaqapemg eimu'tiliji Joppa nutma'tipnn Pie'lal i'mlin Litia, na poqjigimaji tapusiliji ji'nmug Pie'leg. Etawaqtmua'titl, "Tetaqa'si aq wije'win ninen, muta na e'pit teluisit Lentug nepg'pnaq." ³⁹ Na Pie'l ilajit aq wije'wapni. Ta'n tujiw iga'teg ela'lut ge'gwe'g. 'Ms't ta'n te'sijig sigu'sgwaq gigto'qopugutua'titl nespetemultijig. Musga'tua'titl atla'ig, ugpita'qewe'mual aq

uggotmuaq ta'n Lentug gisiapni ge's mimajiteg.
⁴⁰ Pie'l 'ms't tewaggimaji. Nutgul'pa'sit aq a'sutmat. Na toqo tujiw gawasga'sit ta'n 'npuinu'l elisinnij aq teluet, "Ta'pita, unaqa'si." Smtug pana'toqol ugpugugul aq ta'n tujiw nemiateg Pie'lal pengopa'sit. ⁴¹ Pie'l elisga'sit aq apoqonmuatl ta'n teli unaqa'silij. Na tujiw wigumaji sigu'sgwaq aq igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Neia'tuaji e'pilitl mimajilitl. ⁴² Na se'sa'sg agnutmaqan ta'n telgi'g Joppaeg aq pugwelgig mimajuinu'g getlams'tua'titl Gjisaqamawul. ⁴³ Gaqaisugunaq Pie'l siawqatg Joppa, Simonal wiguaq ta'n nujo'tmlij m'gegn wi'sisueie'l.

10

Pie'l aq Gonilius

¹ Eig'snaq Sesalia na ji'nm teluisit Gonilius iganpugutuaji gasiptnnaqanijig Lo'mewaqaq sma'gnisg. Negmow tleiaultijig ta'nig telu'tujig "Italiewaq sma'gnisg." ² Ula ji'nm gepmitelmatl aq emtoqwalatl Nisgaml aq maw wi'gma. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l gis tla'tegetl ta'n teli apoqonmuasni Lesui'pewei ewle'jutiliji aq te'sigisg'g eli a'sutmuatl Nisgaml. ³ Na'tami si'st ajieteg newgtejgeg gis mewlia'gweg, telapulgigwa't. Teli ul nmiatl Gjnisgam ugtansale'witeml wejgu'elital aq telimtl, "Gonilius!"

⁴ Gonilius aptaplgigwetuatl ansale'wilitl. Nespi jipasit aq teluet, "Goqwei puatmn saqamaw?" Ansale'wit teli asitematl, "Gjnisgam gis nutmasgal 'gta'sutmaqanml aq gis nemi'sg

ta'n teli ula'luj ugtmimajuinung aq nige' migwitelm'sg. ⁵ Nige' elgimgig ta'sijig ji'n mug Joppa ugjit wigumanew newgte'jilitl ji'n mul teluisilitl Simon Pie'l. ⁶ Siawqatg Simonal wiguaq wije'i teluisilitl 'st'ge' negm, nujo'tmlitl wi'sisueie'l m'gegn. Gigjiw wigilitl 'gta'nug." ⁷ Na ansale'wit ta'n etlewistu'tipnn ejigla'sit. Gonilius wigumaji tapusiliji uglugowinung aq newgte'jilitl ugsma'gnisml. Na sma'gnis wel lugowatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁸ Telimaji ta'n gis tliaq aq smtug elgimaji Joppa.

⁹ Na igtig na'gweg na'tami mewlia'gweg ula ji'n mug gigjiw iga'jig Joppa. Gatu nige' na ula Pie'l so'qwiet wen'ji'guom naji a'sutmat. ¹⁰ Na tujiw poqji guising aq getu mijjit. Ge's mi-jipjewe'i etl gisgaja'tas'g na negm tetaplgigwa't. ¹¹ Nemitog wa'so'q pana's'g aq nat goqwei wejgu nisa's'g. Teliangamgug 'st'ge' mesgilg naqsun aq me' pem nisa's'g ta'n negm eig. Naqsun uljaqat tetpaqanisa's'g newgul gejigiaqal. ¹² Gaqaisg mil-amugsijig wi'sisg, 'mtesgmug, taqtaloq 'sqoljig aq jipji'jg pisultisnig. ¹³ Gjinisgam nutuatl telimtl, "Unaqa'si, Pie'l. Ne'pa' aq malqom!"

¹⁴ Pas'g na Pie'l teluet, "Moqwa', Gjisaqamaw. Mo ni'n malqotmu na! Menaq ni'n goqwei malqotmu ta'n mo gelu'lgtnug malqota's'gtn ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan."

¹⁵ Gjinisgam siawewistog, "Mut getgite'tmu ta'n goqwei ni'n Gjinisgam gis waqama'tu." ¹⁶ Si'st Nisgaml telimtl, na tujiw apaja's'geg wa'so'q.

¹⁷ Na Pie'l newgti angite'tg ta'n goqwei gis nemitog, amuimegteg. Mo nestasigw Pie'l

ta'n goqwei Gjinisgam getu tlimaj. Na tujiw na ji'nmug, petgimapni Gonilius, we'jia'titl ta'n Simon wigit aq nige' gaqamijig igantug ga'qana'tas'g. ¹⁸ Gesigawwejig aq pipanigesijig, “Eig's ji'nm teluisit Simon Pie'l?”

¹⁹ Pie'l me' wejo'tg 'ns'tasin ta'n goqwei gis nemi-toq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml telimtl, “Ge' jigs'te'n, nesisijig ji'nmug al gwilasgig. ²⁰ Glaman ilaji aq nisa'si. Mut 'mtuite'tmu wije'wan muta ni'n petgimgig.” ²¹ Na toqo tujiw Pie'l nisa'sit aq telimaji ji'nmug, “Ni'n na ji'nm al gwiluoq, goqwei pu-atmn?”

²² Teli asitema'titl, “Iganpuguit Gonilius petgimugsieg. Negm na welm'toq ji'nm ta'n emtoqwalatl Nisgaml aq gepmitelmut ta'n te'sijig Lesui'paq. Gjinisgam ugtansale'witeml telimt'pnn ugjit wigumulin wiguaq glaman gis nutu'ltew ta'n teluen.” ²³ Pie'l pishwegimaji ji'nmug aq getgunijig na'te'l wela'gw. Na igtig na'gweg menja'sit aq ilajit aq wije'waji. Ta'sijig ji'nmug ta'nig getlams'tasultijig na 'gjigan Joppa tle'g wije'wa'tiji. ²⁴ Aq igtig na'gweg iga'jig Sesalia, na'te'l Gonilius etli esgmalaji maw wo'gumaq, aq witapaq ta'nig wigumapni. ²⁵ Assma Pie'l getu pisgwa't ta'n tujiw Gonilius a'suguatl aq el nutgul'pa'sua'latl. ²⁶ Pas'g na Pie'l wenaqa'latl aq telimatl, “Gama'si, muta ni'n pas'g ji'nm!” ²⁷ Pie'l siaw agnutmuatl Goniliusal aq siaw pisgwa'tijig wen'ji'guomg. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g eig'snig. ²⁸ Pie'l telimaji, “Gilew weli gji'tuoq ta'n tel wi'gas'g Lesui'peweiei 'tplutaqan. Mo teltenug Lesui'p wijitgweiwan ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gatu ni'n Gjinisgam

musga'tuit, ta'n telaplgigwa'iap, mo teltenug ta'n pas'g mimajuinu penoqitelman. ²⁹ Glaman na ta'n tujiw natgimineg angam jugu'a aq mo amsalewistuap. Nige' pipanimul goqwei wej natgimi's'p?"

³⁰ Gonilius telimatl, "Assma na tele'g'p wije 'st'ge' nige' gisi nsuguna'qeg. Etli a'sutmap nig-naq assma sist ajiep gis mewlia'gweg. Na ji'nm jiniw neia'sit. Gesi wape'gl aq paqtategl utap-sun. Gaqamit igantug ni'neg. ³¹ Aq teluet, 'Gonilius! Gjinisgam nutmasgl 'gta'sutmaqanml aq nemi'sg ta'n teli ula'l'j mimajuinu'g aq nige' migwitelm'sg. ³² 'Lgim nat wen Joppa ugjit wigu-manew newgte'jilitl ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. Eig Simonal wiguaq. Wije teluisilitl 'st'ge' negm ta'n nujo'tmlitl wi'sisueie'l m'gegn. Gigjiw wigilitl 'gta'nug.' ³³ Na smtug natgimulap aq gi'l tetuji ulm'tun jugu'en. Nige' 'ms't eimu'g aq Gjinisgam wijitgweiugsi'gw aq nige' getu nutuleg ta'n Gjinisgam gis tlim'sg tluen."

Pie'letlewistoq

³⁴ Na tujiw Pie'l agnutmuaji, "Nige' ni'n geitu aq teliaq Gjinisgam 'ms't wen wije tele'watl. ³⁵ Ta'n wen jipalatl Nisgaml aq tela'teget ta'n goqwei tetapu'aq na tetapua'latl Nisgaml ta'n getu tet tami wettaqien gisna ta'n tleiawin. ³⁶ Ula na wije agnutmaqan Gjinisgam petgitmuapni Isle'laq gegna' tuapni na gelu'lg agnutmaqan. Etna na Se'sus gisi ignmultew wantaqo'ti. Negm na Gjisaqamaw ta'n te'siliji mimajuinu'g, pas'g negm gisi ugs'tawiaji. ³⁷ Geituoq na Sapatiso'q tel pestung'pnaq ugjit

gawasgita'new ugthue'utiwal aq sign'tasultinew. Etna na tujiw mesgi'g'p ta'n teliaq ta'n telgi'g Jutiaewa'gig, weji p'qotamgiaqap Galaliewa'gig. ³⁸ Geituoq Gjinisgam gisi m'gnapnn Se'susal aq wajua'lapnn Wejuli Nisgaml aq ml'gigno'ti. 'Ms't tami ala'sip aq wela'lapni mimajuinu'g aq nepilapni ta'nig mn'tu assumapni muta Gjinisgam tegwe'wapnn. ³⁹ 'Ms't ninen tel nemitueg'p ta'n te's'g goqwei tela'tegej Selusalemg aq esgwiaq Lesui'pewa'gig. Ne'pa'tipnaq gujjieweigtug. ⁴⁰ Pas'g na Gjinisgam apaji minua'lapnn gisi nsuguna'q aq gisa'lapnn al neia'silipnn. ⁴¹ Mu 'ms't mimajuinu'g nemia'tigupnn pas'g tel nemi'g'tt'p ninen ta'n Gjinisgam, gisi m'gnugsieg'p. Mawatalultieg'p aq maw samq'woltieg'p ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lateg. ⁴² Melgimugsieg'p ugjit pestunmua'tinen aq gegnua'tua'tinen gelu'lg agnutmaqan mimajuinuigtug aq tliman igtigig, Se'susal na Gjinisgam gisi 'm'gnapnn ugjit ilsuman mimajultijig aq nepu'tijig. ⁴³ 'Ms't ta'n te'sijig iganigjitegewinugi'g wesguma'tipnn, Se'susal teluepnig, 'Na 'ms't ta'n te'sit wen getlams'tasij negmeg, apigsigtuaten ugthue'utiwal, wet sapu tl lugweg na ml'gigno'ti negm ugwisunmg.' ”

Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mesna'titl Wejuli Nisgaml

⁴⁴ Me' Pie'l etlewistoaq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml nisa'silitl aq p'isgwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwengwi'titl 'ms't ta'n te'sijig etl jigs'tmi'tip gelu'lg agnutmaqan. ⁴⁵ Na Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal weita'jig Joppa peji wije'wa'tipni maw Pie'lal, paqalaiultijig ta'n

Gjinisgam teli ignmuaj Wejuli Nisgaml wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁶ Nige' tel nutua'tiji piltui'sutiliji aq emtoqwalgwi'titl Nisgam teluejig, "Gjinisgam na mawi espe'g." Pie'l gelusit, ⁴⁷ "Wegla mimajuinu'g gisi msna'titl Wejuli Nisgaml pa na wije'i aq ginu. Gatu nige' mo wen gis naqa'lagwig sign'tasultinew samqwanigtug." ⁴⁸ Melgimaji, "Sign'tasultigw ugwisunm Se'suguli." Na tujiw pipanimji gis wijitgweiwanew ta'suguna'q.

11

*Pie'l gegnua'tuaji ta'nig getlams'tasultijig
Se'susal
Selusalemg ta'n gis tliaq Sesalia*

¹ Na apostale'wijig aq ta'n telgi'g Jutia nutma'tijig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, elt mesnmi'tij glusuaqann Nisgamewei. ² Ta'n tujiw Pie'l elieteg Selusalemg ta'nig wel'telma'tiji elugwala'tiji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, Pie'lal majiaqa'la'titl. Telima'titl, ³ "Gi'l eimu't'p wiguaq ta'nig wegla mo Lesui'peulti'gw aq mu elugwata-sulti'gw aq we'gaw mawatalultioqopnig!" ⁴ Na tujiw Pie'l gaq gnu'tmuapni ta'n te's'g goqwei teliaqap.

⁵ Telimaji, "Gjigan Joppa, ni'n etli a'sutmap aq na telaplgigwa'iap. Nemitu ta'n goqwei wejgu nisa's'g wa'so'q teliangamgug 'st'ge' mesgilg naq-sun. Uljaqa pem nispilsig newgul gejigiaqal. Etl naqa's'g ni'n gmetug ta'n gaqami. ⁶ Na gigjapm lame'g aq nemi'gig ne'wigata'tijig wi'sisg aq taq-taloq, 'mtesgmug 'sqoljig aq jipji'jg. ⁷ Na tujiw

nutaq nat wen telimit, ‘Unaqa’si, Pie’l. Ne’pa’ aq malqom.’ ⁸ Pas’g na ni’n teluep, ‘Moqwa’, Gjisaqamaw. Menaq ni’n malqotmu ta’n go-qwei mo tepawgtinug malqota’s’gtn ta’n telteg Lesui’pewei ‘tplutaqan.’ ⁹ Gjnisgam ap mjit newgt wej glusit wa’so’q, ‘Mut getgite’tmu ta’n go-qwei ni’n Gjnisgam gisi waqama’tu.’ ¹⁰ Na glapis sist na teliaqap aq glapis ta’n telgi’g apaja’s’geg wa’so’q. ¹¹ Assma na tujiw nesisijig ji’n mug pet-gimujig Sesalia, peita’jig na wen’ji’guom ta’n ni’n eimap. ¹² Wejuli Nisgam telimip, ‘Lia wije’w aq mut ‘mtuite’tmu.’ Na wegla asugomtesijig ta’nig getlams’tasultijig wije’wipnig Sesalia aq ‘ms’t el’ta’ieg’p Gonilius wiguaq. ¹³ Telimugsieg’p ta’n tel nmiasnn ansale’wilitl gaqamilitl wiguaq telims’pnn, ‘Lgim nat wen Joppa aq wigumatal na ji’n mul teluisilitl Simon Pie’l. ¹⁴ Tlimultew gi’l aq ta’n te’sijig gigmaq ta’n tli ugs’ta’titaq.’ ¹⁵ Ge’s etlewistianeg, Wejuli Nisgam nisa’siliteg aq pis-gwa’nniteg uggamlamunuaq aq ilgwengwi’titeg. ¹⁶ Na tujiw migwite’tmap ta’n Gjisaqamaw teluep-naq, ‘Sapatiss e’w’g samqwan, sign’tuaji mima-juinu’g ta’nig gawasgita’sultipnig aq jiglita’pnig elue’utigtug aq el’ta’pnig Nisgamewigtug. Gatu gilew Gjnisgam sign’tugsitoqs’p e’watal Wejuli Nisgamal.’ ¹⁷ Teliaq na Gjnisgam ignmuapni wegla ta’nig mo Lesui’peulti’gw na wije’l ignmatimgewei ta’n ginu ignmugsi’gup ta’n tujiw getlams’tasultigweg Gjisaqamaw Se’sus. Wenin ta ni’n, ugjo’tm naqa’lan Gjnisgam!”

¹⁸ Ta’n tujiw nutmi’titeg na smtug naqa’tu’tij ta’n tel majiaqa’la’tij. Na tujiw miwatmua’titl,

gepmitelma'titl, aq emtoqwala'titl Nisgaml. Teluejig, “Gjinisgam elt ignmuapni wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigug aq lta'new Nisgamewigtug ugjit ugs'ta'tinew. Iapjiw mimajuqaan 'msnmnew.”

Mimajuinu'g Antioq poqji gtlams'tua'titl Se'susal

¹⁹ Ta'n tujiw Stipen gis ne'po'teg, ta'nig getlams'tasultijig gitnme'wipnig aq se'setoqutipnig. Na alt el'ta'jig gneg Ponisiaewa'gi aq alt na mnigu Saipulus ap igtig na 'gjigan Antioq el'ta'jig aq telima'tiji gelu'lg agnutmaqaan pas'g Lesui'paq. ²⁰ Gatu ta'sijig ta'nig getlams'tasultipnig weita'jig Saipulus aq Sailin el'ta'jig Antioq. Ta'nig mo Lesui'peultiligwi telima'tiji gelu'lg agnutmaqaan ugjit Gjisaqamaw Se'sus. ²¹ Gjinisgaml ma'muni apoqonmagwi'titl aq pugwelgig mimajuinu'g getlams'tasultijig aq el gawasgita'ji Gjisaqamawul.

²² Gaqpeggwa's'g agnutmaqaan ugjit wegla, we'gaw ta'nig getlams'tasultijig Selusalemg, aq negmow Pnnalal elgima'titl Antioq. ²³ Ta'n tujiw Pnnal iga'teg aq nemiateg ta'n Gjinisgam teli ul'te'lmaji mimajuinu'g, wel'ta'sit aq munsaiwaji 'ms't ta'n te'sijig siaw majulgwalanew Gjisaqamawul aq siaw jigs'tua'tinew ta'n telgi'g uggamlamunual. ²⁴ Welm'toq ji'nm na Pnnal. Ilgwentl na Wejuli Nisgaml aq melgi gtlams'tg. Pem pugweliejig mimajuinu'g pejo'laji Gjisaqamawewigtug.

²⁵ Na toqo tujiw Pnnal eliet Talsus naji gwiluan Solal. ²⁶ Ta'n tujiw we'jiateg nespnatl Antioq.

Newgtipunqeg na gitg tl mawtesgua'tiji mima-juinu'g ta'nig getlams'tasutiliji aq agnutmua'tiji pugwenniji. Etna na'te'l Antioq ta'nig majulgwala'titl Gjisaqamawl getlams'tasultijig amgwes telui'tupnig, "A'sutmewinu'g".

²⁷ Assma na tujiw ta'sijig iganigjitegewinu'g weita'jig Selusalemg aq el'ta'jig Antioq. ²⁸ Na newgte'jit teluisit Aqapus wenaqa'sit. Wejuli Nisgam wet sapu tl lugwet negmeg igan gnua'tuaji ta'n tliatew. Na mesgi'g pestmo'qon getu jugu'aq ta'n telgi'g ugs'tqamu. (Na teliaqas ta'n tujiw Glatius iganpuguiteg.) ²⁹ Na unaqapemg gis-sutmi'tij na 'ms't wen ta'n te'si'tij elgitmua'tij suliewei te's ingute'jit ta'n telgi'g gisi pgwatoq. Lgitmua'tij suliewei ta'nig getlams'tasutiliji Jutiaewa'gig. ³⁰ Na tela'taqatipnig. Ignmua'tij suliewei Pnnalal aq Solal ugjit la'tuanew negla iganpugultiliji ta'nig getlams'tasutiliji eimu'tiliji Jutiaewa'gig.

12

Ta'nig getlams'tasultijig me' gitnme'ujig

¹ Assma na tujiw elege'wit Elot poqji gitnme'waji ta'siliji ta'ni getlams'tasutiliji Se'sus. ² Elot telimatl ugsma'gnisml, "Ne'pa' Ji'mej." Na tujiw ne'pa'titl Ji'mejal espo'qwas'gigtug. Ji'mej na ugjignaml Sa'nal. ³ Ta'n tujiw nemiateg Lesui'paq tetapua'laji mawi ugsua'lugsilitl Pie'lal. (Na ula teliaqas ta'n tujiw tetaputesg iga'q ugjit pestie'uti ta'n e'wmi'tij mo apita'tas'gtnug pipnaqan.) ⁴ Ta'n tujiw gisi ugsua'luteg Pie'l aq pija'luteg laplusang, na tujiw iga'lut ta'nig

nujo'tmi'tij laplusang, newgtisgegsijig jel asugom sma'gnisg i' ne'w nemigsijig i' sa'se'wita'jig. Elot gissutg ilsumugsilin mimajuinuitug ta'n tujiw gaqiaq Siawa'timgewei. ⁵ Toqo Pie'l ne'gaw gennut laplusang gatu na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig ne'gaw melgi a'sutmessewa'titl Nisgamewigtug.

Pie'l getaqqalut laplusang

⁶ Na wela'gweg ge'sg menaq Elot ilsumagweg Pie'lal mimajuinuitug, Pie'l me' nepat gelpilas'gl ugpitnn etuiw tapusiliji sma'gnisg pisgataqanapigtug. Etna ap igtigig sma'gnisg nujo'tmi'tij laplusanei ga'qana'tas'g. ⁷ Jiniw Gjinisgam ugtansale'witeml gaqamilitl na'te'l aq paqtata's'g laplusang. Na ansale'wit pepuegetl Pie'lal ugtlmaqaneg aq telimatl, “Tetaqa'si aq mn'ja'si!” Aq smtug pisgataqanapi'l menjaqal ugpitnn. ⁸ Na tujiw ansale'wit teluet, “Segitga'l ugtispisun aq gmugsng nasa'l.” Pie'l smtug tela'teget aq ansale'wit telimtl, “Nasa'l 'ggotm aq wije'wi ni'n.” ⁹ Pie'l tew majulgwalatl laplusang. Mo enmi gji'tug ta'n ansale'wilitl tela'tegelij tlian. Tel'ta'sit telaplgigwa't. ¹⁰ Na pemptesgua'tiji amgwesewe'g sma'gnisg aq glapis tapuwe'g aq ugtejgewe'g gasawo'qewei ga'qana'tas'g, el panta's'g 'gjigang. Na ga'qana'tas'g panta's'g ugjit negmow 'ngutugwaiw aq na'te'l wet tua'tijig. Siawa'tijig awgtigtug aq jiniw ansale'wit naqalatl Pie'lal.

¹¹ Na tujiw Pie'l geitoq ta'n gis tliaq negmeg aq teluet, “Nige' geitu Gjisaqamaw petgimatl ugtansale'witeml ugjit apoqonmuin ta'n teli

ugs'tawi'j, aq gis wet jigla'lit Elotal ugml'gigno'tim aq wet jigla'lit ta'n Lesui'paq tel puatmi'tij tla'taqati'tisoq.”

¹² Ta'n tujiw geitoq ta'n gis tliaq, eliet Malial wiguaq. Mali uggwisl teluisilitl, Sa'n Malg. Na pugwelgig mimajuinu'g gis mawita'pnig na'te'l aq etli a'sutma'tijig. ¹³ Pie'l metete'get gujmug ga'qanigtug aq nugtoqtejgwej e'pite's teluisit, Lo'ta naji gji'jiatl ta'n wen metete'gelitl. ¹⁴ Gegnustuatl Pie'lal ta'n teli'silij. Tetuji ul'ta'sit na apat pispugtugwi'g je mo pana'tuawg ga'qan aq nat gnuateget, Pie'l gaqamit gujmug. ¹⁵ Telima'titl, “Elue'wien gi'!” Pas'g na munsat ugjit tlian. Na teli asitema'titl, “Etna na ugtansale'witeml.”

¹⁶ Tel gne'g aq me' Pie'l siawi metete'get glapis pana'tua'tij ga'qan aq ta'n tujiw nemia'titeg, paqsipgi paqalaiultijig. ¹⁷ Ugpitnn etlegetl aq telimaji, “Wantaqita'gw.” Na tujiw gegnuatuaji ta'n Gjinisgam teli gtaqqa'lt'pnn laplusang aq telimaji, “Tlimatoqs'p Ji'mej aq esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig.” Na tujiw naqt'g na'te'l aq na'tami se'g eliet.

¹⁸ Na ta'n tujiw egsitpu'g iga'q, sma'gnisg ta'n nuje'wa'tipnn Pie'lal jensi mu tami eimligw, na tujiw jipaqita'jig. Teluejig, “Talasitugunaq Pie'lo'q?” ¹⁹ Elot tewaggitg glusuaqan ugjit gwilugsin, pas'g na mo we'jia'tigul tami. Na tujiw sma'gnisg ta'n nuje'wa'tipnn Pie'lal pipanimujig aq tewaggitg glusuaqan ugjit ne'po'qsineu.

Na tujiw Elot naqt'g Jutia aq eliet glapis Sesalia aq gijga'ji'j pe'l getu siawqatg.

Ta'n teli np'gs Elot

²⁰ Elot ma'muni uggwaiugtuaji mimajuinu'g ta'n tle'g 'gjigann Tail aq Saiton. Mawalsultijig nat nmianew Elotal. Tmg gisa'la'titl ji'nmul teluisil-itl Plastus wit toqwa'lgunew. Negm, nujo'tg's elege'wituo'guom. Etna na wet gis pisgwita'jig. Na tujiw gis glula'tital Elotal. El'ta'jig aq pipanima'titl ugjit wantaqo'ti muta negm umutgig wejo'tu'tij mijipjewe'i ugtelege'wa'ging.

²¹ Etna na Elot gisi mgnt gegnue'g na'gweg, ta'n tujiw nasa'toqol elege'witewe'l aligal aq epa'sit ugt'pung. Na tujiw gelulaji mimajuinu'g. ²² Na tel sesgu'tijig, "Mu na ji'nm etlewistoq, gatu newgte'jit gnisgaminu!" ²³ Smtug Gjinisgam ug-tansale'witeml gisa'latl Elotal gesnugwalitl muta ignmuaji mimajuinu'g emtoqwalgun ta'n tujiw pas'g telteg Gjinisgam gepmitelmugsin. Gesnugwapnaq aq wetigi'g ne'pa't'pniga.

²⁴ Na tujiw Gjinisgam ugglusuaqanm siawa's'g aq se'sa's'g. Pugwelgig mimajuinu'g nutmi'tij aq getlams'tasultijig Se'susal.

²⁵ Na Pnnal aq Sol ela'tu'tij na suliewei ta'n a'sutmewinu'g Antioq elgitmua'tij ugjit na a'sutmewinu'g Selusalemg. Gisi ignmua'titeg na suliewei negla iganpugultiliji naqtm'i'tij Selusalemg pemi apaja'tijig Antioq. Nespna'titl Sa'n Malgal.

13

Pnnal aq Sol megnujig aq poqjigimujig

¹ Ta'nig getlams'tasultijig Antioq, eig'snig ta'sijig, ta'nig teluejig ta'n Gjinisgam telimgwi'tij

aq ta'nig gegina'mua'tijig ta'n Gjinisgam tel puatg. Etna na wegla: Pnnal, Simion telui'tut “An'tagwej,” Lusius (tle' 'gjigan Sailin), Manien (negm toqwigwejig Elot na g'pnnol, aq Sol). ² Ge's emtoqwala'tij Nisgaml aq suneultijig, Wejuli Nisgaml telimgwi'titl, “Tepgisa'l ugjit ni'n Pnnal aq Sol lugwatmnew 'lgowaqan ta'n tegegen ni'n teli mgng'pnig.”

³ Ap suneultijig aq a'sutma'tijig. Na tujiw ge'gwa'tua'tiji ugpitnual un'jiwaq aq poqjigima'tiji.

Ta'n gis tliaq Saipulus

⁴ Pnnal aq Sol, elgimuteg Wejuli Nisgaml ela'tijig gutan Selu'sia aq weji pqotaqtegejig glapis na mnigu teluisig Saipulus. ⁵ Ta'n tujiw oqwa'titeg 'gjigan Salmis, ela'tijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg aq pestunmatmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm. Sa'n Malgal wije'wa'titl ugjit mawi apoqonmatultinew.

⁶ Siawi asoqomita'jig na mnigu glapis Papos. Etna na'te'l weltesgua'titl ula puowinal teluisilitl Pa'l Se'sus. Ula na Lesui'p etlitelsit iganigjitegewinuin. ⁷ Witapal iganpuguiltil na mnigu. Teluisilitl G'pnnol Selgius Polus, nestuelitl ji'nmul. Na g'pnnol wigumaji Pnnalal aq Solal negmeg, muta getu nutg's Gjinisgam ugglusuaqanm. ⁸ Pas'g na negmow getangwi'titl puowinal Elimas. (Gli'gewigtug telui'tut, Elimas, Lesui'pewigtug na Pa'l Se'sus.) Negm wejo'tg jigla'lan g'pnnolal Sulgius Polus mo 'gtlams'tasilin. ⁹ Na tujiw Sol, na telui'tut Poligap, ilgwentl Wejuli Nisgaml angamatl

tegpaiw ugsisgug puowinal, ¹⁰ aq telimatl, “Gi’l na mn’tu uggwisl. Getantun ‘ms’t goqwei ta’n gelu’lg aq ta’n tel gaqaisg milamu’gl winjigl tela’tegen. Wejo’tmn gawasga’tuan Gjinisgam ugteliaqeweim ta’n teli egsuen. ¹¹ Gjinisgam nige’ gi’l elapasual’sg aq ma nmitetegewn, glapis Gjinisgam tli ul’tel’m’sg ulapin.” Smtug Elimas mu gis nemitegeg nugu aq al gigto’qwa’sit. Wejo’tg nat wen we’jian ilgwengun gnamugsin ugpitn. ¹² Ta’n tujiw gis nemitoq ta’n gis tliaq, na tujiw g’pnno’l getlams’tasitl Se’susal aq mesgi’g’s ta’n tel paqalaig ta’n tel gina’muetij ugjit Gjisaqamawl.

Ta’n gis tliaq Antioq, Pisitia eteg

¹³ Poligap aq ta’ni wijitgweiaji weji pqotaqtaqatijig ‘gjigan Papos aq oqwa’jig na gutan Pelga, Pampilia eteg. Etna na na’tel Sa’n Malg naqalaji aq apaja’sit Selusalemg. ¹⁴ Gatu negmow weita’jig Pelga aq siawita’jig Antioq, Pisitia eteg. Na atlasmutigisg’g el’ta’jig a’sutuo’guomg, pisgwita’jig aq epita’jig. ¹⁵ Ta’n tujiw na iganpugultijig ala a’sutuo’guom wet gitmi’titeg ‘tplutaqann Mowisewe’l aq ta’n gis wi’gas’g iganigjitegewinugi’g na elgitmua’tij glusuaqan, “Wijigatultigw, pualuloq glulanew mimajuinu’g, gugunmoq Gjinisgam ugglusuaqanm ulgwijimanew negmow.” ¹⁶ Poligap gaqamit. Ugpitn etlegej aq telimaji mimajuinu’g,

“Nisgamewei wantaqo’ti i’tt’j ggamlamunuaq. Nigmatut, Isle’lewultioq aq esgwia’tioq ta’nig emtoqwaloq Gjinisgam, nutuigw! ¹⁷ Na Gjinisgam ta’n Isle’lewaq emtoqwala’tipnn, gisi mgnapni

gujjinaqi'g aq gisa'lapni mimajuinu'g tetuji pugweli'epnig ta'n tujiw Ijpteg eimu'titeg. Na tujiw Gjinisgam tewo'lapni Ijpteg. E'w'g'p ugml'gigno'tim. ¹⁸ Ne'wisgegipunqeg teli pgiji gisipugutuaji paqtaqamigtug. ¹⁹ Gisa'lapni 'gtmenenew llaigneg te'sunemigsijig mimajuinu'g na maqamigew Genan, aq ignmuapni ugtmimajuinumg assutmnew na maqamigew. ²⁰ Ne'w gasgiptnnaqanipunqeg je na'nisga'q, gis pmtesgug ta'n tujiw Gjinisgam gisi mgnateg. Na tujiw ignmuapni iganpugultijig ta'nig nuji ilsutaqatijig glapis tetaputesg iganigjitegewinu Samuel 'pgising. ²¹ Ta'n tujiw gluma'titeg elege'wilitl Gjinisgam ignmuapni Solal, wettaqielitl na 'Nnu'g teluisultijig Penjaminewa'q. Sol ujjl na Gissal, wettaqiet Penjamineg. Negm ugtelege'witemi'tipnn ne'wisgegipunqeg. ²² Gjinisgam mena'lapnn Solal na tujiw Ta'pital elege'witewa'latl. Etna na ula Gjinisgam teluet ugjit negm, 'Ula Ta'pit, Jessi uggwisl, na telamugsit ji'nm, gesalg. Etna na negm tla'tegetew ni'n ta'n tel pualg tla'tegen.' ²³ Etna na ula Se'sus, wettaqiet Ta'piteg, Gjinisgam gisa'lapnn nujiugs'tawi'welin ta'n te'sijig mimajuinu'g, Isle'laq, 'st'ge' ta'n teli tplumsip. ²⁴ Ge's mu Se'sus poqji lugwatmugweg ugtlgowaqan, pegisinugweg Sapatis. Pestunmuapni 'ms't mimajuinu'g Isle'laq, 'Gawasgita'sultinew aq jiglita'new elue'utigtug aq sign'tasultinew.' ²⁵ Ge'sg menaq, Sa'n gaqa'tugweg ugtlgowaqan, telimapni mimajuinu'g, 'Tal'ta'sultioq wenin ta ni'n? Mu na ni'n ta'n gilew esgmaloq. Gatu ma 'pgije'nug 'pgisintew negm aq ni'n mo tepawgtiw

umugsng mena'tuan.' Na.

²⁶ “Wijigatulti'gw ta'n Aplameg wettaqia'tioq, aq esgwia'tioq ta'n elt emtoqwaloq Gjinisgam. Ula na agnutmaqan, petgitmugsi'gw, ugjit ginu ta'n te'si'gw, ta'n Gjinisgam tli ugs'tawugsitesnu.

²⁷ Na mimajuinu'g wigultijig Selusalemq aq ta'nig iganpugutagwi'tiji, mo geja'tigupnn Se'susal, nujiugs'tawi'welin. Mo nestasulti'gw ugglusuaqanmual iganigjitegewinugi'g ta'n i' gitmi'titeg te's atlasmutigisg'g. Gatu teliaqapneg ta'n tujiw ne'po'teg Se'susal ta'n iganigjitegewinugi'g igan thuepnig. ²⁸ Aq we'gaw mo goqwei we'jitua'ti'gw ugjit ilsuman ta'n tl ne'pa'new gatu pipanima'titl Pilotal ugjit Se'susal ne'po'qsilin. ²⁹ Ms't goqwei gis tla'taqati'titeg 'st'ge' ta'n tel wi'gas'g ugjit negm. Na tujiw weji nisa'lut gujjieweigtug aq etl utqutalut sapalqe'g gun'tew. ³⁰ Lpa nepg'pnaq pas'g na Gjinisgam apaji minua'lapnn aq wenaqa'lapnn.

³¹ Gaqaisugunaq nemu's'p ta'nig gis mawi al'ta'tipni weja'tegemg Galali glapis Selusalem aq nige' negmow ta'n tel nemitu'tip, telima'tiji mimajuinu'g Isle'laq. ³²⁻³³ Nige' ninen pegisituleg gelu'lg agnutmaqan, ta'n Gjinisgam teplumapni Lesui'paq, na tla'tegetew. Nige' gis tla'tegetaq ugjit ninen ta'nig wettaqia'ti'gw aq maw gilew, ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Na teliaqap ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'lapnn na Se'susal, 'st'ge' gis wi'gas'g tapuwei 'gtapegiaqan Gjinisgam ugtwi'gatign,

'Gi'l na 'ngwis aq nige' gisgug gepmitelmul.

Weja'tegemg nige' ilgwentes 'ms't goqwei ni'newei.'

³⁴ Etna na ula Gjinisgam igan tluep, ta'n tli un-aqa'latal 'nplij je mu sugul'gan,

'Ignmultes ta'n goqwei gepme'g gelu'lg

aq sape'wit ta'n Ta'pit teli tplumg'p ignmuanew.'

³⁵ Getletug aq na'tami igtig ewi'gas'g ta'n teluet,

'Ma ignmuawt sape'wit uglugowinum sugul'gan.'

³⁶ Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Gjinisgam tel pualapnn. Ta'n tujiw nepgeg nutqutalutpnaq gmetug ujjuaqi'g aq sugul'qapnaq. ³⁷ Pas'g

na newgte'jit ta'n Gjinisgam wenaqa'lapnn, gisi npliteg mo negm sugul'gaqupnaq.

³⁸⁻³⁹ Wijigatulti'gw, 'ms't ta'n te'sioq, telteg 'gji'tunew na gelu'lg agnutmaqan, ta'n teli usgutmuloq gilew. Wet saputa's'g Se'susewig tug

Gjinisgam apigsigtugsinenu 'gtlue'utinal, ta'n tujiw getlams'tasulti'gw Se'sugulieg.

Telteg 'gji'tunew na Mowis ugt'tplutaqanm mo gis jigla'lulugup lue'utigtug gatu ta'n

wen getlams'tasit Se'suseg na gis jigla'lutew lue'utigtug. ⁴⁰ Ango'tmug, nige! Glaman ta'n

teluepnig iganigjitegewinugi'g ma nugu tlianug gi'leg. ⁴¹ Teluepnig,

'Gilew ta'n malignoq Gjinisgam!

Mo jigs'tmu'tiwoq gilew.

Getl ta na nepu'tioq aq mn'tua'gig lta'toqs'p.

Ma 'gtlams'tmu'tiwoq

ta'n goqwe'l gis tliaqal gilew gna'gwegmuaq

tlia pa wen sangew gnuatugsinew ma jigs'tmu'tiwoq.' ”

Na tel pestung'p Poligap.

⁴² Ge's Poligap aq Pnnal pemi nqatmi'tij a'sutuo'guomg, na mimajuinu'g wiguma'tiji ugjit apaja'tinew igtig atlasmutigis'g. Telima'tiji,

“Me' tlimitesnen ugjit negla ta'n goqwe'l.”
⁴³ Ta'n tujiw mimajuinu'g naqtmi'titeg ta'n i' tli ultesgatultipni, Poligap aq Pnnal majulgwajji pugwenniji Lesui'paq aq maw igtigig, ta'nig majulgwatmi'tij Lesui'peweiei. Na apostale'wijig wesguma'tiji aq welima'tiji ugjit negmow siaw tl mimajultinew aq siaw lita'sin ta'n teli ulm'toq Gjinisgam.

⁴⁴ Na igtig atlasmutigisg'g suel 'ms't wen na gutanji'j peita'jig ugjit nutmnew Gjinisgam ugglusuaqanml. ⁴⁵ Ta'n tujiw Lesui'paq iganpugultijig nemia'titeg pugwenniji mimajuinu'g, smtug wisgua'tijig, poqji gtana'titl ta'n Poligapal teluelij aq emegwi panta'tu'titl ugtunual. ⁴⁶ Pas'g na Poligap aq Pnnal me' na aji melgewistoqig, “Gilew na telgitasultioq tmg nutmnew Gjinisgam ugglusuaqanm. Gatu nige' gilew mo puatmuoq aq pegwatasultioq mo tepawgtiwoq ugjit iapjiw mimajuaqan. Na nige' ninen naqaluleg aq ela'tieg ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁷ Gjinisgam telgimugsieg na tla'taqatinen. Teluet, 'Ni'n iga'tuloq ugjit wasetenmuan negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq musga'tuan mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu, ta'n tli ugs'ta'titaq.' ” Na.

⁴⁸ Ta'n tujiw ta'nig mo Lesui'peulti'gw nutmi'titeg, wel'ta'sultijig, aq teluejig, “Gjinisgam ugglusuaqanml gelu'lg.” Miwatmua'titl Nisgaml muta tel'te'tmlj, “Na ta'n te'sit wen 'gtlams'tasij Se'suseg guguntew iapjiwewei mimajuaqan.” Ta'n te'sijig gisita'sultijig minui ugs'tqamultinew eligsugultijig Nisgamewigtug

aq getlams'tasultijig aq ta'n te'sijig pewatmi'tij iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

⁴⁹ Gjinisgam ugglusuaqanm se'sa'sg ta'n te's'gl uggutanji'jmual Antioqe'gati. ⁵⁰ Pas'g na Lesui'paq iganpugultijig, gisa'laji gepmitelmujig ji'nmuq na 'gjigan aq saqama'sgwaq ta'n emtoqwala'titl Nisgaml 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. Poqji gitnme'wa'tiji aq tewaqqatesgujig uggutanmuq. ⁵¹ Na apostale'wijig pewaqtestu'tij 'mjegei umugsnuaq na'te'l. Pa na wijeï aq 'gpitnn pewaqtestoq. Na igan gnua'tua'tiji ta'n goqwei tliatew, ugjit Antioqewajg ugmetue'gmuow. Na smtug siawa'tijig glapis Aigionium. ⁵² Ta'nig getlams'tasultijig eigig Antioq welgwitgl uggamlamunual aq ilgwenujig Wejuli Nisgaml.

14

Ta'n gis tliaq Aigioniumg

¹ Na wijeï teliaq 'gjigan teluisig Aigionium. Poligap aq Pnnal ela'tijig Lesui'peweiei a'sutuo'guom aq pishwa'tijig. Ta'n teli ulewistu'tij na pugwelgig Lesui'paq aq esgwia'tijig getlams'tasultijig Se'susal. ² Pas'g na Lesui'paq ta'nig mo getlams'tasulti'gw mesgi'g ta'n pegwatu'tij sespena'q ta'nig mo Lesui'peulti'gw, gawasgijultijig 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. ³ Na apostale'wijig, pegitgatg'pnig na'te'l. Melgita'jig ta'n telewistoqig ugjit Gjisaqamawul, musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teluejig na teliaq. Musga'toq ta'n teli ul'te'lmaï na mimajuinu'g. Etna na ugjit Gjinisgam weji ignmuasni Poligapal aq Pnnalal ml'gigno'ti aq pugwelgl tla'tegen

paqalaiuti'l aq ta'n tel mili npitege'tij. ⁴ Na mimajuinu'g 'gjiang nasgwia'tijig, ta'sijig wel'te'lma'tiji Lesui'paq aq igtigig wel'te'lma'tiji apostale'wiliji.

⁵ Na tujiw Lesui'paq aq na mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw mawalsultijig ta'nig iganpugulti-jig aq gissutmi'tij emegweiwanew apostale'wiliji aq gun'teugta'new. ⁶ Ta'n tujiw apostale'wijig nutma'titeg ugjit ta'n getu tla'luj jaqalsumsijig. Smtug ela'tijig na maqamigew Laigonia ta'n etegl gitg 'gjiangann Listla aq Tel'pi. ⁷ Na'te'l pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqan.

Ta'n gis tliaq Listla aq Tel'pi

⁸ Etna na ula ji'nm wigit Listla uggwatl ma-liggl. 'Lpa na teli ugs'tqamuiteg, pa na mo ne'gaw gisi ala'sigw. ⁹ Pempopis na'te'l, etl jigs'tuatl Poligapal. Poligap geitoq getlams'tasilin aq gisi npisilital. Gesi angamatl, ¹⁰ aq gesigawewistoq ta'n telimaj, “Gama'si aq siwnoqpugua'si!” Na ji'nm smtug wenaqiet aq poqji ala'sit. ¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg ta'n Poligapal gis tla'tegelij, na poqji sesgu'tijig ta'n negmow teli isulti'tij ugtli'sutiwow Laigonian, “Nisgamaq mimajuinualsijig aq wa'so'q wet nisa'tijig ugjit ginu.” ¹² Pnnalal teluisungewa'titl, “Su's,” aq Poligapal, negm na “Elmes” muta negm nutewistoqop. Su's na iganpuguit nisgam ugjit Gli'gewaq aq Elmes nisgam ta'n nutewistoqop ugjit Su's. ¹³ Na a'sutuo'guom ugjit Su's eteg sitatug gutan. Na patlia's ta'n elugowatl Su'sal pegisulaji latto'laq

aq wasuegl ga'qana'tas'gigtug. Negm aq pugwel-gig mimajuinu'g getu ne'pa'tijig ula wi'sisg, getu musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

14 Ta'n tujiw Pnnal aq Poligap nutma'titeg ta'n getu tla'taqatiliq mo wel'te'tmi'tigw. Smtug el'tugwi'gig megwaig ta'n mimajuinu'g eimi'tij, gesigawwejig, 15 “Goqwei na wet tla'taqatioq, ji'nmutut? Ninen pas'g ji'n mug, mimajuinuieg st'ge' gilew! Weji pgisineg'p ugjit tlimulinen gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sus aq jigla'lulinen wegla ta'n goqwe'l emtoqwatmoqol mo gelu'lgtnugl aq gisa'luleg emtoqwalanew giasgiwewei Gjinisgam. Etna na negm ta'n iapji mimajit, gisitoq wa'so'q aq ugs'tqamu, 'gta'n aq ta'n te's'g goqwei etegl na'te'l. 16 Gis nige' sa'q eliamapni 'ms't mimajuinu'g tla'taqatinew ta'n tel puatmi'tij. 17 Pas'g ne'gaw musgalsit ta'n wenij negm ta'n goqwei gelu'lg tela'tegej. We'gaw ignmugsioq gigpesan wejiaq musigisg'tug glaman weligwegl 'gtiga'taqanmual. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q, aq ignmugsioq mijipjewei aq gisa'lugsioq uggamlamunual ulgwijultinew.” 18 We'gaw ta'n telewistoqig apostale'wijig waqqaj gis naqa'la'tiji mimajuinu'g. Wegla getu tla'taqatipnig ne'pa'tinew wi'sisg musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

19 Ta'sijig Lesui'paq weita'jig Antioq, na Pisi-tia eteg, aq Aigionium, negmow pegwala'tiji mimajuinu'g gun'teugta'new Poligapal aq na tujiw tewaqqatejima'titl uggutanmuaq. Tel'ta'sultijig ne'pnitaq. 20 Pas'g na ta'nig getlams'tasultijig gigtoqopugutua'titl Poligapal negm wenaqa'sit aq

apaji wije'wa'titl gutang. Na igtig na'gweg Poligap aq Pnnal ela'tijig gutan teluisig Tel'pi.

Apaja'tijig Antioq Silia eteg

²¹ Poligap aq Pnnal siaw gina'muatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ula gutan Telpi aq gisa'la'tiji pugwenniji mimajuinu'g majulgwalanew Se'susal. Ap nesutesgmegl 'gjigang Listla, toqo Aigionium, aq Antioq, Pisitia eteg. ²² Melgignewa'la'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji aq welgwijima'tiji ugjit siawi gtlams'tuanew Se'susal. Na tel gina'mua'tijig, “Lpa pugwelgl wet saputita'igul metue'gl gesgmnaq pisgwita'igw Gjinisgam ugtelege'wa'gimg wa'so'q.” ²³ Te's gutan ta'sijig ta'n getlams'tmu'tijig, megna'tiji ta'nig iganpugutuataq. A'sutmessewa'tiji aq suneultijig, na tujiw Nisgaml ugpitng iga'tua'tiji mimajuinu' ta'n gis elita'sitipnn.

²⁴ Ta'n tujiw gis saputita'titeg ta'n telgi'g Pisitia, pegisingig na maqamigew teluisig Pampilia. ²⁵ Gelu'lg agnutmaqan pestunmua'tiji na mimajuinu'g tleiaultijig na gutan Pelga. Na tujiw el'ta'jig glapis na gutan Attalia. ²⁶ Na'te'l pem tepa'tijig lapuguanigtug aq apajaqtaqatijig Antioq. Etna na'te'l ta'nig getlams'tmu'tijig iga'tua'tipnn Poligapal aq Pnnalal Nisgaml ugpitng glaman gisa'tutaq ula 'lgowaqan glapis gaqa'tu'tij aq nige' gaqa'tu'titeg.

²⁷ Ta'n tujiw iga'titeg Antioq, mawita'jig mimajuinu'g ta'nig getlams'tmu'tijig aq telima'tiji ta'n Gjinisgam teli apoqonmuapni aq wet sapu tl lugwep negmowigtug glaman na nige' ta'nig mo Lesui'peulti'gw gis tli gtlams'tasultitaq.

28 Pegitgatmu'tijig na'te'l wijitgweiwa'tiji ta'ni wegla getlams'tasultiliji.

15

Etli ultesgatultijig Selusalemg

¹ Ta'sijig ji'nmug weita'jig Jutiaewa'gig glapis Antioq naji gina'mua'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal. Teluejig, “Ma gilew ugs'ta'tiwoq glapis lugwatasultioq 'st'ge' ta'n telteg 'tplutaqan Mowisewei.” ² Gatu Poligap aq Pnnal ma'mun gi'gaja'sualujig ula ji'nmug ugjit na. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal gissutmi'tij Poligap, Pnnal, aq ta'sijig igtigig tleiaultijig Antioq, 'lta'new Selusalemg nat nmianew apostale'wiliji aq iganpugultiliji ugjit na.

Ta'n etl mawita'jig Selusalemg

³ Na elgimujig. Ge's pemi Ita'titeg Ponisiaewa'gig aq Samaliaewa'gig, agnutma'tijig wijigoma'tiji ta'n tel gawasgita'tij Nisgamewigtug ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ula agnutmaqan pegisitu'tij mesgi'g ul'ta'suaqan ugjit ta'n te'sijig wijigoma'tiji. ⁴ Ta'n tujiw iga'titeg Selusalemg wel'ta'sultijig ta'n teli ultesgatulti'tij apostale'wijig, iganpugultijig aq esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig. Telima'tiji ta'n Gjinisgm wet sapu tl lugwep negmow na Pnnaleg aq Poligapeg ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁵ Gatu ta'sijig Palasiaq ta'nig getlams'tmu'tijig, gaqamita'jig aq teluejig, “Amujpa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw elugwatasultijig aq telima'tiji jigs'tmug na 'tplutaqan Mowisewei.”

⁶ Na apostale'wijig aq iganpugultijig mawag-nutma'tijig ugjit na. ⁷ Pegit agnutma'titeg, na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet, “Wijigatulti'gw, gis nige' sa'q, gilew geituoq, Gjinisgam weji mgnip ni'n te'sioq ugjit gelu'lg agnutmaqan gina'muen ta'nig mo Lesui'peulti'gw, glaman negmow nut-taq aq 'gtlams'tasultitaq. ⁸ Aq Gjinisgam, ta'n gejjaji mimajuinu'g ta'n telgwijultilij uggamla-munuaq, musga'tuapni ta'n ul'te'tmnew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ignmuapni Wejuli Nisgaml pa na wijej aq ginu ta'n teli ignmugsi'gup. ⁹ Mo tal piltua'lagupni ginu aq negmow, apigsigtmuapni ugltue'utiwal muta getlams'tasultipnig. ¹⁰ 'Lpa 'gtu lugwaloq Gjinisgam? Pa na munsaiwaji wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew pugwelgl ta'n goqwe'l je mo ginu gujjinaqi'g gisotmi'tigupneg aq ginu mo gissotmug? ¹¹ Ginu weji ugs'ta'ti'gw ta'n teli gtlams'tmu'g Se'suseg ta'n ewlite'lgagan pema'lugsi'gw. Pa na wijej negmow na teli ugs'ta'tij.” Na teluet Pie'l.

¹² Na tujiw tetuji jigteg ta'n tujiw Poligap aq Pn-nal gegnua'tuateg 'ms't goqwe'l tel mili npitege'tij aq paqalaiultijig ta'n Gjinisgam tel mil lugwej e'waji ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹³ Ta'n tujiw gaqewistu'titeg Ji'mej gelusit, “Jigs'tuigw, wijigat-ulti'gw. ¹⁴ Simion nige' gis gnua'tugsioqos ta'n Gjinisgam amgwes musga'tuaj ugjit ul'te'tmnew negmow ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Weji ug-sua'laji wegla ta'nig getlams'tasultijig ugjit neg-mewe'n. ¹⁵ Iganigjitegewinugi'g ugglusuaqan-mual wijej telueg'p 'st'ge' nige' gis tliaq. Gjinisgam ugtwi'gatign, tel wi'gas'g. ¹⁶ Gjisaqamaw teluet,

'Ni'n apaja'sites aq tla'tega's
ta'n goqwei teli tplumg'p Ta'pito'q.
Gisa'la's ta'n Ta'pit wetapegsit,
ilgwenan mimajuinu'g.

¹⁷Toqo 'ms't ala igtigig mimajuinu'g
gwiluataq Gjisaqamawul.

'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g
ta'n wigumgig ugjit ni'newe'new.

¹⁸Na teluet Gjisaqamaw

ta'n ignmut'pnig gujjinaqi'g 'gji'tunew gis sa'q.' ”

¹⁹Ji'mej siawewistoq, “Ni'n telsutm mut
piami 'lgowaqana'lanew na mimajuinu'g ta'nig
mo Lesui'peulti'gw, pem gawasgita'sultijig
aq 'lta'jig Nisgamewigtug. ²⁰Gatu awna
wi'gmuanej wi'gatign tlimatesnu. ‘Mut
malqotmnew mijipjeweï ta'n gisi emtoqwa'sg
ugjit 'nnuoqta'wg. Angweiasultigw, aq mut
malqotmnew wi'sis ta'n gis gestunepilut, pa
na wijeï mal'tew mut malqotmnew. Ta'nig
tepqatmutijig mut sespo'taqatinew, aq pa na
wijeï ta'nig newgtugwa'lugutijig.’ ²¹Muta
Mowiso'q ugt'tplutaqanm gis nige' sa'q egitas'g
a'sutuo'guomg te's atlasmutigis'g aq wegla
glusuaqann pestunmi'tij te's gutan.”

*Na apostale'wijig aq iganpugultijig
elgitmua'tij wi'gatign negla ta'nig mo
Lesui'peulti'gw*

²²Na tujiw apostale'wijig aq iganpugultijig maw
'ms't ta'nig getlams'tmu'tijig gisita'sultijig mg-
nanew ta'siliji ji'nmug na'te'l aq poqjigima'tiji An-
tioq maw Poligapal aq Pnnalal. Megna'tiji Sutaal,
telui'tut, “Palsapas” aq Sailas tapusiliji ji'nmug

ta'n maw gepmitelmujig. Ula na wi'gatign ta'n elgitmua'tij:

²³ “Wijigatulti'gw, ninen apostale'wieg aq iganpugultieg wel'ta'sualuleg gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Eimu'tioq 'gjigan Antioq, aq na maqamigal Silia aq Silisia. ²⁴ Gis nutmaieg alt ji'nmug te'sieg 'lta'pnig ta'n eimu'tioq aq gaqi ewnasimugsioq ta'n te's'g goqwei. 'Lpa mo ninen telimaqatt'pnig na tla'taqatinew. ²⁵ Etna na ugjit mawalsieg'p aq 'ms't wel'te'tmeg'p mgnanen alt ji'nmug. Weji ugsua'l'g'tjig ula ninen te'sieg ugjit 'lgitmulinen. Wije'wataq wegla tapusijig nigmena'q Pnnal aq Poligap ta'n mawi gsalg'tjig. ²⁶ Iga'tu'tip negmow ug-mimajuwaqanmuow ta'n tel lugowa'tip Gjsaqa-mawminu Se'suguli. ²⁷ Nige' elgimg'tjig Suta aq Sailas. Negmow tlimultaq na wije'i ta'n gis wi'gmuleg. ²⁸ Wejuli Nisgam ilgwenugsieg ta'n telita'sultieg mo piam gitnm'tinew pas'g wegla ta'n telimulegl nige'. ²⁹ Mut malqotmnew mijipjewe'i ta'n gisi emtoqwa's'g ugjit 'nnoqta'wg, mut malqotmnew mal'tew, mut malqomanew wi'sis ta'n gis gestunepilut. Ta'nig tepqatmu'tioq mut sespo'taqatinew aq pa na wije'i newgtugwa'lugutioq. 'Lpa na gis tla'taqatioq ula'taqatitoqs'p. Glapis nemitulti'gw. Na 'ms't.”

³⁰ Ignmua'tij wi'gatign ula tapusiliji ji'nmug Sailasal aq Sutaal aq elgima'tiji Antioq. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l, mawita'jig ta'nig getlams'tmu'tijig aq ignmua'tij wi'gatign. ³¹ Ta'n tujiw ula mimajuinu'g gis gitmi'titeg ula wi'gatign, na we'gwi ul'ta'sultijig ta'n ula wi'gatign telueg

aq welgwijimgwi'tij. ³² Suta aq Sailas, na nutewistoaqig ugjit Gjinisgam pegiji usguma'tiji weget ta'nig getlams'tmu'tijig, welgwijima'tiji aq melgignewa'la'tiji ta'n teli gtlams'tasulti'tij. ³³ Pegitgatmu'tijig na'te'l. Na tujiw ta'nig getlams'tmu'tijig enmigima'tiji wantaqa'igtug. Apaita'jig ta'nig petgima'tipni. 'Ms't wen welgwijing'p. [³⁴ Gatu Sailas gissumsit siawqatmn na'te'l.]

³⁵ Poligap aq Pnnal pegitgatgig na'te'l Antioq. Negmow aq pugwelgig igtigig gegnu'tmua'tiji aq pestunmatmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanm.

Poligap aq Pnnal nigtua'tijig

³⁶ Panaemg ta'sijig tepgunsejig, Poligap telimatl Pnnalal, "Ge' apaja'tinej aq naji mittugwalanej ta'nig getlams'tmu'tijig ta'n te's'gl gutanji'tl na'te'l ta'n pestunmu'g'p Gjinisgam ugglusuaqanm, aq gisi gji'jiatesnu ta'n telo'lti'tij." ³⁷ Pnnal getu nespnasn Sa'n Malgal, maw negmow. ³⁸ Pas'g na Poligap tel'ta'sis mo weltenug nespnan, muta mo wijitgweiwagupni glapis gaqa'tu'titeg ugtlugowaqanuow. Awna apaja'sis aq naqalasni 'gji-gan Pampilia. ³⁹ Mo wijej tel'te'tmi'ti'gw ugjit Malgal aq mo gisi pegwatesguagupni. Na tujiw nigtua'tijig. Pnnal nespnatl Malgal, ⁴⁰ gatu Poligap megnatl Sailasal. Ta'nig getlams'tasultijig telima'tiji, "Iga'luleg Gjinisgam ugpitng aq negm angweiugsitogs'p." Na tujiw naqtmi'tij na'te'l. Pnnal aq Malg elaqtegejig Saipulus, aq Poligap aq Sailas ⁴¹ wet saputa'tijig maqamigew teluisig Silia aq igtig Silisia. 'Mjit ap newgt ali apoqonmua'tiji ta'nig getlams'tmu'tijig.

16

Timoti wije'waji Poligapal aq Sailasal

¹ Poligap siawa'sit Tel'pi, na tujiw Listla. Etna na ula ji'n'm teluisit Timoti ta'n wigit na'te'l. Getlams'tasit maw uggwitl, negm Lesui'pewi'sgw, pas'g ujjl na Gli'gewa'j. ² 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig wigultijig Listla aq Aigionium weli usguma'titl Timotial. ³ Poligap getu nespnasn Timotial. Etna na ugjit elugwalasn. Wet tla'teges na muta ta'n te'sijig Lesui'paq na'te'l gejia'titl Timotial ujjl Gli'gewa'j. ⁴ Ge's pemi 'lta'tij gutan, telima'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji ta'n goqwe'l iganpugultijig aq apostale'wijig Selusalemg gissutmi'tij ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew. Telima'tiji jigs'tmnew wegla 'tplutaqann. ⁵ Etna na ugjit wegla ta'nig getlams'tua'titl melgi gtlams'tasultijig aq pem pugweliejig te'sigis'g.

Ta'n telapuligwa's Poligap, Tloas

⁶ Na tujiw pem siawita'jig na maqamigew mi-awe'g Pligia aq Galetia. Mo Wejuli Nisgam ignmuagusni la'tinew na maqamigew teluisig E'sia ugjit pestunmnew gelu'lg agnutmaqan na'te'l. ⁷ Toqo siawita'jig glapis na maqamigew teluisig Misia. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l getu 'lta'snig na maqamigew teluisig Pitinia, pas'g na Se'sus ugjijaqamitl, na Wejuli Nisgaml mo ignmuaqupni 'lta'lin. ⁸ Na siawi angamita'jig Misiaewa'gig aq enminisgamigeg glapis Tloas. ⁹ Na wela'gw Poligap telapuligwa'it. Nemiatl ji'nmul, Masetonia tle'l, gaqamilitl aq etawaqtmalitl, "Jugu'a ula Masetoniaewa'gig aq apoqonmuieg!" ¹⁰ Ta'n teli nqase'g

Poligap telapuligwa'it, na smtug ilajultieg aq naqtmeg na gjigan Tloas ugjit 'lta'nen Masetoni-aewa'gig. Na Gjinisgam telimugsieg ugjit 'lta'nen gina'muan mimajuinu'g na'te'l na gelu'lg agnutmaqan.

Litia ta'n teli gtlams'tasij Pilippieg

¹¹ Toqo weji pqotaqatatieg Tloas, aq wet siawaqatatieg tetpaqiw mnigu teluisig Samotle's. Igtig na'gweg siawi asoqomaqatatieg glapis Niapolis, aq na'te'l oqwa'ieg. ¹² Weja'tegemg na'te'l, el'ta'ieg na 'gjigan teluisig Pilippi eteg na amgwesewei maqamigew Masetoniaewa'gig, pugwelgig Lo'mewa'q wigultijig na'te'l. Eimu'tieg pe' ta'suguna'q na 'gjigan. ¹³ Na atlasmutigisg'g tewita'ieg na 'gjigan aq el'ta'ieg gigjiw sitmug. Tel'ta'sultieg i'tt'tew ta'n i' tli a'sutma'tijig Lesui'paq. Na epita'ieg maqamigeg aq agnutma'tieg na e'pijig ta'nig etl mawita'pnig na'te'l. ¹⁴ Na newgte'jit nutugsieg teluisis Litia, tleiawit na gutan Taiataila. Negm nuji ntuisgetoqol mego'tigl megwi ewne'gl amalegn. Ula e'pit emtoqwalatl Nisgamal, aq Gjisaqamaw pana'tua's ugtangita'suaqanm ugjit melgi jigs'tmn ta'n Poligapal teluelij. ¹⁵ Negm aq ta'n te'sijig mimajuinu'g eimu'tiliji wiguaq, 'ms't sign'tugsnig. Na tujiw wigumugsieg 'lta'nen wiguaq aq i'mnen. Teluet, "Geituoq nige' ni'n getlams'tasi Gjisaqamaw Se'sus. Pualuloq jugwita'new nigna'q aq i'mu'tinew." Gisita'sultieg ugjit 'lta'nen wiguaq.

Poligap aq Sailas etl pija'lujig laplusang na 'gjigan teluisig Pilippieg

16 Newgte'jit na'gweg pemi lta'ieg ta'n i' tli a'sutma'tieg, asugugsieg gistejui'sgwej geggunasn mn'tu'l, ta'n gisa'latl igani gji'tun goqwei ta'n tliatew. Ta'n teli ugsigej megete'g suliewei ugjit negla ugtassusitemg. 17 Alulgwalugsieg ta'n tel militaieg ninen aq Poligap, mimajuinu'g sesgwalaji, “Wegla ji'nmug elugowa'titl Gjinisgaml ta'n mawi espe'litl. Telimugsioq ta'n tli ugs'ta'titoqs'p.” 18 Gaqaisugunaq tela'teget glapis Poligapal taqala'latl, gigo'tqopugua'sit, aq telimat na mn'tu'l, “Ugwisunm Se'suguli, ni'n telimul tualqa'sin na e'pite's.” Smtug, na mn'tu gettaqa'sitl e'pite'sl.

19 Na wegla ugtassusitemg geitu'tij ntutaq ta'n telitu'tij suliewei goqqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal aq eltejima'tiji ta'n iganpugultijig eimi'tij ta'n i' tli usgowita'tij mimajuinu'g. 20 Pegisula'tiji wegla ta'n assusijig Lo'mewaqaq eigig, telua'tijig. “Wegla ji'nmug Lesui'paq aq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij 'ggutanminaq. 21 Gegnu'tmugsieg ta'n ginu 'tplutaqan telteg mu tla'taqatinenu. Ginu na Lo'mewaqaq aq ma gis majulgwatmuggul ta'n telimugsi'gw.” 22 Na pugwelgig mimajuinu'g wittoqutijig aq poqji matna'tiji. Assusijig menina'tua'tiji utapsunual Poligapal aq Sailasal, melgima'tiji ugjit te'sipowmaqanta'new. 23 Ta'n tujiw gis ma'muni ugsito'teg, na tujiw pijjiaqalujig laplusang, aq nuji ango'tg laplusang telimut, “Ml'gi appusqa'inen!” 24 Na gis tlimuteg laplusane'j pijegeji mujga lame'g laplusang aq mesgi'gl gmu'tl pitasgatuaji uggwatural aq seggapinmuaji.

25 Na'tami gisgatatpa'q, Poligap aq Sailas metewi a'sutmajig aq etli gtapegiatmi'tiji Nisgamewei a'sutmewintoqig. Gatu na ula igtigig laplusang pisultijig etl jigs'tua'tiji. 26 Na jiniw mesgi'g maja's'g ugs'tqamu aq pepuegej laplusang ta'n ge'guteg. Na smtug 'ms't ga'qann panteta'qal aq pisgataqanapi'l menjaqal uggwatuaq ta'n te'sijig pisultijig laplusang. 27 Na nujo'tg laplusane'j tugwieteg, ta'n tujiw nemitoq ga'qann pantetegl tel'ta'sit ta'n te'sijig pisultipnig gaqsmultitig. Na smtug wesua'toq espo'qwas'g aq getu ne'pa'sit. 28 Pas'g na Poligap sesgwet ta'n tel we'gwisigawwej, “Mut na tla'tegew. 'Ms't ula eimu'tieg!”

29 Na laplusane'j wigumatl ji'nmul ta'n nujo'tmlj wasoqonmaqan aq pegisitlij laplusane'j pisgutugwi'g aq nespi neng'tesing aq el nutgul'pa'sua'laji Poligapal aq Sailasal uggwatuaq. 30 Na tujiw tew wije'waji aq pipanimaji, “Tala'tega's, saqamawtut, ta'n tli ugs'ta's?”

31 Telima'titl, “Gtlams'tasi Gjisaqamaw Se'sus aq ugs'tates, maw gigmaq.” 32 Gegnu'tmua'tiji Gjinisgam ugglusuaqanml, negm aq 'ms't ta'n te'sijig wiguaq. 33 Na wije'i te's ajiet na wela'gw na laplusane'j wesua'laji Poligapal aq Sailasal waqama'tuaji ta'n tel jilta'silij. Toqo negm aq 'ms't wi'gma smtug sign'tasultijig. 34 Na laplusane'j enma'laji wiguaq aq essmaji. Negm aq wi'gma welgwiultijig muta nige' getlams'tasultijig Nisgamewigtug.

35 Na wapg Lo'mewa'q assusijig elgitmi'tij

glusuaqan ugjit nujiugsua'tegejig teluejig, “Tua'lug negla ji'nmug!”

³⁶ Toqo na laplusane'j telimatl Poligapal, “Assusijig petgitmi'tij glusuaqan ugjit gi'l aq Sailas gis tua'titoqs'p aq sangew maja'tigw nige'.”

³⁷ Pas'g na Poligap telimaji nuji ugsua'taqatijig, “Menaq ninen goqwei opla'tueg aq mo sewisga'tueg ugt'tplutaqanmuow. We'gaw te'sipowmaqantoqsieg'p mimajuinuigtug. Ninen, Lo'mewaq, pa wije'i aq gilew! We'gaw pija'lugsieg laplusang aq nige' pualugsieg jigla'tinen aq mo pualiweg goqwei me'ta'tmnen! A' na moqwa'! Amujpa na negmow Lo'mewaq assusijig wejgwa'tijig tet aq getaqa'lugsieg.”

³⁸ Na nuji ugsua'tegejig gegnua'tegejig Lo'mewaq assusijig. Ta'n tujiw geitu'titeg Poligap aq Sailas Lo'mewaq pa wije'i aq negmow na jipaqita'jig. ³⁹ Smtug ela'tijig aq telima'tiji ta'n teli ms'ge'tij. Na tujiw tewa'la'tiji laplusang aq etama'tiji, “Etug gilew teli ulm'tuoq jigla'tioq 'ngutanminaq.” ⁴⁰ Poligap aq Sailas naqtm'i'tij laplusang aq ela'tijig Litia wiguaq. Na'te'l weltesgua'tiji ta'ni getlams'tasultiliji. Agnutma'tijig aq welima'tiji. Na smtug naqtm'i'tij na 'gjigan.

17

Ta'n goqwei teliaq na 'gjigan Tessaloniga

¹ Na tujiw siawita'jig 'gjigan teluisig Ampipolis aq igtig teluisig Apollonia, aq peita'jig Tessaloniga. Na'te'l eteg's Lesui'pewei a'sutuo'guom. ² 'St'ge' ta'n i' tla'teget, Poligap naji tgo'tg. Ta'n teli

pgitgatg, nesisgl atlasmutigisgugl mimajuinu'g wesgumaji aq sespagnutma'tiji. Gjinisgam ugtwi'gatign e'w'g. ³ Gegnua'tuaji aq musga'tuaji amujpa na Nujiugs'tawi'wet teli ulmaje'g'p, nepg'p aq apaji minunsipnaq. Poligap telimaji, “Ula Se'sus, ta'n wesgumug, etna na negm Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenan ugtmimajuinumg.” ⁴ Alt jigs'tua'titl aq getlams'tmu'tijig ta'n goqwe'l Poligap teluet. Wit toqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal, maw pugwelg'snig Gli'gewaq ta'n emtoqwala'titl Nisgaml aq pugwelg'snig saqama'sgwaq.

⁵ Gatu na Lesui'paq wisgua'tijig aq amwa'la'tiji pugwenniji al'ta'winu'g. Na ta'n telgi'g 'gjigan mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q. Ma'muna'taqatijig. Gi'gaj pisgwita'jig Jasoneg, al gwilua'tiji Poligapal aq Sailasal ugjit la'lanew mimajuinuigtug. ⁶ Pas'g na ta'n tujiw mo we'jia'tigweg tewaqtajima'titl Jasonal maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Ela'la'tiji 'gjjigang ta'n etli assusi'tij aq sesgu'tijig, “Wegla ji'n mug gisa'tu'tij mesgi'g sespena'q 'ms't tami! Nige' peita'jig ginu 'ggutanminu ⁷ aq Jason geggunapni wiguaq. Ta'n te'sijig sewisga'tu'titl 'tplutaqan g'pnno'lewe'l. Getana'titl Lo'mewe'i Gjielege'wilitl aq teluejig ap igtig elege'wit, me' espe'g teluisit Se'sus.” ⁸ Na gis thue'titeg mimajuinu'g me' naji sespo'ltijig maw iganpugultijig na 'gjigan aq me' sespena'q gisa'tu'tij. ⁹ Na assusijig telima'tiji Jasonal aq igtigig, “Amujpa na apangitmoq ta'n telgi'g glutmugsioq!” Apangitmi'tij aq na tujiw iga'la'tiji.

Ta'n goqwei teliaq Plia gutan na maqamigew

Masetonia

¹⁰ Ta'n teli nqase'g gis wel oqonitpaqiaq, ta'nig getlams'tasultijig elgima'tiji Poligapal aq Sailasal Plia. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l ela'tijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg. ¹¹ Na mimajuinu'g na'te'l me' negmow naqamasi pana'tu'titl ugtangita'suaqanmual, je mu na mimajuinu'g tleiaultijig Tessaloniaeg. Jigs'tmu'tijig Gjinisgam ugtwi'gatign aq wels'tmi'tij. Te'sigisg'g gegina'masultijig na gelu'lg wi'gatign ugjit ta'n Poligap teluet getloqo tlian. ¹² Na ugjit pugwelgig getlams'tasultijig maw pugwelgig Gli'gewaq saqamawinu'g aq saqama'sgwaq. ¹³ Ta'n tujiw Lesui'paq tleiaultijig Tessaloniaeg, nutma'titeg, Poligap me' pestunmuaj Nisgaml ugglusuaqanm mimajuinu'g Peliaewaq, el'ta'jig na'te'l aq mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q. ¹⁴ Smtug ta'nig getlams'tasultijig poqjigima'titl Poligapal maw igtigig ta'n tl tepita'taq lapuguanigtug. Gatu Sailas aq Timoti gitg siawqatgig Plia. ¹⁵ Na ji'nmug ta'nig Poligapal wije'wa'tipnn, el'ta'jig glapis Atens. Na tujiw apaita'jig Pelia. Poligap telimaji ugjit tlimanew Sailasal aq Timotial jugwa'tinew ta'n negm eig, ta'n teli nqase'g gis maja'ti'tij.

Poligap siawqatg na 'gjigan Atens

¹⁶ Ge's Poligap etli esgmalaji Sailasal aq Timotial, ewlgwijing's ta'n tujiw nemiateg pugwelgig 'nnoqta'wg ta'n i' tli emtoqwatmi'tij nisgamaq na 'gjigan. ¹⁷ A'sutuo'guomg sespagnutma'tijig Lesui'paq aq maw esgwia'tijig ta'n emtoqwala'titl Nisgaml. Te'sigisg'g sespagnutma'tijig ta'n i' tli ntuisga'ti'tij mimajuinu'g asuita'jig. ¹⁸ Etna na ula

Epigulianaq aq Stoigaq nujigina'mua'tijig asuag-nutma'tijig Poligapal. Alt teluejig, “Wen ta ula mo goqwei nenmug ali ewgsitoq? Goqwei getu tluet?”

Igtigig teluejig, “Ni'n ta'n teli angaptm wesgumaji se'g tle'g nisgamaq.” Wet tluesnig muta Poligap al gina'muet ugjit Se'susal aq ta'n tel minunsipnaq. ¹⁹ Na Poligapal wiguma'titl ta'n negmow i' tli ultesgatulti'tij teluisig “Na Alio'paqas” ta'n mawagnutma'ti'tij aq telima'titl, “Gsatmugeg gisi gji'tueg ula gi'l ta'n tel piltu gina'muen aq ta'n goqwei wesgutmn. ²⁰ Amgwes nutmeg ula piltue'g aq 'gsatmugeg gisi gji'tueg ta'n goqwei wesgutmn.” (²¹ Na mimajuinu'g Atenewaqaq aq esgwia'tijig wigultijig na'te'l 'gsatmi'tis mawita'new glaman gis tlimtultitaq ta'n goqwei gis nutmi'tij aq getu nutmi'tij me' goqwei piluei.)

²² Poligap gaqama'sit ta'n etl mawagnutma'tipnig Alio'paqaseg aq teluet, “Mimajuinutut, Atenewaqaq, ni'n tel nemitu gilew ta'n telo'ltioq Alio'paqas. Gepmitelmoqig pugwelgig nisgamaq, ²³ muta wejgu'eianeg 'gjiganmuaq, angapmapnn ta'n te's'gl i' tli emtoqwaloq nisgamaq. Nemituap newgte'jit na ula ewi'gas'g, ‘ugjit mo geitasigw nisgam.’ Na newgte'jit ta'n emtoqwaloq gatu mo gejiawoq nige' telimuloq na ula Gjinisgam. ²⁴ Etna na ula Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu aq 'ms't goqwei ta'n eteg. Etna negm assutg wa'so'q aq ugs'tqamu, aq mu negm wigigw a'sutuo'guomg ta'n ji'nm gisitoq. ²⁵ 'Ms't goqwei gisitoq we'gaw mimajuinu'g gisiapni aq ignmuapni gamlamuti aq ugjiqaqamijuaq. Tal gis mimajuinu ignmuatew Nisgamal ta'n goqwei tel nuta'maj? ²⁶ Newgte'jilitl ji'nmul eliapnn aq newgte'jilitl e'pilitl, na na'te'l

wetapegsijig ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g. Ignmuapni i'mnew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ge's mu eliaqweg gis gissutg'p giasgiwewei ta'n tet tami i'mnitaq. ²⁷ Na wet tla'teges glaman mimajuinu'g gwiluataq Nisgamal. Etug jel we'jiataq ge's gwilua'tij pa na wije i aq nige' alapenewet ta'n tujiw gwilg goqwei. Mo Gjinisgam gneg eimug, maw tepaw eig ta'n eimu'g. ²⁸ Muta negm gisa'lugsi'gw mimajultinenu, maita'nenu, aq nige' ta'n telo'ti'gw. 'St'ge' nige' nuji a'tugwa'tijig i' tluiejig, 'Ninen elt negm un'jang.' ²⁹ Ginu nige' Gjinisgam un'jang, mut wen ginu tl'ta'siwij Gjinisgam 'st'ge' 'nnuoqta'w wejitasit wisaw suliewei, aq suliewei, gisna gun'tew ji'nm gisi ila'qate'g. ³⁰ Mo Gjinisgam elapasualagupni na tujiw, muta mo goqwei geitu'ti'gup, gatu nige' telimaji, 'ms't mimajuinu'g 'ms't tami gawasgita'sultinew aq jiglita'new elue'utigug. ³¹ 'Muta Gjinisgam gis tepgisa'toq na na'gweg ta'n tujiw giasgiwewei ilsumataq 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g. Na tla'tegetew wet sapu tl lugwet ula ji'nmul Se'susal ta'n gisi mgnapnn. Ta'n tujiw wenaqa'lateg ula ji'nmul gisi npliteg, musga'tugsi'gw na tliatew.”

³² Ta'n tujiw nutua'titeg Poligapal wesgumatl ji'nmul wenaqa'lut'pnaq gisi np'geg, ta'sijig negmow maligima'titl, gatu igtigig teluejig, “Getu nutu'leg etlewistun mjit newgt.” ³³ Ta'n tujiw Poligap naqt'g ta'n i' tli ultesgatulti'tiji, ³⁴ ta'sijig mimajuinu'g getlams'tasultijig Se'susal aq wit toqwa'la'titl Poligapal. Te'si'tij eig's Tionisius, negm na newgte'jit iganpugultijig na 'gjigan Atens aq e'pit teluisit Tamalis aq ta'sijig igtigig.

18

Ta'n goqwei teliaq Golint

¹ Gis tliaq, Poligap naqt'g Atens aq siawa'sit na 'gjigan Golint. ² Na'te'l weltesguatl Lesui'pal teluisilitl Aguila, etli ugs'tqamuis maqamigew teluisig Pontus. Assma wejiet Italiewa'gig maw ugte'piteml teluisilitl Plisilla. Na g'pnnol' teluisit Glatius tewatgitg glusuaqan ugjit ta'n te'sijig Lesui'paq jiglita'new Lo'mg. Poligap eliet nat nemiaji. ³ Siawqatg aq maw lugutijig, muta ugmimajuaqanm teli gtantoq nujaaji segi'gnignn, 'st'ge' negmow. ⁴ Na te's atlasmutigisg'g, sespagnutma'tijig mimajuinu'g a'sutuo'guomg. Wejo'tg gisa'lan Lesui'paq aq Gli'gewaqq 'gtlams'tmnew Se'suseg.

⁵ Ta'n tujiw Sailas aq Timoti weja'ti'titeg Masetoniaewa'gig, Poligap pas'g na tel lugwet pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan. Gegnua'tuaji Lesui'paq na Se'sus negm nujiugs'tawi'wet. ⁶ Ta'n tujiw mo jigs'tagugeg aq awna me' emegwi anmima'titl, pepueget un'ji pewaqttestoqol ugpitnn, musga'tuaji, mo wel'te'tmug. Siaw tlimaji, “Gtu 'lta'ioq mn'tua'gig, na ejela'luloq ni'n. Gilew telalsultioq aq ma ni'n pgwatuluoq. Nige' weja'tegemg lia's negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw.” ⁷ Na tujiw naqalaji aq eliet natgatg wi'g na ji'nmul teluisilitl, Taitius Justus. Negm mo na Lesui'p, gatu emtoqwalatl Nisgaml. Wi'g eteg gigjiw Lesui'peweiei a'sutuo'guom. ⁸ Na iganpuguit a'sutuo'guom teluisit Glispus, getlams'tasitl Gjisaqamawul aq maw wigma. Me' pugwelgig mimajuinu'g Golint nutmi'titeg

Gjinisgam ugglusuaqanm, 'gtlams'tmu'tijig aq sign'tutupnig.

⁹ Newgtejgeg wela'gweg, Poligap telaplgigwa't aq Gjisaqamawul telimtl, “Mut jipasiw, siawewistu aq mut punajo'tmu. ¹⁰ Muta ni'n wijitgweiul. Ma wen gis tala'lulug, muta pugwelgig eigig 'ntmimajuinumg na 'gjigang.”

¹¹ Na Poligap siawqatg na'te'l newgtipunqeg jel aqataig. Ggina'muaji mimajuinu'g Gjinisgam ugglusuaqanml.

¹² Ta'n tujiw na Lo'mewaq iganpugultijig iga'la'titl Galioal iganpuguilin Gli'gewa'gig, na tujiw Lesui'paq mawalsultijig, goqqwa'la'titl Poligapal, aq ela'la'titl ta'n wen i' tli ilsumuj.

¹³ Teluejig, “Ula ji'nm, wejo'tg gisa'lan mimajuinu'g emtoqwalanew Nisgamal 'st'ge' negm ta'n mo teltenug 'tplutaqanigtug. Pa na tli a'sutma'ti'tij sewisga'tutaq 'tplutaqanminen.”

¹⁴ Assma Poligap getu glusis ta'n tujiw Galio telimateg Lesui'paq, “Pa na nige' goqwei we'jituioq mo tetapuaqtnug gisna winjig, opla'tegen, gisna gis gmutnen na me' tli angamgugtes ni'n naqa'si aq jigs'tuloq ta'n te'sioq Lesui'pewioq. ¹⁵ Gatu pas'g gilew gi'gaita'ioqol glusuaqann aq wisunn aq 'gt'plutaqanmuoq amujpa na gilew ilsutmoq. Ma ni'n ilsutmug ta'n goqwe'l teli gsnugoqonewe'l.” ¹⁶ Na

tewaqqatesguaji ta'n i' tli ilsumuj. ¹⁷ Ta'n te'sijig goqqwa'la'titl Sostenisal, iganpugutmlij na a'sutuo'guomg aq etl matta'titl igantug i' tli ilsutaqati'tij. Gatu na Galio mo tali elgowaqana'lugug je pe'gaj.

Poligap apaja'sit Antioq

¹⁸ Na Poligap pegitqatg Golint maw ta'nig getlams'tasultijig. Na tujiw naqalaji aq el'ta'jig na gutan teluisig Senjlia maw Plisilla aq ugji'nmuml Aquila. Etna na na'te'l pesgusmuj un'ji muta gis lui'tmasis. Tepita'jig lapuguanigtug elaqtaqatijig Siliaq. ¹⁹ Iga'jig 'gjigan Epesus. Etna ula tet Plisilla aq Aquila siawqatgig. Poligap eliet aq pisgwa't a'sutuo'guomg. Gelulaji Lesui'paq aq sespagnutma'tiji. ²⁰ Pipanima'titl gisi pgitgatmlin. Pas'g negm mo wel'te'tmug. ²¹ Awna telimaji ge's mo naqalagweg, “Gjinisgam tl'te'tg apaja'sitesg.” Na tujiw naqalaji Epesusewaq aq maw wigumaq Plisillaal aq Aquilaal. Tapa'sit lapuguanigtug aq ejiqlaqteget Epesuseg.

²² Ta'n tujiw Poligap iga'iteg 'gjigan Sesalia, na siawa'sit glapis Selusalemg. Naji gji'jiaji ta'n telo'ltilij negla ta'nig getlams'tasultijig aq ulgwi-jimaji, welgwijimaji aq wel'ta'sualaji. Na tujiw eliet Antioq. ²³ Pegitgatg's na'te'l, aq ta'n tujiw naqt'geg siawa'is ta'n telgi'g Galetiaewa'gig aq Pligiaewa'gig. Melgignewa'tuaj ta'n teli getlams'tasultilij.

Apollos eliet Epesus

ta'n Plisilla aq Aquila wesgowa'tijig toqo Golint

²⁴ Etna na ula Lesui'p teluisit Apollos. Etlis ugs'tqamui na 'gjigan Aleglantia. Na pegising Epesuseg. Nata' pestung aq weli gji'toq ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. ²⁵ Gegnu'tmus giasgiwewei ta'n Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq. Nata' gina'muet ta'n goqwei wesgutg, mawi uli

ns'tua'titl ta'n te's etlewistulij. Giasgiwewei wesgumatl ugjit Se'susal, gatu pas'g geitoqop ta'n Sa'n gegina'muapni mimajuinu'g ta'n tel jiglita'taq lue'utigtug aq sign'tugsinew ugjit ula musga'tunew. ²⁶ Melgita't ta'n telewistoq a'sutuo'guomg. Plisilla aq Aquila nutua'titeg a'sutuo'guomg na enma'la'titl wiguaq. Sangew gegnua'tua'titl glaman 'gjitmi gji'tuoq ta'n Gjinisgam westawiaji mimajuinu'g aq ta'n tlo'tilitaq. ²⁷ Na tujiw Apollos gisita'sit lien Gli'gewa'gig. Ta'nig getlams'tasultijig Epesuseg na teli apoqonmua'titl. Ewi'gmua'tiji ta'nig getlams'tasultijig na'te'l, Gli'gewa'gig. Munsaiwa'tiji ul'ta'sualanew aq jigs'tuanew. Ta'n tujiw iga'teg, mesgi'gs ta'n teli apoqonmuaji wegla ta'nig Gjinisgam wel'te'lma'pni aq getlams'tasultipnig Se'suseg. ²⁸ Ta'n tel melgewistoq, pegwatesguaji Lesui'paq mimajuinuigtug. E'w'g Gjinisgam ugtwi'gatign musga'tuaji na Se'sus na Nujiugs'tawi'wet.

19

Poligap eliet Epesuseg aq Gli'gewa'gig

¹ Ge's Apollos eigeg Golint, Poligap siawa'sit E'siaewa'gig, glapis iga't na 'gjigan Epesus. Etna na na'te'l weltesguaji ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig.

² Pipanimaji, “Gis Wejuli Nisgam pisgwa't 'gtinnewaq aq poqji ilgwenugsioq ta'n 'gtlams'tasultioqop?” Na teli asitema'titl, “Je menaq ninen nutmaweg ta'n wen Wejuli Nisgam.”

3 Poligap pipanimaji, “Goqwei wej sign'tasultioqos?” Teli asitema'titl, “Wej sign'tugsieg'p muta Sa'n gis teluep.”

4 Poligap teluet, “Sa'n sign'tuapni mimajuinu'g ta'n gawasgita'sultilipni aq ejiglita'pni lue'utigtug aq telimapni Isle'laq, 'Amujpa na gilew getlams'tasultioq ta'n wen wejgu'et ugteyg ni'neg. Etna negm na Se'sus!’ ”

5 Ta'n tujiw nutma'titeg na, smtug sign'tasultijig e'wmua'tij Gjisaqamaw Se'susal ugwisunm.

6 Poligap iga'toqol ugpitn un'jiwaq aq Wejuli Nisgaml pisgwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwengwi'titl. Poqji piltui'sultijig aq poqji usgutmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanml. 7 Na'te'l eimu'tijig na'tami newgtisgegsiliji je ta'pu ji'nmug.

8 Nesisijig tepgunsejig, Poligap eliet a'sutuo'guomg te'sigisg'g aq gegina'muaji mimajuinu'g aq sespagnutma'tiji. Wejo'tg gisa'lan 'gtlams'tasutilin ta'n goqwei teluet teliaq ugjit ignmuan Gjinisgam ilgwengunew.

9 Pas'g na ta'sijig negmow melgasultijig aq mo getu 'gtlams'tmu'ti'gw. Mimajuinuigtug wini usgutmi'tij ta'n Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq. Na tujiw Poligap eljiegeji aq nespnaji ta'nig getlams'tasultijig. Te'sigisg'g sespagnutmatiji ta'n i' tli agnutmamg Tailannuseg. 10 Na

ne'gaw tapuipunqeg na telo'ltijig. Ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultijig ta'n telgi'g E'sia, gitg Lesui'paq aq esgwia'tijig, nutmi'titeg Gjinisgam ugglusuaqanml.

Na uggwisg Sgipa

11 Gjinisgam ignmuatl Poligapal ml'gigno'ti ugjit tela'tegelin ta'n goqwe'l paqalaiuti'l aq melgignaqaal aq ta'n teli npitegej. 12 We'gaw musue'ji'tl aq laqpisuti'l ta'n goqwe'l gisi e'w'gl wesua'toqol aq ela'tuaji ugsnugowinu'g. Negmow weji npisultijig aq tewaqqatesguji mn'tu'g. 13 Ta'sijig Lesui'paq, ta'nig al'ta'jig aq tewaqqatesgua'tiji mn'tu'g wejo'tmi'tij e'wmnew Gjisaqamaw Se'sus ugwisunm ta'n tel tla'taqati'tij. Telima'tiji na mn'tu'g, “Ninen telimuleg, getaqqai! Ugwisunmg Se'sus, ta'n Poligap i' pestunmuap.” 14 Etna na tela'taqatijig ula llaigneg te'siliji uggwisg Lesui'pewei espe'g patlia's teluisit Sgipa.

15 Pas'g na mn'tu telimaji, “Geji'g ni'n Se'sus aq nenaq Poligap pas'g na wenin ta gilew?”

16 Na ji'nm ta'n mn'tu'l wesgweiatl tetuji ma'mun matnaji 'ms't pegwata'jig. Ma'mun jilewjig aq utapsunoq gaq pasgino'tuajig. Tewatsumultijig wiguaq emisqo'ltijig. 17 Na 'ms't Lesui'paq aq esgwia'tijig mimajuinu'g wigultijig Epesuseg nutma'titeg ugjit na. 'Ms't sigtata'sultijig aq me' mimajuinu'g naji gepmite'tmua'tij Se'susal ugwisunm. 18 Pugwelgig ta'nig getlams'tmu'tijig mawita'jig, gegnua'tua'tiji aq musga'tua'tiji ta'n gis tla'taqati'tij. 19 Pugwelgig ta'n goqwei sa'q puowinuei i' tla'taqatipnig pegisitu'titl ugtwi'gatignual aq etl nu'gwa'tu'titl ugsisguaq 'ms't ta'n te'sijig. Na maw gitmi'titl ta'n tel awgtigl ula wi'gatignn na telpettesgl na'nisga'q pituipnnaqana'igl. 20 Ula ta'n te's'g goqwei gis tliaqap, gisa'laji mimajuinu'g Nisgaml 'gtlams'tuanew aq pem pugwelgig ta'n tel

jigs'tmi'tij.

Epesusewaq sespeno'ltijig

²¹ Na wegla gis tliaq, Poligap gis gisita'siteg 'gtu maja'sin aq lien Masetoniaewa'gig aq Gli'gewa'gig aq siawa'sin glapis Selusalemg. Teluet, “Ta'n tujiw lia'n na'te'l, amujpa na ap nat nmitutes Lo'meg.”

²² Na poqjigimaji tapusiliji apoqonmaji Timotial aq Elastasal, Masetoniaewa'gig. Pe'l gijga pegit-gatg na'te'l E'sia.

²³ Etna na tujiw Epesusewaq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij, ugjit ta'n goqwei tel gegina'mua'ti'tij ta'nig getlams'tasultijig. Etna na ula, Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq. ²⁴ Newgte'jit glaptan teluisit, “Temitlius” eliaji sulieweie'g nnuoqta'wg ugjit Gli'gewaq ugnisgamewi'sgumual Altemas. Na negmow ta'n telamu'g ugtlgowaqanmuow welitu'tij suliewei ta'n tel luguti'tij. ²⁵ 'Ms't wigumaji maw ala igtigig tel lugutijig 'st'ge' negm, aq telimaji, “Ji'nmutut, geituoq welitu'g suliewei ta'n tel luguti'gw. ²⁶ Gilew nemituoqop aq nutuoqop ula Poligap ta'n tel lugwej. Teluet, ‘Wegla nisgamaq, ji'nm gisia'tiji mo nisgamaq 'lpa.’ Na gisa'laji pugwenniji mimajuinu'g Epesuseg aq suel ta'n telgi'g E'sia mo emtoqwala'tigwi. ²⁷ 'Nsano'qon ugjit ginu ta'n tel luguti'gw aq winjigt'tew wisun mesnmu'g. Mu na pas'g na. Ap na pa 'nsno'qon Altemas ta'n teli espe'g seioqwietew maw ughta'sutuoguum. Etna na ula nisgamewi'sgw ta'n 'ms't wen emtoqwalatl E'siaewa'gig aq ta'n telgi'g ugs'tqamu.”

28 Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'titeg wegla glusuaqann, na poqji uggwaiultijig aq poqji sesgu'tijig, "Espe'g na Altemas Epesusewi'sgw!"

29 Na tujiw mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q ta'n telgi'g 'gjigan. Na mimajuinu'g wesua'teja'la'tiji Geiusal aq Alistalgusal, gitg Masetoniaewa, al wije'wa'tipnn Poligapal, aq pisgweteja'la'tiji ta'n i' tli agnutmamg. 30 Ta'n tujiw Poligap nutgeg getu liesnig pas'g na ta'nig getlams'tasultijig mo ignmua'tigul lielin. 31 Na ta'sijig E'siaewa, iganpugultijig, Poligap witapaq, na negmow elgitmua'tij glusuaqan etawaqtmua'titl mo musgalsinin ta'n i' tli agnutmamg. 32 Pe' mimajuinu'g me' eig'pnig ta'n i' tli agnutmamg etlaqqisewa'tijig ala wen goqwei newgte' aq ala igtigig piluei, gatu suel 'ms't je mu geitu'ti'gw ta'n goqwei weji mawita'tij. 33 Na Lesui'paq gisa'la'titl Alegantelal lielin igantug. Alt mimajuinu'g gegnua'tua'titl ta'n goqwei gis tliaq. Na tujiw Alegantel uppitnn wenaqasga'toqol wejo'tg naqa'lan mimajuinu'g ugjit mo piam sespo'ltilin. Wejo'tg iga'toqsueman Lesui'paq ugtmimajuinung aq maw negm apoqonmalsin.

34 Ta'n tujiw geja'titeg, Lesui'pewilin, na newgtsiniw sesgu'tijig wije'l glusuaqann glapis ta'pu ajietl, "Espe'g na Altemas, Epesusewi'sgw!"

35 Ta'n tujiw newgte'jit ji'nm iganpuguit na 'gji-gan ugjit Lo'mewa, gis wantaqa'lateg, na teluet, "Ji'nmutut, Epesusewa, 'ms't geituoq ginu ta'n tleiaulti'gw na ula 'gjigan Epesuseg nujo'tmu'g ula ugta'sutuogom Altemas ta'n teli espe'g aq gepme'g gun'tew wet nisaaqap wa'so'q. 36 Ma wen gis megtmug wegla, glaman wantaqita'q

ap puni ewnaso'ltigw. ³⁷ Gilew pegisuloqopnig wegla ji'nmug tet aq mo goqwei gmutnatmi'tigup a'sutuo'guomg aq menaq telue'gul goqwe'l winjigl ugjit ntnisgamewisgminu. ³⁸ Pa na Temetlius aq ugflugowinumg gugunmi'tij ta'n tli ilsutmuataq ta'n pas'g wen, na eigl gegnue'gl na'gwegl ta'n nuji ilsutaqatijig eimi'tij. Na tujiw gisi ilsutmatultitaq. ³⁹ Pas'g me' ap goqwe'l pilue'l puatmoq, amujpa na tli ila'tas'gt'tew giasgiweweigtug, i' tli ultesgat-ulti'tij ta'nig mimajuinu'g tet i' tli agnutma'ti'tij. ⁴⁰ Gatu nige' 'nsano'qon jijuaqa ugjit ginu. Na Lo'mewaqaq 'lsutmugsi'gw ta'n teliaqap gisgug, ta'n goqwei tel gisa'lu'g sespena'q. Mo goqwei geggunmu'g ta'n wet tla'taqati'gw. 'Lpa ma gis tali-maqqwigw." ⁴¹ Ta'n tujiw gaqewistoq na enmigimaji mimajuinu'g.

20

Poligap eliet Masetoniaewa'gig aq Gli'gewa'gig

¹ Na ta'n tujiw sespena'q gaqiaq Poligap wigumaji ta'nig getlams'tasultiliji. Welgwijimaji ge's mo maja'sigweg. Na tujiw naqt'g aq eliet Masetoniaewa'gig. ² Petgwasit ta'n telgi'g na'te'l, aq welgwijimaji mimajuinu'g aq pestunmuaji. Na tujiw pegising Gli'gewa'gig. ³ Na'te'l eig'p nesisiliji tepgunselijig. Assma pem gisgaje'g'p ejiglaqtegen Gli'gewa'gig aq elaqtegen Silia ta'n tujiw nutmateg Lesui'paq gisita'sultijig ne'pa'new gis puslij Poligapal. Na tujiw piltusumsit awna apaja'sit aq wet saputa'sit Masetoniaewa'gig na pmiggwata'q. ⁴ Wegla mimajuinu'g wije'wa'titl Poligapal ta'n pem saputa'siliteg Masetoniaewa'gig. Sopatl, na

ujjl Pailusal tle'l na gutan Pelia; Alistalgus aq Se-guntus, Tessaloniaewa; Geius, Tel'piewa'; Tim-oti aq Tigigus aq Tlopimus, E'siaewa. ⁵ Negmow iganita'pnig na gutan teluisig Tloas elaqtaqati-jig. Etl e sgmalugsieg'p na'te'l. ⁶ Weji pqotaq-taqatieg Pilippaieg, ta'n tujiw gaqiaq pestie'umg ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo apita'tas'gtnug. Ge's na'nuguna'qeg weltesgatultieg igtigig Tloaseg. Na na'te'l eimu'tieg aqantie'uti.

Poligap ugtejgewei emittugwet Tloas

⁷ Gesp'teg wela'gw mawalsultieg aq mawatalul-tieg aq ugji gumnie'ultieg. Na tujiw Poligap gelu-laji mimajuinu'g aq ne'gaw siawewistoq glapis aqtatpa'q muta negm 'nqalataq jugwapniaq. ⁸ Etl ultesgatultieg'p ge'gwe'g aq pugwelgl lampl wa-soqweg'pnn. ⁹ Maljewe'j ji'nmji'j telusit Iutigus ge'gwigjepit tuoputigtug. Poligap etlewistoq gatu na ula Iutigus poqji gtugsiet, me' pemittugsiet aq wet siawi npataq. Na tujiw wet nisiet sist eli-ganit. Na mimajuinu'g nistugultijig aq el'tugultijig ta'n elisinnij, aq ta'n tujiw gisi angama'titeg neplisna. Weji mgna'titl maqamigeg. ¹⁰ Poligap eliet ge'gulusgwa'latl aq apgnua'latl. Telimaji, "Mut sespete'tmnew goqwei! Apaji mimajit nige'." ¹¹ Na tujiw apaji sqo'qita'ieg aq ap mijjul-tieg. Etl agnutma'tieg glapis wejgwapniaq. Na tujiw Poligap naqalaji. ¹² Negmow enma'la'titl maljewe'j ji'nmji'tl. Wel'ta'sultijig ta'n teli apaji mimaju'elij.

Poligap naqt'g Tloas aq eliet na gutan teluisig Mailitus

¹³ Ninen iganita'ieg lapuguanigtug aq elaq-taqatieg glapis na 'gjigan teluisig E'ssos. Etna na na'te'l Poligap ugji tepa'sitew. Telimugsieg'p ugjit tla'taqatinen, muta negm getu pmiggwata'q. ¹⁴ Ta'n tujiw weltesgatultieg E'ssos, na tujiw tepal'g't lapuguanigtug siawitaqtaqatieg na 'gjigan teluisig Mitilin. ¹⁵ Na weji pqotaqtaqatieg na'te'l aq na igtig na'gweg wejgwita'ieg na mnigu teluisig Jios. Ap newgtigisgug pemiaq, ta'n tujiw pemtesgmeg na mnigu Samos aq igtig na'gweg oqwa'ieg Mailitus. ¹⁶ Poligap gisita'sip siawtesgmn na 'gjigan Epesus. Mo getu 'pgitgatumug E'siaewa'gig. Tetaqe'g's ta'n teli 'gtu iga'j Selusalemg ugjit teptesgmn na na'gweg teluisig pestie'umg Pentigast.

Poligap ugtejgewei pestunmuaji iganpugultiliji Epesuseg

¹⁷ Poligap elgitg glusuaqan Epesuseg ugjit ula iganpugultiliji ta'nig getlams'tasultilipni. Telimaji jugwita'new ta'n eig. ¹⁸ Ta'n tujiw peita'ioqteg telimaji, "Geituoq, ta'n tele'iap wijitgweiulo'q. Weja'tegemg na amgwesewei na'gweg iga'ianeg ula tet E'sia. ¹⁹ Mo me'ge'wap, wet saputa'siap gaqaisg metue'gl, ni'neg wejgwita'qal, getu e'wijig Lesui'paq, muta ni'n elugowg'p Gjinisgam. Gaqaisg 'nsaqpigunn guta'tipnn ge's elugwatm 'ntlgowaqan. ²⁰ Mo goqwei mimgwa'tuloqop ta'n apoqonmugsitoqs'p, geituoq. Pestunmuloqop aq gegnua'tuloqop mimajuinuigtug ta'n etl mawita'ioq aq ta'n te'sioq giguowaq. ²¹ Gegnua'taqapnig aq majiaqalg'pnig Lesui'paq aq igtigig mimajuinu'g. Melgimg'pnig

ugjit gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigtug, 'lta'new Nisgamewigtug aq 'gtlams'tasultinew Gjisaqamaw Se'sus. ²² Nige' jigs'taq Wejuli Nisgam aq eliei Selusalemg. Mo geitu goqwei ta'n tla's'gt'tew na'te'l ugjit ni'n. ²³ Pas'g geitu ta'n te's'g 'gjigan eliei, Wejuli Nisgam igan gnuatuit na mimajuinu'g pija'litaq laplusang aq gitnme'witaq. ²⁴ Mo sespete'lsiw ni'n tlia 'npman gisna mimajian. Me' sespete'tm ta'n tel lugwei elugowg Gjisaqamaw Se'sus ignmuip tla'tegen, na lugowaqan gnuatuan gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjinisgam ta'n teli ulm'toq ugjit mimajuinu'g.

²⁵ “Gaqpeggwa'siap 'ms't ta'n te'sioq pestunmuloqop ugjit ignmuanew Gjinisgam ilgwenugsinew, aq nige' mawi ms'gei ma nugu nemi'woq. ²⁶ Nige' gisgug giasgiwewei gegnuatuloq. 'Lpa na te'sioq wen liej Mn'tua'gig. Ma ni'n tla'tegew, gilew tlalsultitoqs'p. ²⁷ Mo goqwei mingwa'tuluoqop. Gaq gnuatuloqop ta'n Gjinisgam tel pualugsioq 'gji'tunew tla'taqatinew. ²⁸ Angweiasultigw gilew, aq uli angweiug ta'nig getlams'tasultijig Se'susal ta'n Wejuli Nisgam iga'tasg 'gpitng angweiwanew pa wije aq ta'n wen gigje'waji jijgluewji'g. Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew ta'n teli angweiaj ugtmimajuinumg. Gjinisgam uggwisl gaqigunielipnaq. Etna na ugjit nige' ta'nig getlams'tasultijig gisi ugtmimajuinumitaq. ²⁹ Geitu ta'n tujiw 'nqaluloq, mimajuinu'g peita'taq ta'n ewnas gnu'tmugsitoqs'p. Elt gilew te'sioq 'gtlams'tmultoqs'p. Ma pua'lugsiwoq aq gisa'lugsitoqs'p se'sita'new pa wije aq paqtesmug ne'pa'titaq alt jijgluewji'g aq

igtigig se's'tesgua'titaq. ³⁰ Ta'sijig mimajuinu'g gilew te'sioq qamita'taq aq egs'pugua'lataq. Negmow gisa'lataq alt ta'nig getlams'tasultiliji 'gtlams'tagunew aq majulgwalgunew.

³¹ Ango'tmug aq angweiasultigw. Migwite'tmug tepgig aq na'gweg gegnua'tuloqop 'ms't ta'n te'sioq nesipunqeg. Telimuloqop ta'n teli opla'taqatio'q aq siaw gegnu'tmuloqop ta'n tl tetpua'taqatitoqs'p. Ma'mun gitnmaiap aq gaqaisg 'nsaqqigunn guta'tigl ugjit gilew.

³² “A' na nige' iga'luloq Gjinisgam ugpitng aq angweiugsitoqs'p aq gis gegnua'tuloqopnn ugglusuaqanml. Me' na 'gjigtoqs'p ta'n tla'taqatitoqs'p. Gjinisgam gisa'lugsitoqs'p ml'gi gtlams'tasultinew aq ignmugsitoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lgI geggunmuaj ugjit ugtmimajuinung.

³³ Mo ne'gaw wisgua'tmuaqap ta'n pas'g wen ugsulieweimuow gisna utapsunuow. ³⁴ Geituoq wegla 'npitnn e'wman, tel lugwei ta'n teli gtantu ta'n tel nuta'ma'tieg 'ms't goqwei ni'n aq nigmaq. ³⁵ Musga'tuloqop 'ms't goqwei

ta'n teli attignita'igw ta'n tel luguti'gw ugjit apoqonmuanenu wegla ta'nig gesnugu'tijig aq menaqana'tijig. Migwite'tmeql na glusuaqann ta'n Gjisaqamaw Se'sus teluep, ‘Me' mesgi'g ul'ta'suaqan ignmaj wen goqwei, je mu ignmulg.’” Na.

³⁶ Ta'n tujiw Poligap gaqewistoaq 'ms't nutgulpita'jig mawi a'sutma'tijig. ³⁷ 'Ms't atgitemultijig aq mesgoqtua'titl. Goqqwa'la'titl aq wesgaqanma'titl aq atie'ugtua'titl. ³⁸ Wet tli ms'go'qtua'titl ta'n teluelij, “Ma nugu ap nemi'woq.” Na tujiw el wije'wa'titl

lapuguanigtug.

21

Poligap eliet Selusalemg

¹ Na tujiw atie'ultultieg aq tepita'ieg. Pusieg aq smtug angam tetpaqi asoqomaqtaqatieg. Peita'ieg na mnigu teluisig Gos. Na wapg peita'ieg na mnigu teluisig Lo'tes, glapis na'te'l siawita'ieg na gutan teluisig Patala. ² Etna na na'te'l sa'se'tepita'ieg lapuguan pem liaq Ponisiaewa'gig. Ta'n tujiw gis tepita'ieg na siawaqtaqatieg. ³ Tepaptmeg Saipulus aq siawaqtaqatieg 'tp'te'snugwe'le'l Saipulus aq siawita'ieg ugjipenuge'le'l. El'ta'ieg na maqamigew Silia aq el na'taqamita'ieg na 'gjigan Tail aq oqwa'ieg. Etna na na'te'l lapuguan etl siguo'tas'g. ⁴ Na'te'l weltesgaqatjig ta'sijig getlams'tasultijig aq mawgatmu'tieg'pnig aqantie'uti. Wejuli Nisgam igan gnua'tuaji ta'n goqwei tliatew ugjit Poligapal. Telima'titl, "Mut lielin Selusalem." ⁵ Ta'n tujiw gaq mittugwalg'tteg naqalg'tjig aq siawita'ieg. 'Ms't ta'n te'sijig ji'n mug maw ugte'pitemuaq aq un'januaq wije'ugsieg etl gaqtaqteg 'gjigan. 'Ms't nutgulpita'ieg sitmug aq a'sutma'tieg. ⁶ Etna na tujiw atie'ultatultieg aq naqalg'tjig. Apat tepita'ieg lapuguanigtug aq negmow apajinmita'jig.

⁷ Na tujiw pusieg aq siawita'ieg weji ppoji siawaqtaqatieg Tail glapis Ptolemeis. Na'te'l naqita'ieg aq na'taqama'tieg. Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultijig aq wijitgweiaqatjig newgtigisgug. ⁸ Na wapg, tepita'ieg aq elaqtaqatieg glapis iga'ieg na 'gjigan Sesalia.

Na'te'l oqwa'ieg aq geptitaieg lapuguanigtug. El'ta'ieg Pilip wiguaq, aq wijitgweiaqat. Negm nuji al pestung ula Pilip. Negm na newgte'jit ta'n gisi mgnut'p Selusalemg maw asugomtesijig ji'n mug. ⁹ Ne'wijig ugtusg e'pote'sg ta'n pestunmatmi'tij Nisgaml ugglusuaqanml. ¹⁰ Gis eimeg na'te'l gaqaisugunaq, ta'n tujiw iganigjitegewinu teluisit Aqapus pegising, wejiet Jutia. ¹¹ Pegising na wesua'tuatl Poligapal ugtispisun aq gelpilgl negm uggwatl aq ugpitnn aq teluet, "Ula na ta'n Wejuli Nisgam teluet, 'Ta'n wen assumatl wegla 'spisun, wije'i tl gl'pilaten Lesui'pewigtug Selusalemg aq iga'lataq ta'nig iganpugultijig igtigig mimajuinu'g.' "

¹² Na ta'n tujiw nutmaie'g, ninen aq igtigig mimajuinu'g etawaqتماقات Poligap mo liewn Selusalemg. ¹³ Pas'g na teli asitemugsieg, "Tala'taqatioq ta u't, na teli atgitemultioq sewisga'tuiq 'ngamlamun? Mu pas'g gisgaje'i gl'pilugsin Selusalemg, we'gaw 'npmn ugjit Gjisaqamaw Se'sus."

¹⁴ Mo gisa'l'g'tt gawasgita'sin. Ta'n wen telgwig uggamlamung na tela'teget. Smtug punajeiaqat aq telimg't, "Etamg't Gjinişgam, 'Apoqonmugsieg ul'te'tmulinen aq tla'taqatinen ta'n gi'l tel pu-atmn.' "

¹⁵ Pe'l eimeg na'te'l, ta'suguna'q, na tujiw ilajultieg aq naqtmeg Sesalia aq poqji 'lta'ieg Selusalemg. ¹⁶ Ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig Sesalia tle'g wije'ugsieg'pnig aq ela'lugsieg wiguaq ji'nm teluisit Mason. Saipulus tle' gis sa'q negm getlams'tasit.

Poligap emittugwalatl Ji'mejal

17 Na ta'n tujiw iga'ieg Selusalemg, ta'nig getlams'tasultijig wel'ta'sualugsieg ta'n teli ultesgaqaj. 18 Na igtig na'gweg, Poligap wije'ugsieg nat nemi'g'tt Ji'mej, aq 'ms't iganpugultijig aq ta'nig getlams'tasultijig eimu'tipnig. 19 Poligap wel'ta'sualaji tela'tatultijig 'ms't ta'n te'sijig. Gaqi agnutmuaji 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam gis tla'teget, ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw ta'n tel sapu tl lugwep negmeg. 20 Ta'n tujiw gis nutua'titeg, miwatmua'titl Nisgaml. Na tujiw telima'titl Poligapal, "Gis nige' pituiptnnaqanijig aq pituiptnnaqanijig aq je me' Lesui'paq ta'nig gisi gtlams'tasultijig aq 'ms't melgugtmi'titl Lesui'pewei 'tplutaqan. 21 Gis nutmajig gi'l ta'n tel gina'muen 'ms't ta'n te'sijig Lesui'paq wigultijig pilue'l maqamigal, ugjit punajo'tmnew Mowisewe'l tplutaqan. Telimapni negmow mut lugwatasultinew 'lpa'tujg aq mut majulgwatmnew Lesui'paq ta'n telo'lti'tij. Geitu'n? 22 Amuj nige' gis nutma'tij 'pgisin. Tala'tegetes nige? 23 Tla'tega nige' ta'n telimuleg. Ne'wijig ji'nmug eimu'tijig, ta'n gis lui'tmasultijig ugjit Nisgaml. 24 Wittoqwa'l aq ta'n telteg 'gt'plutaqanminu, na tla'tega ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Apangite'n 'ms't ta'n te's'gl goqwe'l telawgtig. Glaman gisi psgutue'muaten un'jiwal ta'n teli elui'tmasultipnig. Ta'n tujiw na tela'tegen 'ms't wen 'gji'tutaq mo telianug ta'n teli agnimulg, gatu gi'l tel mimajin ta'n telteg Mowisewei. 25 Pas'g na ula ta'nig mo Lesui'peulti'gw gi's gisi gtlams'tasultipnig geitu'n

gi's sa'q ta'n elgitmaqatt'p wi'gatign. Telimg't'pnig, 'Ninen gisita'sultieg ma gis malqotmuoq ta'n pas'g telamu'g mijipjewe gisi ignmuj 'nnooqta'w, gisna mal'tew, gisna wi'sis ta'n pas'g tegen gestunepila'sit. Amujpa na tepqatmu'tijig mut gis sespo'taqatinew pa na wije ta'nig newgtugwa'lugutijig.' Na."

²⁶ Na igtig na'gweg Poligap wije'waji ji'nmug 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw tela'taqatijig ta'n tel-gitas'g ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Na tujiw pisgwa't 'gja'sutuo'guomg aq gegnualsit ta'n te'sugunaqt'tew gaqiaq ta'n tel lui'tmasultipnig, wegla ne'wijig ji'nmug. Ta'n tujiw na na'gweg iga'q wi'sis nu'gwa'lugsinew ugjit Gjinisgam.

Poligap wet tua'lut a'sutuo'guomg

²⁷ Pem giaspiaq lluigneg te'suguna'q, ta'sijig Lesui'paq, tle'g E'siaewa'gig, nemia'titeg Poligapal 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij aq goqqwa'la'titl Poligapal. ²⁸ Sesgu'tijig, "Ji'nmutut, Isle'leultioq, apoqonmuin. Etna na ula ji'nm peggwa'sit aq egina'muaji 'ms't ta'n te'siliji 'gtanugsinenu ginu ta'n Isle'leulti'gw aq Mowiso'q ugt'tplutaqanm, aq ula 'gja'sutuo'guom. Aq nige' we'gaw pegisulaji ta'siliji mo Lesui'peulti'gw ta'n tel sape'wig 'gja'sutuo'guomg aq 'ntaqo'qonattaq." (²⁹ Wet thuepnig muta nemia'tipnn Tlopimusal tle'l Epesus maw Poligapal na 'gjigang aq tel'ta'sultipnig na Poligap pisgwa'lasnn 'gja'sutuo'guomg.)

³⁰ Na smtug mesgi'g sespena'q se'sa's'g na 'gji-gan. Mimajuinu'g mawtugultijig, goqqwa'la'titl Poligapal aq tewattejima'titl gja'sutuo'guomg aq

sm̄tug ga'qann a'sutuo'guomg gepsoqwa'tu'titl.
³¹ Na mimajuinu'g wejo'tmi'tij ne'pa'new Poligapal ta'n tujiw gegnua'tuteg na iganpugutuaji Lo'mewaq sma'gnisg, Ta'n telgi'g Selusalemg sespena'q. Sma'gnisuo'guomg gigjiw eteg 'gjia'sutuo'guomg. ³² Na sm̄tug iganpuguit wesua'laji wel pugwenniji sma'gnisg aq jaqali nisita'jig ta'n mimajuinu'g etl sespo'ttilij. Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg iganpuguilitl maw sma'gnisg, na tujiw pun matta'titl Poligapal.
³³ Ta'n teli nqase'g iganpuguit iga'teg ta'n Poligap eig, wesua'latl. Telimaji sma'gnisg, "Gl'pilug pisgataqanapigtug!" Poligap wej gl'pisijig sma'gnisg. Na tujiw pipanigesit, "Wen ta u't ji'nm, aq tala'teges?" ³⁴ Na mimajuinu'g etlaq gise'wa'tijig ala wen goqwei newgte' ap ala igtigig piluei. Tetuji piam sespo'ttiliji na iganpuguit mo gisi gji'tug giasgiwewei ta'n teliaq. Telimaji sma'gnisg, Poligap la'lug ta'n etl melgita's'g wen'ji'guom, ta'n sma'gnisg wigulti'tij.
³⁵ Pegisula'titl glapis 'lgusuaqanigtug. Na tujiw sma'gnisg poqtapila'titl muta mimajuinu'g wesami ewnasita'jig. ³⁶ 'Ms't ta'n te'sijig nattesgua'titl aq sesgu'tijig, "Ne'po't!"

Poligap igatoqsuemsit

³⁷ Ge'sg menaq ela'la'tigweg Poligapal wen'ji'guom ta'n sma'gnisg wigulti'tij, etl gelulatl iganpuguilitl Gli'gewigtug. Pipanimatl, "Etug gis tlimultes nat goqwei?"

Iganpuguit telimatl Poligapal, "Gli'gewi'sip?" "E'e," teluet Poligap. ³⁸ Iganpuguit siawewistoq. "A' na gi'l mu na ji'nm Ijiptewaj mo

piam sa'q gisa'toqop mesgi'g matnting getana'tipnn Lo'mewa'q. Negm iganpugutuaji ne'w pituipntnaqaniliji sma'gnisg ta'n nut ne'pataqatiliji. Ela'lapni gneg paqtaqamigtug.”

³⁹ Poligap asitematl, “Moqwa'. Ni'n na Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap na 'gjigan Talsus, Silisia eteg. Na'te'l tleiawi mesgi'g Lo'mewei 'gjigan. Ma gisi ignmuiwn glulan mimajuinu'g?”

⁴⁰ Na iganpuguit ignmuatl glusilin. Poligap gaqama'sit, 'lgusuaqanigtug. Wenaqasga'toqol ugpitnn ugjit mimajuinu'g wantaqita'new. Ta'n tujiw wantaqita'titeg, Poligap Lesui'pewigtug gelulaji.

22

¹ Telimaji, “Ji'nmutut, ta'n tetpo'ltieg aq ta'nig me' gisiguultijig je mu ni'n, jigs'tuig ta'n tli igal-sitesg.” ² Ta'n tujiw nutua'titeg etlewistunitl

Lesui'pewei ugtli'sutiwow, je me' ap naji wantaqita'jig. Aq Poligap siawewistoq,

³ “Ni'n Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap Talsus, Silisia eteg. Etl neps'tgwa'tasi ula Selusalemg Gamaliel gegina'muip. Melgi gina'muimg ugt'tplutaqanml gujjinaqi'g, aq melgi majulgwalg'p Gjnisgam 'st'ge' nige' gilew. ⁴ Gitnmeiaqapnig mimajuinu'g ta'nig

getlams'tasultipnig ta'n Gjnisgam musga'tuaji ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq, we'gaw pegwataqapnig ne'po'qsineu. Ji'n mug aq e'pijig pegwataqapnig pijo'lugsineu laplusang.

⁵ Na espe'g patlia's aq 'ms't iganpugultijig gis gnuatultaq na. Ni'n teliaq telimuloq. Ignmuipnig wi'gatiggn ugjit Lesui'paq tle'g Tamasgus. Assma

pem liap na'te'l ugsua'lan mimajuinu'g aq apaja'lan Selusalemg pisgataqanapigtug, ta'n tli ugtap'titaq.”

*Poligap telimaji ta'n Gjinisgam teluelipnn
(Paqalaiwaqann 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Na ge's pemia'neg aq pem gigjiw iga'ieg Tamasgus na'tami gis mewlia'gweg, na jiniw gesateg wasoqotesg wejiaq musigisg'tug glapis ni'neg. ⁷ Weji peteja'i 'ntue'mg aq nutaq nat wen telimit, ‘Sol, Sol, goqwei tel gitnme'win ni'n?’ ⁸ Pipaning, ‘Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?’ Teli asitemit, ‘Ni'n na Se'sus, Nasaletgewa'j ta'n gi'l ma'mun gitnme'win.’ ⁹ Na ji'n mug wijitgwei-wipnig nemitu'tij na wasoqotesg pas'g mo nutua'tigul ta'n wen etl glulit ni'n. ¹⁰ Ni'n pipaning, ‘Tala'tega's nige' ni'n Gjisaqamaw?’ Negm telimit ni'n, ‘Unaqa'si aq lia Tamasgus aq na'te'l tlimulten 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam tel pual'sg tla'tegen.’ ¹¹ Nepapigwa'lig na wasoqotesg aq nigmaq wesua'lit 'npitn aq elglisgenit Tamasgusg.

¹² “Na'te'l eig'p ji'nm teluisit Ananaias, ta'n emtoqwalatl Nisgaml. Melgi gtlams'tgl ginu ugt'tplutaqanminal aq ma'mun gepmitelmus 'ms't ta'n te'sijig Lesui'paq wigultijig Tamasgus. ¹³ Ni'neg pegising'p, gmetug gaqama'sit aq telimit, ‘Gwis, Sol, apat nemitega.’ Na smtug nemitegei aq angamg negm. ¹⁴ Ananaias teluet, ‘Gjinisgam ta'n gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn gisi mgn'sg gi'l 'gji'tun aq tla'tegen ta'n negm pual'sg, nmian getlamiet ugflugowinuml Se'susal, aq nutuan etl ewistulitl. ¹⁵ Gi'l peggwa'sites aq gnua'tegetes igtigig ta'n goqwei nemitun aq nutmn ugjit

Gjinisgam. ¹⁶ Aq nige' mut piامي esgmaw! Unaqa'si, pipanim Gjinisgam ugs'ta'ulnin, aq 'gtlue'uti'l jigla's'gt'tal! Na tujiw sign'tasi.' ”

Gjinisgam Poligapal elgimatl ta'nig mo Lesui'peulti'gw

¹⁷ “Na tujiw apaja'si Selusalemg, aq ge's etli a'sutmaianeg 'gjia'sutuo'guomg na tujiw telapl'gigwa'i. ¹⁸ Nemi'g Gjisaqamaw aq na telimit. 'Tetaqa'si aq 'nqate'n Selusalem, muta mima-juinu'g ula tet mo pualulug. Ma 'gtlams'tulu'g ta'n telimj ugjit ni'n.' ¹⁹ Teli asitemg, 'Gjisaqamaw, weli gji'jijig eliapnn ugta'sutuo'guomuaq aq pegwataqapnig ugsua'lugsinew, mattoqsinew ta'nig getlams'tasultijig gi'leg. ²⁰ Ta'n tujiw nut gnua'tuet, Stipen, ne'po'teg ni'n eimap na'te'l. Wel'te'tmaqapnig ta'n tel ne'po'j aq ango'tmaqapni uggotmuaq wegla nujine'pa'taqatijig.' ²¹ Gjisaqamaw telimit, 'Maja'si muta ni'n gneg sitatug elgimul wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw.' ”

²² Na mimajuinu'g jigs'tua'titl Poligapal glapis poqji wesgumaji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, tel'ta'sultijig Poligap etl pisui agnimatl Nisgaml. Ap poqji sesgwa'utijig ta'n telaq wen ugsitun, “Jigla'lug, gisna ne'po't! Mo tepawgtigw mimajin.” ²³ Me' naji gintoqsultijig aq me' pemi uggwaiultijig. Poqji menjiola'tiji uggotmuaq aq wenaqtesgmi'tij gun'tal, ugjit gun'tewta'new muta tel'ta'sultijig etl pisui agnimatl Nisgaml. ²⁴ Na iganpuguit Lo'mewa'j telimaji ugsma'gnismg, “Pisgwa'lug Poligap ta'n sma'gnisg wigultijig. Mattoq ugjit 'gjigji'tuanew ta'n goqwei Lesui'paq,

wet sesgu'tijig aq weji gtana'tij.” 25 Ta'n tujiw gis gl'pila'titeg, ugjit matta'new, Poligap pipanimatl sma'gnisl gaqamilitl na'te'l, “Telteg gilew 'gt'tplutaqanmuow matta'new Lo'mewa'j? Je me' menaq ilsumawoq, aq gisi gji'tuoq ta'n goqwei gisi opla'toq?”

26 Ta'n tujiw sma'gnis nutgeg, elietl iganpuguil-itl aq pipanimatl, “Tal lugwen ta u't? Ula ji'nm Lo'mewa'j!”

27 Toqo na iganpuguit elietl Poligapal aq pipanimatl, “Tlimi, gi'l na Lo'mewa'j?”

Poligap teli asitematl, “E'e.”

28 Iganpugutuaji sma'gnisg teluet, “Ni'n ta'n tel gis Lo'mewi apangitmap mesgi'g suliewei.”

Poligap teli asitematl, “Lpa ni'n teli ugs'tqamuiap!”

29 Na smtug wegla sma'gnisg ta'n getu matta'tipnn essetita'jig negmeg. Na iganpuguit jipaqa'sit ta'n tujiw geitoq ula Poligapal Lo'mewatl aq gi's gis glpilatl pisgataqanapigtug.

Poligap igalsit iganpugultiliji ugsisguaq

30 Na smtug telimaji ugsma'gnisng ugjit Poligap mena'tugsin pisgataqanapigtug. Getu' 'gji'toq giasgiwewei ta'n goqwei Lesui'paq elsutmua'titl Poligapal. Na igtig na'gweg telimaji iganpugultijig patlia'sg aq 'ms't iganpugultijig mawagnutma'tinew. Na tujiw ela'latl Poligapal ta'n eimu'ti'tij.

23

¹ Poligap tetpaqi angamaji iganpugultiliji aq telimaji, “Nigmatut, 'ntangita'suaqanm gelu'lg Nisgamewigtug, ta'n teli pgitawsi, we'gaw nige' gisgug.” ² Na espe'g patlia's, Ananaias, telimaji ta'nig gmetug gaqamultipnig gigjiw Poligapeg. “‘Tqatmu'g ugtun!’” ³ Poligap telimatl, “‘Lpa Gjinisgam lugwalultew gi'l, wesgiji angamgusin. Gi'l pengopin na'te'l etli ilsumin ta'n telteg 'tplutaqan. To'q gatu gi'l sewisga'tun 'tplutaqan ta'n tujiw telimteg negmow, 'tqaminew ni'n.’”

⁴ Na ji'nmug gigje'w eimu'tijig Poligapeg telua'tijig, “Etl penoqwimt Gjinisgam espe'litl ugpatlia'sml.”

⁵ Poligap teli asitemaji, “Nigmatut, mo geji-aqap negm espe'g patlia's. Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, ‘Lpa mo teltenug miliman ta'n ilgwenaji mimajuinu'g.’”

⁶ Ta'n tujiw Poligap nemiateg ta'siliji Satusiaq aq igtigig Palasiaq, gesigawewistog, “Nigmatut, ni'n na Palasi, aq nngi'gug Palasiaq. Nige' ni'n etli ilsutasi, muta geitu Gjinisgam apaji unaqa'lataq ta'nig wegla nepu'tipnig aq sangew esgma'si ugjit negm tla'tegen.”

⁷ Ta'n teli nqase'g gis tlueteg na, na Palasiaq aq Satusiaq, poqji gi'glultultijig, aq smtug nasgwiejig. (⁸Muta Satusiaq teluejig mimajuinu'g ma apaji minunsulti'gw ta'nig gisi npu'ti'tij, mo eimu'ti'gw ugjiqaqamijig aq mo eimu'ti'gw ansale'wijig, gatu Palasiaq getlams'tmu'tijig wegla.) ⁹ Ap me' naji gsigawa'tijig. Na tujiw ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, gaqamita'jig melgi gi'gattesgua'tiji, “Mo goqwei

we'jituqaqat amsalteg ula ji'nm. Etug jel Wejuli Nisgam gisna ansale'wilitl glulgutugun, etna na weji gji'toq."

¹⁰ Na ma'mun gi'gaita'jig. Ula iganpugutu-aji sma'gnisg jipaqa'sit ugjit Poligapal gaqsuistoqsilin. Na smtug telimaji ugsma'gnismg, "Nisitaq na'te'l aq jila'lug Poligap aq la'lug wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigultijig."

¹¹ Na igtig wela'gw, Gjisaqamaw gaqamilitl gmetug Poligapeg aq teluet, "Mut puniew! Gis Selusalemg mimajuinu'g gis tlimjig ta'n weni ni'n. Amujpa na wijej tela'tegen elt Lo'mg."

Lesui'paq getu ne'pa'titl Poligapal

¹² Na wapg alt Lesui'paq mawita'jig ugjit usgutmnew ta'n tla'taqatitaq. Elui'tmasultijig, mo mijjultinew gisna samqwoltinew glapis gis ne'po'j Poligapal. ¹³ Me' aq newisgegsipnig gissutmi'tij.

¹⁴ Na tujiw el'ta'titeg iganpugultiliji patlia'sg aq natawo'ltijig mimajuinu'g aq telima'tiji, "Ninen gis lui'tmasultieg, 'ms't ta'n te'sieg mo mijjultinew glapis gis ne'pe'g't Poligap. ¹⁵ Nige' gilew aq iganpugultioq, 'lgitmoq glusuaqan Lo'mewa'j iganpuguit aq pipanimug ugjit jugwa'lan Poligap, tlla'in 'st'ge' me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tun ugjit negm. Gatu gisgajo'ltitesnen ne'pa'nen ge's mo pegisinug tet."

¹⁶ Pas'g na Poligap uggwe'ji'tl uggwisl gaqa nutg 'ms't goqwei ta'n getu tla'la'tij Poligapal. Pisgwa't wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigulti'tij aq na telimatl Poligapal. ¹⁷ Na smtug Poligap wigumatl newgte'jilitl sma'gnisl aq telimatl, "La'l ula

ji'nmji'j ta'n eig iganpugutuaji sma'gnisg. Nat goqwei getu tlimatl.” ¹⁸ Na sma'gnis ela'latl iganpuguiteg aq teluet, “Na Poligap pisit laplusang, wigumip aq pipanimip jugwa'lan ula maljewe'j ji'nm gi'leg, muta nat goqwei getu tlim'sg.”

¹⁹ Na iganpuguit wesua'tuaj ugpitn, aq gijga gmetug ela'tijig pas'g negmow, aq pipanimatl, “Goqwei ta u't getu tlimi's'p?”

²⁰ Telimatl, “Na Lesui'paq assusultijig wel'te'tmi'tij pipanimulinew na sapo'nug ugsua'lanew Poligap aq la'lanew iganpugultiliji 'st'ge' na to'q iganpugultijig me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tu'tij ugjit Poligapal. ²¹ Pas'g na mut jigs'tuaw, muta me' aq ne'wisgegsijig ji'nmug tli igalsultitaq aq esgmalataq Poligapal. 'Ms't gis lui'tmasultijig mo mijjultinew aq mo samqwoltinew glapis gis ne'pa'tij. Nige' gisgajo'ltijig na tla'taqatinew aq teli esgma'tijig ta'n tluetes.”

²² Iganpuguit telimatl, “Mut wen tlimaw ta'n goqwei gis gnuwa'tuin ni'n.” Na tujiw maljewe'tl ji'nmji'tl ejiglgimatl.

Poligap elgimut g'pnnol Piligseg

²³ Na tujiw iganpuguit wigumaji tapusiliji sma'gnisg aq telimaji, “Gisgajo'lug ta'pu gasgiptnnaqaniji sma'gnisg maw lluigneg te'sisgegsijig ji'nmug ta'n natawipulua'tijig, aq ta'pu gasgiptnnaqaniji ji'nmug ta'nig mujgajewe'g espo'qwas'gl natawo'tmi'titl. Gisgajo'ltigw ugjit 'lta'new Sesalia, ulo'nug peggunteg ajiej.

²⁴ Gisgaja'tuatoqs'p ta'sijig te'sipowg ugjit Poligap ta'n tl pmi'puluwetew. Aq angweiwatoqs'p ta'n

tel saputa'sij g'pnno'l Piligseg.” ²⁵ Na tujiw iganpuguit ewi'g'g wi'gatign, aq na telteg's,

²⁶ “Nige' ni'n, Glatius Lisias, ewi'gmul ta'n mawi espe'n g'pnno'l Piligs, wel'ta'sualul. ²⁷ Na Lesui'paq goqqwa'la'tipnn wegla ji'nmul aq getu ne'pa'tipnn. Nutmaiap negm Lo'mewa'j. Na elia'p aq 'ntsma'gnismg, apoqonmaqatt'p.

²⁸ Getu' gji'tuap ta'n goqwei weji esu'tmua'titl. Na ela'l'g'p ta'nig iganpugua'tiji Lesui'paq.

²⁹ Na tujiw gisi gji'tuaneg menaq pas'g goqwei tela'tegegw ugjit te'pmn ne'po'qsin gisna pija'lugsin laplusang. Elsutmut'p aq tel pipanimut'p, ugjit Lesui'pewei 'tplutaqan.

³⁰ Ta'n tujiw gegnua'tuimgeg na Lesui'paq gissutmi'tis ta'n tl ne'pa'taq na tujiw gisita'siap gi'l elgitmul. Teling'pnig ta'nig elsutmua'titl 'lta'new ta'n eimn, aq na'te'l tli lsutmuanew. Nige' ilta'tu wi'gatign ugjit gi'l.”

³¹ Na sma'gnisg tela'taqatipnig ta'n telimig. Na wela'gweg, wesua'la'titl Poligapal aq ela'la'titl glapis na 'gjigan teluisig Antipatlis. ³² Na

igtig na'gweg sma'gnisg apaji pgwato'ltijig aq igtigig siawipulua'tijig wije'wa'titl Poligapal.

³³ Ela'la'titl Sesalia aq ignmua'titl wi'gatign g'pnno'lal aq iga'la'titl Poligapal. ³⁴ Na g'pnno'l

egitg wi'gatign aq pipanimatl Poligapal, “Tami tleiwawin?” Ta'n tujiw gisi gji'toq tleiwawitl na maqamigew teluisig Silisia, ³⁵ telimatl, “Jigs'tultes ta'n tujiw ta'nig elsutmasg'pnig peita'tij.” Na tujiw tewatgitg glusuaqan Poligap gnnugsin Elotaq ugtelege'wituo'guomg.

24

Poligap pisui ilsutmut Lesui'paq

¹ Gis na'nuguna'q espe'g patlia's Ananias eliet Sesaliaeg, maw ta'sijig natawo'ltijig ji'nmug nutagnutmewinu teluisit Teltullus. Nat nmia'titl G'pnno'l Piligsal, ugjit ta'n tel pisui ilsutmua'tij Poligapal aq iganimsima'titl. ² Teltullus wigumut, aq poqji ilsutmuatl Poligapal aq teluet,

“Saqamaw G'pnno'l, Piligs, mawi espe'n! Gis nige' sa'q wantaqteg muta ne'gaw weli angweiwieg. Pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lgil gisi ila'tun ugjit 'ntgelu'lgminen aq 'ngutanminen. ³ 'Lpa, wel'ta'suatmeg 'ms't goqwei ta'n pa tujiw, espitelmuleg aq miwatmuleg. ⁴ Mo getu piam 'lgowaqana'lulueg, gatu etawaqtmul, tli ulm'tun jigs'tuin gijga'ji'jg. ⁵ Ninen gejig't ula ji'nm 'nsano'qonit aq sespena'q gisa'toq ugjit Lesui'paq ta'n telgi'g ugs'tqamu, aq negm newgte'it iganpugultijig negla Nasaletgewaq. ⁶ We'gaw wejo'tg 'ntaqo'qona'tun ninenewei 'gja'sutuo'guom. Etna na weji ugsua'l'g'tt'p. Ninen getu ilsung'tt'p ta'n telteg 'nt'plutagnminen. ⁷ Pas'g na Lo'mewa'j iganpuguit Lisias pegising, aq mesgi'g matnaqqewaqaan gisa'toq glapis wesua'tugsieg'p. ⁸ Na tujiw Lisias tewatgitg'p glusuaqaan ninen ta'n elsutmaqatg. Amujpa na wejgwita'ieg gi'leg. Pa na nige' gi'l pipanims'p ula ji'nm na gisi gji'tutes 'ms't ta'n te'sgl goqwei elsutmaqatg, na teliaq.” ⁹ Na Lesui'paq wittoqutijig ta'n tel pisui agnimuj aq teluejig ula na 'ms't goqwei teliaq.

Poligap igalsit g'pnno'l Piligsal

¹⁰ Na g'pno'l ugpitn wenaqa'toq ugjit Poligapal glusilin. Na tujiw Poligap gelusit,

“Ni'n geju'l gi'l gis ne'gaw nuji ilsumjig ta'n te'sijig mimajuinu'g gaqaisipunqeg aq nige' wel'ta'si igalsi nige' gi'l 'gsisgug. ¹¹ G'pno'l Piligs, gi'l gisi gji'tutes, mo piam sa'q aqantie'uti jel aqataig iga'iap Selusalem naji emtoqwalg'p Gjinisgam. ¹² Lesui'paq mo we'jitugupnig tl gi'gaja'sin ta'n pas'g wen 'gja'sutuo'guomg aq mo we'jitugupnig gisa'tun sespena'q na'te'l na mimajuinu'g ugta'sutuo'guomuaq gisna ta'n pas'g tet tami se'g 'gjigang. ¹³ Aq ma nige' gisi musga'tulug ta'n goqwei pisuisu'tmui'tij tlian. ¹⁴ Gatu ni'n gis tlimultes ula, ni'n emtoqwalg Gjinisgam, ta'n ginu gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn. Gatu Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'lta'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq aq ni'n na tela'tegei. Pas'g negmow teluejig mo teltenug. 'Ngute' ni'n getlams'tm 'ms't ta'n te's'g goqwei ewi'gas'g Mowisewei 'tplutaqan aq wi'gatignn gis wi'gmi'tipnn iganigjitegewinugi'g. ¹⁵ Ni'n wije'i elita'si Gjinisgam 'st'ge' negmow. Geitu Gjinisgam apaji unaqalataq gitg ta'nig getlamia'tijig aq ta'nig mo getlamia'ti'gw. ¹⁶ Etna na ugjit tela'tegei ta'n telgi'g pegwatu glu'gtn 'ntangita'suaqanm ta'n tel lugowg Gjinisgam aq mimajuinu'g. ¹⁷ “Nige' gaqaisipunqeg jigla'sin Selusalemg. Gatu wet liap na'te'l la'tun suliewei ugjit 'ntmimajuinumg, aq wet liap 'gja'sutuo'guomg elt la'tuan ignmatimgewe'l ugjit Gjinisgam. ¹⁸ Etna na tujiw na tel lugwa'p ta'n tujiw we'ji'teg 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw gaqa'tuaneg ta'n goqwei ewi'gas'g'p Mowisewei 'tplutaqan ugjit

mimajuinu glu'sin Nisgamewigtug. Mo pugwelugupnig mimajuinu'g ta'n wijitgwe'wipnig ni'n aq mo gisa'tuap sespena'q. ¹⁹ Pas'g na ta'sijig Lesui'paq tleiaultijig E'siaewa'gig, eig'pnig. Negmow telteg jugwita'new gi'leg aq 'ltunew ta'n goqwei elsumui'tij, me' ta gatu gugunmi'tij nat goqwei ta'n teli gtani'tij. ²⁰ Gisna wegla ji'nmug eigig tlimuli'tij ta'n goqwei gisi opla'tu gisna me' goqwei gisi wejituti'tij, ta'n tujiw etli igalsianeg iganpugultijig ugsisguaq. ²¹ Assma pas'g newgte' ta'n ilsutmuijig, sesgweiap ta'n tujiw gaqamianeg na'te'l. Gesigawweiap, 'Isumin nige' gisgug ta'n teli gtlams'tasi ta'nig nepu'tipnig apaji unagita'taq.' ”

²² Piligs gis gaqi gji'toq ta'n Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'lta'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq. Na tujiw 'ms't goqwei naqa'toq. Telimaji, “Ta'n tujiw iganpugutuaji sma'gnisg Lisias 'pgising na tujiw gisita'sites ilsumulin.” ²³ Tawatgitg glusuaqan ta'n iganpugutuatl Poligapal, “Siaw nuje'iw. Ignmu gijga assumsin aq ignmug witapaq jugwa'tuanew ta'n tel nuta'maj.”

Poligap siaw nuje'atl sma'gnisl

²⁴ Ta'suguna'qeg Piligs pegisingig aq ugte'piteml teluisilitl Thusilla negm Lesui'pewi'sgw. Natgimatl Poligapal aq jigs'tuatl. Etlewistulij ugjit ta'n teli gtlams'tasilij Se'sugulial. ²⁵ Pas'g na Poligap siawewistoaq, “Ta'n tli ulm'tutes, aq gis tla'tegen ta'n Gjinisgam tel puatg mu na ta'n gi'l tel puatmn, aq na na'gweg wejgu'aq enmigiaspiaq ta'n Gjinisgam ilsumaj mimajuinu'g.” Piligs jipaqa'sit aq teluet, “Jigla'si pe' nige'. Ap wigumultes ta'n

tujiw gisgaje'ian.” ²⁶ Etlita'sit Poligapal ignmagun ta'sg suliewei. Etna na ugjit gaqaisg wigumatl aq agnutmajig.

²⁷ Tapuipunqeg pemtesg'g Polgius Pestus, we-sua'tuaj ugt'pun Piligs, aq negm g'pnno'lewit. Piligs pewatg'p ul'telmugsin Lesui'pewigtug. Na wet siaw naqalatl pisilitl Poligapal laplusang.

25

Poligap pipanigesit ugjit Lo'mewei Gjielege'wit ilsuman

¹ Gisi nsuguna'qeg Pestus iga'teg na'te'l na maqamigew aq weji maja'sit Sesalia glapis Selusalemg. ² Etna na na'te'l iganpugultijig patlia'sg aq esgwia'tijig Lesui'paq iganpugultijig telima'titl Pestusal, ta'n goqwei elsutmua'tij Poligapal. Etawaqtmua'titl Pestusal ³ ul'te'tmulin, jugwa'lugsilin Poligapal Selusalemg, gisi ilsutmi'tij ne'pa'new ta'n tujiw pmil'ta'tij. ⁴ Pestus teli asitemaji, “Poligap siaw gugunut laplusang Sesalia, aq ni'n ma 'pgije'nug apaja'sites. ⁵ Ignmug ta'nig iganpugultijig wije'winew Sesalia aq 'lsutmua'tij na ji'nm ta'n goqwei tel'ta'sultioq gisi opla'toq.”

⁶ Pestus siawqatg's na'te'l glapis pa na na'tami metlasuguna'q. Na tujiw eliet Sesalia aq maw Lesui'paq iganpugultijig. Na igtig na'gweg pem-gopa'sit ta'n i' tli ilsumuj, aq tewatgitg glusuaqan Poligapal pisgwa'lugsilin. ⁷ Ta'n tujiw Poligap gisi pisgwa'luteg na Lesui'paq ta'n weita'pnig Selusalemg gigto'qopugutua'titl aq elsutmua'tij pugwelgl ta'n goqwe'l gisi opla'toqol. Pas'g mo goqwei gis neia'tu'ti'gw tlian. ⁸ Na tujiw Poligap

igalsit, “Ni'n menaq goqwei opla'tu gisna 'gtan-tun 'tplutaqan Lesui'pewei gisna 'gjia'sutuo'guom gisna Lo'mewei 'gjielege'wit.”

⁹ Pestus pewatg's ul'te'lmugsin Lesui'pewigtug. Wej pipanimatl Poligapal, “Ul'te'tmug lien Selusalemg aq na'te'l ni'n tli ilsumulin?”

¹⁰ Poligap teli asitematl, “Nige' gaqami ta'n tli ilsumuj mimajuinu'g ugjit 'gjielege'wit aq tet telgitasi tli ilsumugsin. Menaq goqwei opla'tuaqig Lesui'paq aq gi'l weli gji'tun. ¹¹ 'Lpa sewisga'tua's 'tplutaqan aq tla'tega's nat goqwei toqo te'pmas ne'po'qsin na tujiw gis ne'pa'itoqs'p. Pas'g 'lpa mo telianug ta'n teli gtani'tij Lesui'paq iganpugultijig. Ni'n Lo'mewa'j aq mo wen gisi iga'ligw na'te'l. Ni'n pipanigesi 'lgimugsin 'gjielege'witewigtug ilsumin.”

¹² Na tujiw Pestus gis mawagnutma'ti'titeg natawo'ltiliji ugtmimajuinumg. Teli asitematl, “Gis pipanigesin 'gjielege'wit ilsumulin aq 'gjielege'wit ilsumultew.”

Poligap gelulaji Aglipaal aq ugte'piteml Plnisal

¹³ Na'tami ta'sijig tepgunsejig elege'wit Aglipaal aq Plnis pegisingig Sesaliaeg naji mittugwala'titl Pestusal aq wel'ta'suala'titl. ¹⁴ Ta'n tujiw eimi'titeg ta'suguna'q Pestus gegnua'tuatl elege'wilitl ta'n te's'g goqwei teliaqap ugjit Poligapal. Teluet, “Etna na ula ji'nm ta'n Piligs naqalapnn laplusang. ¹⁵ Ta'n tujiw elianeg Selusalemg, na Lesui'paq iganpugultijig aq natawo'ltijig ji'nmug peita'jig aq telimijig ta'n goqwei elsutmua'titl Poligapal, aq pipanimijig ni'n ilsuman ugjit ne'po'qsilin. ¹⁶ Pas'g na telimg'pnig, Lo'mewaq mo telo'lti'gw

igan iga'lanew ta'n pas'g tegen ji'nm elsutmuj opla'tegen. Amujpa na tmg nemiaji ta'nig elsutmaji glaman gisi igalsitew ugsisguaq. ¹⁷ Ta'n teli nqase'g peita'titeg tet, na wapg, smtug epa'siap i' tli ilsumuj aq tawatgitmap glusuaqan ugjit na ji'nm pisgwa'lugin. ¹⁸ Na ta'nig getant'pni gaqamita'pnig pas'g mo geggunmi'tigup ta'n goqwei ilsutmuataq gisi opla'tlin 'st'ge' ta'n tel'ta'siap. ¹⁹ Pas'g gijga gi'gaita'pnig ugjit ta'n negmow teli gtlams'tasulti'tij Nisgamewigtug aq na newgte'jit ji'nm teluisit Se'sus ta'n nepg'pnaq, gatu Poligap teluet apaji minunsipnaq. ²⁰ Me' menaq gisita'siw ta'n tli gji'tutes giasgiwewei ta'n teliaq. Etna na ugjit pipanimg Poligap ul'te'tmn lien Selusalemg na'te'l tli ilsumugin ta'n goqwei elsutmuj. ²¹ Pas'g Poligap pipanigesip gugunugin tet, aq ignmuan negm 'gjielege'wit ilsumgun. Na tujiw tawatgitmap glusuaqan ugjit negm gugunugin glapis gisi 'lgim 'gjielege'witeg.”

²² Na tujiw Aglipa telimatl Pestusal, “Gsatmug ni'n gis nutaq na ji'nm.” Pestus asitematl, “Amuj nutuates sapo'nug.”

²³ Na igtig na'gweg Aglipa aq Pelnis pegisingig, ma'-muna'taqatiliji ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g gepmite'lgwi'tij. Pisgwa'tijig ta'n i' tli ultesgatulti'tij maw iganpugultiliji sma'gnisg aq iganpugultijig ji'nmug tle'g na 'gjigan. Na tujiw Pestus tawatgitg na glusuaqan ugjit Poligapal pisgwa'lugin. ²⁴ Pestus poqji glusit, “Elege'wit Aglipa, aq ta'n te'sioq eimu'tioq tet, ula na ji'nm ta'n Lesui'paq getana'tipnn aq milimsima'tipnn tet aq Selusalemg. Sesgu'tipnig, ‘Mo tepawgtigw nugu mimajin.’ ²⁵ Pas'g na ni'n mo we'jituaq

goqwei ta'n gis tla'tegej we'gaw te'pmn ne'po'qsin. Negm gis pipanigesit 'lgimugsin 'gjielege'wit. Gisita'siap 'lgiman. ²⁶ Pas'g na mo goqwei geggunmu ugjit negm ta'n tl wi'gmua's Lo'mewei Gjielege'wit. Etna na ugjit pegisulg tet gilew 'gsisguaq. Pjiliw gi'l Elege'wit Aglippa, glaman munso'tmnej ta'n tel gwilmu'g, ta'n Poligap gis tla'teg'p glaman ni'n guguntes nat goqwei gis wi'g'tesg. ²⁷ Muta mo weltenug ugjit ni'n 'lgiman ji'nm aq mo gnua'tuan ta'n goqwei elsutmuj."

26

Poligap igalsit Aglipaeg

¹ Aglippa telimatl Poligapal, "Nige' gi'l gis glusites." Poligap poqtewistoq aq nespegetl ugpitn. Pojji igalsit,

² "Elege'wit Aglippa, wela's'g goqwei ta'n tele'i gisgug na gisi igalsi gi'leg ugjit ta'n te's'g goqwei na Lesui'paq ntmimajuinumg elsutmuijig. ³ Pjiliw, muta gi'l weli gji'tun ta'n Lesui'paq telo'lti'tij aq mil pipanigesultijig mo wijej teli gtlams'tasulti'gw. Nige' pipanimul ewlistui aq sangew jigs'tuin.

⁴ "Ta'n te'sijig Lesui'paq geitu'tij ne'gaw ta'n tel neps'tgwa'tasiap maljewe'juianeg. Geitu'tij mujga amgwes ne'gaw etligwei ni'n nmutgig aq Selusalemg. ⁵ Gis nige' geitu'tij pa na ugjo'tmi'tij gis tluetaq, mujga amgwes ne'gaw etligwei ta'n telo'lti'tij Palasiaq, melgoqtm'i'tij ta'n teli emtoqwala'tij Nisgaml. ⁶ Aq nige' gaqami tet ilsumugsin muta elita'si ta'n Gjinisgam teli tplumapni gujjinaqi'g. ⁷ Ula na wijej teplumtingewe'um Gjinisgam gisituapni 'ms't

ta'n te'sijig newgtisgegsijig je ta'pu inguti nemigsijig Lesui'paq, ginu 'gmimajuinumaq. Elita'sultijig 'msnmnew ge's elugowala'titl Nisgaml tepgig aq na'gweg. Mawi espe'n Aglippa, nige' pisui elsutmujig Lesui'paq muta elita'si Gjinisgam Gisiteget tla'tegetew ta'n teli tplumsip. ⁸ Goqwei gilew teli mtue'g 'gtlams'tasultinew Gjinisgam minua'lataq nepu'tiliji?

⁹ “Ni'n tel'ta'siap tla'tegen ta'n telgi'g pegwatu, tetuji gtang'p, Se'sus, Nasaletgewa'j. ¹⁰ Etna na tela'tega'p Selusalemg. Iganpugultijig patlia'sg ignmuipni ml'gigno'ti, aq ni'n pugwelgig Gjinisgam ugtmimajuinumg pijo'l'g'pnig laplusang. Ta'n tujiw gissmuteg ne'po'qsinew, elt ni'n wel'te'tmap. ¹¹ Gaqaisg telimg'pnig ugjit mattoqsinew ta'n te's'gl a'sutuo'guoml aq wejo'tmap gisa'lanew puna'tunew ta'n teli gtlams'tmu'tij. Tetuji uggwaiugtaqapnig, we'gaw eliapnn 'gjigan se'g tle'g amasgipnn'g'pnig.”

*Poligap wesgutg ta'n teli ugs'tap
(Paqalaiwaqann 9.1-19; 22.6-16)*

¹² “Etna na ugjit wet lia'p Tamasgusg aq wi'gatign geggunmap weja'toq iganpugultijig patlia'sg ugjit na tla'tegen. ¹³ Mawi espe'n Aglippa, assma na mewlia'gweg'p, miawi awgtigtug, ta'n tujiw nemituaneg paqtasa'sg. Musigisg'tug wejiaq, me' naji gsateg je mu na'gu'set. Gigto'qwateg ni'neg aq negla ji'n mug pemitai'eg'pnig. ¹⁴ 'Ms't ta'n te'sieg nisia'tieg maqamigeg. Nutaq nat wen metewistog, telimit Lesui'pewigtug, ‘Sol, Sol, goqwei weji amasgipnnin ni'n? Asgiasin gi'l ta'n

tujiw getanin. Gi'gatgamigsin pa wije i aq etlatpetesg gun'ji gun'tewigtug. Je'gas asgiasit, ta'n tujiw mo tela'tegegw ta'n assusilitl tel puatmlij.' ¹⁵ Pipanigesi, 'Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?' aq Gjisaqamaw teluet, 'Ni'n na Se'sus, ta'n gi'l amasgipnnet. ¹⁶ 'Lpa unaqa'si aq gama'si. Wet neia'siap ugjit gi'l 'mgnulin, ugjit 'ntlugowinu'imin. Amujpa na gi'l tlimates igtigig ta'n tel nemi'n nige' gisgug aq ta'n goqwe'l musga'tultes ta'n tujiw apaji neia'sian. ¹⁷ Mo pas'g elgimulu, maw angweiultes ta'n tujiw negla mimajuinu'g Lesui'paq 'gtan'sg, maw 'ms't esgwia'tijig. Ma gis tala'lulug negmow, muta 'lgimultes aq angweiultes. ¹⁸ Gisa'lates mimajuinu'g jigla'lan ta'n Gjimm'tu teli assumaj aq la'lan Nisgamewigtug. Ta'n teli gtlams'tasi'tij ni'neg, apigsigtuaten ugtlue'utiwal. Pa na wije i aq gisa'latesg nmitaqatinew ta'n teli npapigwo'lti'tij aq jigla'lan etli oqonitpa'qigtug aq la'lan ta'n etl waseteg. 'Msntaq ugt'punuo'q ta'n Gjinisgam gisi mgnmuaj ugtmimajuinumg.' ”

Poligap telimaji ta'n telamu'g ugtlgowaqan

¹⁹ Poligap siawewistog, “Na tujiw, Elege'wit Aglippa, mo elistmuap ta'n goqwei wejiaq wa'so'q ta'n tel aplgigwa'siap. ²⁰ Amgweseweieg Tamasgug aq Selusalemng toqo ta'n telgi'g Jutia aq ta'n maw mo Lesui'peulti'gw na pestunmaqapnig. Amujpa na gawasgita'sultijig aq ejiglita'jig elue'utigtug aq el'ta'jig Nisgamewigtug. Amujpa na tela'taqati'tij ta'n goqwe'l musga'tunew ejiglitatgig elue'utigtug. Na. ²¹ Etna na ugjit Lesui'paq goqqwa'lipnig ta'n tujiw eimaneg

'gja'sutuo'guomg aq wejo'tmi'tip ne'pa'new.
²² Ne'gaw Gjinisgam apoqonmuit tlia pa nige' gisgug. Nige' gaqami ula tet wije'i telimuloq 'ms't ta'n te's'g goqwei gis tliaq, 'ms't ta'n te'sioq, iganpugultioq aq esgwia'tioq. Pas'g teluei ta'n iganigjitegewinugi'g aq Mowiso'q teluepnaq tliatew, ²³ 'Amujpa na Nujiugs'tawi'wet welmaje'g aq 'npmn. Amgwesewa'juitew apaji minunsit tgutaqane'gatigtug. Gnua'tuataq Lesui'paq aq esgwia'tijig ta'n tli ugs'ta'titaq pa wije'i aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug.' ”

²⁴ Ge's Poligap etl igalsit ta'n gis tluej, Pestus sesgwalatl, “Poligap gi'l elue'wien! Ta'n telgi'g gina'masuti, geggunmn elue'wa'l'sg?”

²⁵ Poligap asitematl, “Mo ni'n elue'wiew, mawi espe'n Aglippa; ni'n ta'n telimul teliaq aq mo elue'wiew ta'n tel ewistu. ²⁶ Elege'wit Aglippa! Gis glulultes gi'l, aq mo naqatgenmulu muta gi'l weli gji'tun ta'n goqwei wesgutm. Geju'l gis gi'l geitu'n 'ms't ta'n te's'gl muta ta'n tel gis tliaq mu mingwa'tas'gtnug. ²⁷ Elege'wit Aglippa, getlams'tajig iganigjitegewinugi'g ta'n gis wi'gmi'tipneg? Geju'l 'gtlams'tmn.”

²⁸ Aglippa telimatl Poligapal, “Tel toqwaqji'jg ta'n telewistun tel'ta'sin gis gawasga'litesg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigtug?”

²⁹ Poligap asita'puguet, “Nige' gisna aqantie'uti, je tlia metlasipunqeg nige' weja'tegemg, pas'g tla'tegen. Geitu'n Gjinisgam ni'n eli a'sutmai ugjit gi'l aq ta'n te'sioq esgwia'tioq etl jigs'tuioq nige' gisgug 'gtlams'tasultitoqs'p Se'suseg st'ge' ni'n ta'n teli gtlams'tasi pas'g mu ta'n pisgataqanapi'l nasgmnew.”

³⁰ Na tujiw elege'wit, na g'pnno'l, Plnis aq igtigig wenagita'jig. ³¹ Ta'n tujiw gis jiglita'titeg telimultijig, “Ula ji'nm menaq goqwei opla'tug ugjit ne'po'qsin, gisna pija'lugin laplusang.” ³² Aglippa telimatl Pestusal, “Ula ji'nm gisi iga'lanesoq, mo glumagusn 'gjelege'wit ilsumgun.”

27

Poligap ela'lut Lo'm

¹ Ta'n tujiw gissutmi'tij laqtaqatinen Italiewa'gig, iga'tua'titl Poligapal aq igtigig ta'n pisultipnig laplusang Julius ugpitng nuje'wan. Negm newgte'jit ta'nig iganpugutuajig Lo'mewaqaq sma'gnisg telui'tujig, “Lo'mewei Gjelege'wit ugsma'gnismg.” ² Na tepita'ieg, lapuguan wejiaq Antlamittium, gisgatteg maja's'gtn lian na maqamigew teluisig E'sia. Pusieg aq negina'qitaieg 'g'jigann ta'n gigjiw etegl samqwanigtug. Alistalgus, Masetoniaewa'j, tle' na 'g'jigan Tessalonia, wijitgweiugsieg'p. ³ Na igtig na'gweg, oqwa'ieg Saiton. Julius wele'watl Poligapal aq ignmuatl lielin nat nmian witapaq, ugjit ignmugsin ta'n goqwei nuta'maj. ⁴ Tepita'ieg na wet siawita'ieg na'te'l, ugu'sn asugwetnma'tieg glaman eligtuapsultieg aq elaqtaqatieg a'quteg na mnigu teluisig Saipulus. ⁵ Siawaqtaqatieg aq pemptesgmeg na maqamigew teluisig Silisia aq Pampilia. Peita'ieg gutan teluisig Maila, Lisia eteg. Na tujiw oqwa'ieg aq geptitaieg. ⁶ Etna na'te'l igtig lapuguan wejiaq Alegsantlia. Gisgatteg pusin lien na maqamigew teluisig Itali. Iganpuguit sma'gnis aq ninen tepita'ieg aq pusieg.

7 Ta'suguna'q sangew alaqtatatieg aq maw muni gitnm'tieg glapis ta'n tujiw iga'ieg na gutan teluisig Snitus. Tetuji ml'gignewa's'g ugju'sn mo gis siawita'weg na'gweg ta'n getu 'lta'ieg'p. Toqo eligtuapsultieg aq elaqtatatieg aguteg na mnigu teluisig Gelit, pemptesgmeg wesawei teluisig Salmoni. 8 Ne'gaw gigjetesgmeg aq gitnm'tieg peita'ieg na gutan teluisig, "Ta'n i' tli ango'tas'g ugtulual." Mo piami amasenug na gutan teluisig Lesia.

9 Pegitga'tmeg na'te'l, na tujiw wesami nsano'qonig siawita'nen muta gis nige' poqji tgwa'q aq gis gneg pemptes'g ta'n teli alaqtatating, aq maw na pestie'umg ta'n tujiw migwite'tmn "Gjinisgam apigsigmasgl 'gtlue'uti'l." Na Poligap gegnuatuaji, 10 "Ji'nmutut, iganigji'tu ta'n el'ta'igw mawi 'nsano'qonig, ta'n te's'g goqwei tepteg gaqi n'tutesnug maw 'gtulnu aq maw mimajuinu'g 'npu'titaq." 11 Gatu, iganpugutuaji sma'gnisg jigs'tuatl iganpuguilil ta'n assutmlij ugtul teluelij, aq mo ta'n Poligapal teluelij. 12 Na gutan ta'n teluisig "Ta'n tli ango'tas'g ugtulual" mo gesi gelu'lgtnug newgtipug i'mu'tinew. Pugwelgig ji'n mug wel'te'tmi'tij siawaqtaqatinenu wejo'tmi'tij iga'new Poenigs, gisi pgwatu'tij glaman i'ttaq na'te'l newgtipug. Na gutan Poenigs eteg na wije'i mnigu Gelit. Ta'n i' ango'tas'g ugtulual elass'g'teg 'tg'snug aq oqwatnug.

Mesgi'g 'mtunoqt apaqtug

13 Uljaqa poqji ugju's'g 'tg'snug wett'g aq na ji'n mug tel'ta'sultijig gis tla'taqatijig ta'n telsu'taqatipnig. Gl'pisun wenaqa'tu'tij aq smtug

tajigaqtaqatijig ta'n telgi'g pegwatu'tij gigjiw na mnigu Gelit. ¹⁴ Tel gne'g melgignaq ugu'sn telui'tmi'tij “Ewlamnsn” oqwatnigjipeg wet ne'itesg na mnigug. ¹⁵ Ugu'sn gisa'toq 'ntulnen mu nugu gisgwenmueg, els'g ugu'snigtug aq siaw liaptmeg siawa'lugsinen ugu'snigtug. ¹⁶ Gijga mesnmeq aguteg ta'n tujiw gis pmtesgmeg apje'ji'j mniguji'j teluisig Gawta. Etna na na'te'l, gitnm'tieg ta'n tel gisapsgnmeg 'ntulji'jinen ta'n pemsewtaqatueg'p. ¹⁷ We'gaw gisapsgnmeg aq gelpilmeg 'ntulnaq ta'n tujiw gis tepa'tue'g aq gelpilmi'tij ta'n telgi'g lapuguanmuow 'ntulnen. Negmow jipasultijig jijuaqa niwetasultitaq gmetug na maqamigew teluisig Lipia. Na tujiw nisa'la'tiji ugsegi'gnmuaq aq gelpila'tiji aq eliaqtm'i'tij 'ntulnen ugu'sn pma'lugunew. ¹⁸ Siawi gnawa's'g ugu'sn we'gaw igtig na'gweg, poqji paqatjio'tueg ta'n goqwei tepteg 'ntulnaq. ¹⁹ Aq na igtig na'gweg paqatjio'l'g'tjig ta'sijig segi'gng, a'papi'g, aq gi'gamgo'ng. ²⁰ Gaqaisugunaq mu gis nemiaqat na'gu'set gisna gloqowe'g aq na ugu'sn me' naji ma'mun putues, glapis ninen mu nugu elita'sultiweg ugs'ta'tinen.

²¹ Na ji'n mug mo mijjulti'gw gaqaisugunaq, Poligap gaqama'sit aq telimaji, “Ji'nmutut, jigs'tuigoqpn na aq mo weji pusigoqpn Gelit, glaman nige' mo te's'gtnuisoq ta'n goqwei entu'g. ²² Pas'g nige', etawaqtmuloq ml'gito'ltigw. Mo eimu newgte'jit te'sioq ta'n 'ntutew ugmimajuaqanm pas'g 'gtulnu gaqseioqtoqwetew. ²³ Geitu muta wela'gweg, Gjinisgam ta'n ni'n tleiawi aq emtoqwalg,

ugtansale'witeml pegising'p ni'neg. ²⁴ Aq telimip, 'Mut jipasiw, Poligap. Amujpa na qamites ilsumulin Lo'mewei Gjielege'wit. Gjinisgam ta'n teli ulm'toq, ugjit gi'l, weji ugs'tawiaji mimajuinu'g, ta'n wijitgweiasgig lapuguanigtug.' ²⁵ Glaman ji'nmutut, ml'gito'ltigw, muta ni'n elita'si Gjinisgam, geitu tliatew 'st'ge' negm ta'n telimip. ²⁶ Pas'g ginu na'taqamtogu'titesnu na'tami mnigug."

²⁷ Gis ta'pu aqantie'uti, metugunaq, na wela'gw pemtoqu'tieg Mesgi'g 'Gta'n. Na'tami gisgatatpa'q, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen pegnotmi'tij pm gigietesgmnen maqamigew. ²⁸ Angaptmi'tij ta'n tel temig samqwan, e'wa'titl a'papij 'sgolu'sgw gelpiteg. Na tujiw gisi gji'tu'tij ta'n tel temig samqwan, newgt gasgiptnnaqan je tapuisga'q leppie. Tel gne'ji'j ap wijej tela'taqatijig aq gi's gisi gji'tu'tij pesgunateg te'sisga'q leppie tel temig. ²⁹ Jipaqite'tmi'tij ugtuluow lian etl guntewig. Na tujiw nispilmi'titl newgul gl'pisun ugtejg aq a'sutma'tijig ugjit peitapnian. ³⁰ Na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen wejo'tmi'tij ugsmultinew. Nispilmi'tij apje'ji'j 'ntulji'jinen samqwanigtug 'st'ge' na to'q pmil'ta'new naji nispilmnew gl'pisun igantug lapuguan. ³¹ Pas'g na Poligap telimaji iganpuguilitl sma'gnisl aq ugsma'gnismg, "Pa na negla ji'nmug mo siaw tepulti'gw, 'lpa mo gilew gisi ugs'ta'tiwoq." ³² Toqo sma'gnisg temsa'tiji a'papi'g wet gl'piteg apje'ji'j 'ntulji'jinen aq eliaptmi'tij.

³³ Pem gisapniaq, Poligap munsaiwaji 'ms't ta'n te'siliji gijga mijjultinew, "Gis nige' esgm'tioq met-

lasuguna'q jel ne'w aq ne'gaw mo goqwei malqot-muoq. ³⁴ Ewlistuigw gijga mijjultigw, puatmoq ta gatu siaw mimajultinew. Gatu je ma newgte' sapun gun'jiwaq ugsegaqtnug.” ³⁵ Poligap, na gis tluetaq, wesua'toq pipnaqan, miwatmuatl Nisgamal ugsisguaq, pasgino'toq pipnaqan, aq poqji mijjit. ³⁶ Welgwija'laji. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig poqji malqotmi'tij ta'sg mijipjewei. ³⁷ Ta'pu gasgiptnaqan jel lluigneg te'sisgegsieg jel asugom tepultieg. ³⁸ Ta'n tujiw 'ms't wen gaq ul g'satalulti'titeg, na tujiw nenaqijjatu'tij 'ntulnen. Geptijio'tu'titl gulumgl ugta'nug.

Sewisto'gweg 'ntulnen

³⁹ Ta'n tujiw gisapniaq, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen, mo nenmi'ti'gw na sitm. Na tujiw nemitu'tij mnigu ta'n mo gun'tewinu, gissutmi'tij gisi pgwatu'tij na'te'l tl niwetesultitaq 'ntulnen. ⁴⁰ Na tujiw pesipgwesa'tiji a'papi'g ta'n wej gl'pisijig gl'pisunigtug getapa'qal. Na wijej apgwa'la'tiji a'papi'g ta'n ilgweng 'ntulnen aq wenaqpila'titl segi'gn igantug, glaman 'ntulnen un'jig liatew ugju'snigtug ta'n tel na'taqama's'g. ⁴¹ Gatu 'ntulnen niwetesg. Igantug mo gis maja's'gtnug gatu na ugtejg gaqsuisto'qweg ta'n tel ml'gignewa'ti'tij 'tgu'g.

⁴² Na sma'gnisg gisita'sultijig ne'pa'new ta'nig gisi gtaqqola'tipni laplusang glaman je ma newgte'jit gis na'taqama'mu'ti'gw aq ma gisi ugsmulti'gw. ⁴³ Pas'g na iganpuguit sma'gnis mo puatmug Poligapal tala'lugsinen. Na tujiw naqa'laji ta'n getu tla'taqatipnig. Awna na telimaji 'ms't ji'nmug ta'nig natawamutiliji, paqasi

unaqia'tinew tmg aq na'taqama'mu'tinew. ⁴⁴ Gatu esgwia'tijig majulgwalanew genna'tiji pase'gig lasgo'plaq ta'n weji mn'to'qotijig ntulnaq. Etna na 'ms't ta'n te'sieg na'te'l gis tl na'taqamita'ieg.

28

Ta'n goqwei gis tliaq Malta

¹ Ta'n tujiw gaq na'taqamita'ieg, na mimajuinu'g telimugsieg, “Ula mnigu teluisig Malta.” ² Na mimajuinu'g ta'n na'te'l tle'g weleiugsiegpnig. Assma poqji gigpesaq aq poqji tge'g, na pugtew pasgesa'tu'tij ugjit ninen. ³ Na Poligap ali mgngl pugsugl aq gegupa'toqol pugtewigtug. Pisisnaq 'mtesgmaq lame'g aq getaqqi unaqiet muta wesam p'teg aq nastesingl Poligap ugpitn. ⁴ Ta'n tujiw na mimajuinu'g na'te'l tle'g nemia'titeg 'mtesgmul gaqapijinitl Poligap ugpitn telimtultijig, “Amuj ula ji'nm nut ne'pateget. Etug aniamugwet aq mo ignmuamut siaw mimajin tlia nige' gissumugt'g 'gta'n mo getapaqto'qwegw.” ⁵ Pas'g na Poligap etl mntesmatl 'mtesgmul pugtewigtug aq 'lpa ma tala'lugugl. ⁶ Negmow esgmala'titl poqji moqpelin gisna jiniw nisielin aq 'npmn. Pas'g na me' pegiji esgmajig aq mo nemitu'ti'gw goqwei wiguas'gtnug negm ugtinneg, na tujiw gawasgita'sultijig aq teluejig, “Etna na ula newgte'jit nisgamaq.”

⁷ Na ji'nm teluisit Puplius 'nnu saqamaw na mnigu. Assutgl iga'taqan aq nesuguna'q ne'gaw weleiugsieg aq ignmugsieg i'mnen wiguaq. ⁸ Na Puplius ujjl 'npo'qonisilitl gesnugwalitl epsingeweia'silitl aq ugplaqane'gelitl. Poligap eliet negmeg, a'sutmat aq ugpitn ge'gwa'tuatl

ugtugwejang aq gisi npilat. ⁹ Ta'n tujiw na gis tliaq, esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig, na mnigug, peita'jig aq gisi npilujig. ¹⁰ Negmow ignmugsieg pugwelgl ta'n goqwe'l. Ta'n tujiw poqtaqtaqatieg tepo'tugsieg ta'n tel nuta'maieg ta'n tel maita'ieg.

Naqtmij Malta aq siawita'jig glapis Lo'mg

¹¹ Nesisijig tepgunsejig teli pgitgatmu'tieg. Na tujiw tepita'ieg lapuguan weja'tegemg Alegsantlia teluisig, “Tqope'jg Nisgamaq.” Lapuguan na'te'l newgtipug eteg'p na mnigug. Na se'g elaqtaqatieg. ¹² Glapis iga'ieg na 'gjigan teluisig Silagius, eteg na mnigu Sisili. Eimeg'p na'te'l nesuguna'q. ¹³ Weji pqotaqtaqatieg aq iga'ieg na 'gjigan teluisig Lejiun, eteg Italie'gati. Na wapugju'sn poqji putueg wejiaq 'tp'tesnug. Tapuguna'q peita'ieg na gutan teluisig Puteoli. Naqtmeg na'te'l lapuguan. ¹⁴ Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg na'te'l. Pipanimugsieg'p siawqatmnen na'te'l aqantie'uti aq wet siawi 'lta'ieg Lo'mg. ¹⁵ Ta'nig getlams'tasultijig wigulti-jig Lo'mg nutma'tijig ugjit ninen aq naqtmij'ugjit asugugsinen. Ta'sijig we'gaw weita'jig glapis na gutan teluisig “Nesisgl ta'n i' tl nep'timg” aq igtigig me' na'gweg, glapis ta'n tli ntuisga'ti'tij na gutan teluisig Appius. Ta'n tujiw Poligap nemiateg, miwatmuatl Nisgaml aq welgwija'sit.

Peita'ieg na 'gjigan Lo'm

¹⁶ Ta'n tujiw iga'ieg Lo'mg Poligapal eliamatitl 'ngutamsilin aq newgte'jilitl sma'gnisml angweia-gun glaman ma gisi ugs mugwagw.

17 Gisi nsuguna'q Poligap wigumaji iganpugultijig Lesui'paq ta'nig wigutiliji na'te'l ultesgatultinew. Ta'n tujiw gis mawita'titeg, Poligap telimaji, “Nigmatut, menaq ni'n goqwei tla'tegew 'gtanan 'gmimajuinuminag gisna ta'n telo'lti'tij wejiaq gujjinaqi'g. Awna pija'lipni laplusang Selusalemg aq iga'lipnig ugpitnuaq Lo'mewaq. 18 Mil pipanimipnig aq getu iga'lipnig muta mo goqwei we'jituti'tigup ugjit te'pmn ne'po'qsin. 19 Pas'g na Lesui'paq mo wel'te'tmi'tigup, gi'gaji pipanigesiap Lo'mewei Gjielege'wit ilsumin, we'gaw mo goqwei geggunmuap ugjit tli ilsumitaq 'ntmimajuinumg. 20 Etna na ugjit getu nmu'linew aq agnutma'tinenu. Wegla pisgataqanapi'l wet nasgman ugjit Gjnisgam ta'n Isle'lewaq elita'suala'titl.”

21 Telima'titl, “Menaq ninen mesnmueg ta'n pas'g telamu'g wi'gatign ugjian Jutia ugjit gi'l aq menaq na'te'l wen wejiegw ninen wijigatultijig ta'n pegisitoq agnutmaqan ugjit gi'l gisna win agnimugsin. 22 Gatu 'gsatmugeg gis nutu'leg gi'l ta'n tel'ta'sin muta geitueg ta'n te'sijig mimajuinu'g wesguma'tiji aq getana'tiji ta'nig tleiaultijig pa wi-jei aq nige' gi'l.”

23 Na gegnue'g na'gweg iga'tu'tij ugjit Poligapal gis nutuanew aq me' pugweliejig peita'jig na na'gweg ta'n Poligap wesgowa'sij. Weja'tegemg egsitpu'g glapis wela'gw gegnua'tuaji aq telimaji gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjnisgam ugtelege'wa'gimg. Wejo'tg gisa'lan 'gtlams'tmu'tinew Se'susal. Gegnua'tuaji ta'n ugt'tplutaqanm Mowis tel wi'gas'g'p aq ta'n tel

wi'gmi'tisneg iganigjitegewinugi'g na teliaq.
²⁴ Ta'sijig getlams'tmi'tij ta'n teluelij pas'g na
 igtigig mo getu 'gtlams'tmi'ti'gw. ²⁵ Ge's mo
 maita'ti'gw gi'gaita'jig negmow muta Poligap
 gisna teluet, “Tetapu ewo'qwes Wejuli Nisgam,
 wet sapu tl lugweteg iganigjitegewinuaq
 Aiseiao'q, ugjit gujjinaqi'g. ²⁶ Telimapnn,
 Lia aq tlim ula mimajuinu'g,
 ‘Gilew tetuji jigs'tmu'titoqs'p
 pas'g ma 'ns'tasultiwoq.

Gaqaisg alapultitoqs'p pas'g ma nmitaqatiwoq.

²⁷ Ula mimajuinu'g metuatpa'tiji

etna na ugjit gepistaqana'tutitl ugs'tuaqanual
 aq gepsoqwa'tu'titl ugpugugul.

Jijuaqa mo 'gpisoqwa'tu'ti'gw ugpugugual na nmi-
 taqattaq,

aq pana'tuoq ugs'tuaqanual na nutmi'titaq

aq ugtangita'suaqanmual 'ns'tasultitaq.

Na tliaq jugwita'taq ni'neg aq 'npila's negmow.’ ”

Na teluet Gjinisgam.

²⁸ Poligap anguewistoq, “Gilew telteg gji'tunew
 Gjinisgam ugtagnutmaqanm ta'n elgimujig ta'nig
 mo Lesui'peulti'gw. Elt negmow gisi ugs'ta'titaq,
 'lpa negmow jigsittaq.”

²⁹ Ta'n tujiw Poligap gaqewistoq, Lesui'paq
 maita'jig aq ma'mun gi'gaita'jig, suel matntultijig.

³⁰ Tapuipunqeg Poligap teli pgitqatg na'te'l
 apangitg ta'n eig. Weltesguaji ta'n te'silitl
 wen pet nmitl. ³¹ Pestunmuaji ugjit Gjinisgam

ugtelege'wa'gimg aq gegnua'tuaji ugjit
 Gjisaqamaw Se'suguli. Melgita't ta'n telewistoq
 aq mo wen naqa'lagul ta'n tel pestunmlij. Glapis
 ap nmu'ltes, Lu'g.

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051